

การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

อนุกูล มามั่งคั่ง

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2566

การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

อนุกูล มามั่งคั่ง

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2566
(ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย)

ACADEMIC ADMINISTRATION OF SMALL SCHOOLS IN EDUCATIONAL QUALITY DEVELOPMENT 4 OF LAM NAM YOUNG UNDER ROI ET PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3

ANUKUL MAMANGKHANG

A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
PROGRAM IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION
FACULTY OF EDUCATION
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
2023

(COPYRIGHT OF MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY)

หัวข้อสารนิพนธ์	:	การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3
ชื่อนักศึกษา	:	อนุกูล มามั่งคั่ง
ชื่อปริญญา	:	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	:	การบริหารการศึกษา
ปีพุทธศักราช	:	2566
อาจารย์ที่ปรึกษา	:	ดร. ธีรภัทร์ ถิ่นแสนดี

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับสารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ .....
(พระครูศรีวีรคุณสุนทร, ผศ. ดร.)

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ :
ประธานกรรมการ .....
(ผศ. ดร. จำเนียร พลหาญ)

กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษา) .....
(ดร. ธีรภัทร์ ถิ่นแสนดี)

กรรมการ .....
(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ. ดร.)

กรรมการ .....
(ดร. วิมลพร สุวรรณแสนทวี)

กรรมการ .....
(ดร. พรทิวา ชนะโยธา)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thematic Topic	:	Academic Administration of Small Schools in Educational Quality Development 4 of Lam Nam Young under Roi Et Primary Educational Service Area Office 3
Student's Name	:	Anukul Mamangkhang
Degree Sought	:	Master of Education
Program	:	Educational Administration
Anno Domini	:	2023
Advisor	:	Dr. Theeraphat Thinsandee

Accepted by the Faculty of Education, Mahamakut Buddhist University in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master of Education (Educational Administration)

Dean of Faculty of Education .....
(Phrakhrusrivirakhunsunthorn, Asst. Prof. Dr.)

Thematic Committee :
Chairman .....
(Asst. Prof. Dr. Chumnian Pollaharn)

Member (Advisor) .....
(Dr. Theeraphat Thinsandee)

Member .....
(Phrakhruvichitpanyaphorn, Asst. Prof. Dr.)

Member .....
(Dr. Vimonporn Suwanseantawee)

Member .....
(Dr. Porntiwa Chanayotha)

Copyright of Mahamakut Buddhist University

บทคัดย่อ

หัวข้อสารนิพนธ์	:	**การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3**
ชื่อนักศึกษา	:	**อนุกูล มามั่งคั่ง**
ชื่อปริญญา	:	**ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**
สาขาวิชา	:	**การบริหารการศึกษา**
ปีพุทธศักราช	:	**2566**
อาจารย์ที่ปรึกษา	:	**ดร. ธีรภัทร์ ถิ่นแสนดี**

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน 3) เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนจำนวน 86 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่า IOC ระหว่าง 0.67 – 1.00 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.92 สถิติที่ใช้ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบค่าทีเทส (t-test) และสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test (One-Way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า:

1) การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุดได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการนิเทศการศึกษา 2) ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน โดยรวมแตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง พบว่า สถานศึกษา ควรกำหนดเนื้อหาประสบการณ์การเรียนรู้ วิเคราะห์ผู้เรียน ส่งเสริมการคิด วิเคราะห์ สรุปองค์ความรู้ โรงเรียนควรพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย การนิเทศภายในควรเป็นวิธีการที่เป็นกัลยาณมิตรต่อกัน โรงเรียนควรวางแผนการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาก่อนเปิดภาคเรียน

คำสำคัญ : การบริหารงานวิชาการ, โรงเรียนขนาดเล็ก, กลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง

ABSTRACT

Thematic Topic	:	**Academic Administration of Small Schools in Educational Quality Development 4 of Lam Nam Young under Roi Et Primary Educational Service Area Office 3**
Student's Name	:	**Anukul Mamangkhang**
Degree Sought	:	**Master of Education**
Program	:	**Educational Administration**
Anno Domini	:	**2023**
Advisor	:	**Dr. Theeraphat Thinsandee**

The objectives of this research were 1) to study the academic administration of small schools in Education Quality Development 4 of Lam Nam Young under the Roi Et Primary Educational Service Area Office 3 2) to compare the academic administration of small schools in Education Quality Development 4 of Lam Nam Young under the Roi Et Primary Educational Service Area Office 3, classified by educational background, positions, and work experience, and 3) to gathers recommendations for academic management in schools within the Lum Nam Yang Educational Quality Development Group 4 under the Roi Et Primary Educational Service Area Office 3. The target group was 86 school administrators and teachers. The research tool was a 5-point scaled questionnaire with an IOC between 0.67 – 1.00 with a reliability of 0.92. Statistics used were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and one-way analysis of variance F-test (One-Way ANOVA).

The results show that:

1) The academic administration of small schools in Education Quality Development 4 of Lam Nam Young under the Roi Et Primary Educational Service Area Office 3, overall was at a high level. The aspect with the highest average to their lowest was educational curriculum development, followed by teaching and learning management, media innovation and educational technology, measurement and evaluation, research for educational quality development, and internal quality

assurance system development. The lowest average aspect was educational dissemination.

2) The result of comparing level of opinions of personnel towards the academic administration of small schools in Education Quality Development 4 of Lam Nam Young under the Roi Et Primary Educational Service Area Office 3, classified by position overall, was not different. As for education level and work experience overall, the differences were statistically significant at the .05 level.

3) Recommendations for the management of academic affairs in schools within the Lum Nam Yang Educational Quality Development Group 4 under the Roi Et Primary Educational Service Area Office 3 found that schools should be define learning experience content, analyze students' promote analytical, knowledge summary, schools should improve the quality of education research percuss, internal supervision should be a friendly approach to one another, schools should plan using of media, innovation and technology in education before the start of the semester.

Keywords : Academic administration, Small Schools, The Lum Nam Yang Educational Quality Development Group 4

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ เรื่อง การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 เล่มนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากบุคคลหลายฝ่ายในการให้ความช่วยเหลือในครั้งนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ซึ่งเป็นสถาบันที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ด้านการบริหารการศึกษา ในระดับปริญญาโท

กราบขอบพระคุณ ดร.ธีรภัทร์ ถิ่นแสนดี ที่ให้ความอนุเคราะห์รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ตลอดจนตรวจสอบข้อบกพร่องต่าง ๆ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาของสารนิพนธ์ฉบับนี้ จนสำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดียิ่ง

กราบขอบพระคุณ พระครูชัยรัตนากร,ดร., ดร.วิมลพร สุวรรณแสนทวี อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด และนายศักดิ์ชัย บุญภิละ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาวีน้อยสามัคคีโนนหนามแท่ง ที่ได้เมตตาเป็นผู้เชี่ยวชาญ และกรุณาให้คำปรึกษา แนะนำตรวจสอบ และปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ทำให้เครื่องมือในการวิจัยมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จนทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

กราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียน ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ทุกท่าน ที่เมตตาตอบแบบสอบถามข้อมูลเพื่อการวิจัย

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ที่เคารพรักยิ่งของผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้วางรากฐานของการศึกษา รวมทั้งครอบครัว ญาติมิตรและกัลยาณมิตรทุกท่านมีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาในครั้งนี้ เป็นผู้ซึ่งให้กำลังใจ ให้การช่วยเหลือ ให้การสนับสนุนจนทำให้การวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

คุณงามความดี และประโยชน์อันเกิดจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอใช้น้อมนำเป็นเครื่องสักการะบูชาในคุณพระรัตนตรัย พระคุณของ บิดา มารดา ครูอาจารย์ที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ที่มีคุณค่ายิ่ง และขอแผ่คุณความดีนี้ให้แก่เพื่อนมนุษย์และสรรพสัตว์ทุกรูปทุกนาม พร้อมทั้งเจ้ากรรมนายเวรในทุกภพทุกชาติด้วยเทอญ

อนุกูล มามั่งคั่ง

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย..... จ

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ..... ช

กิตติกรรมประกาศ..... ฌ

สารบัญ..... ญ

สารบัญตาราง..... ฏ

สารบัญภาพ..... ฑ

บทที่

1 บทนำ..... 1

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา..... 1

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย..... 3

1.3 สมมติฐานของการวิจัย..... 3

1.4 ขอบเขตของการวิจัย..... 3

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ..... 4

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ..... 5

2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 8

2.1 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร..... 8

2.2 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา..... 15

2.3 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ..... 24

2.4 ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ..... 42

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก..... 73

2.6 สภาพพื้นที่ในการวิจัย..... 76

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 81

2.8 กรอบแนวคิดการวิจัย..... 89

สารบัญ (ต่อ)

		หน้า
3	**วิธีดำเนินการวิจัย**	**90**
	3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	90
	3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	91
	3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	91
	3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	92
	3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	92
	3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	93
4	**ผลการวิเคราะห์ข้อมูล**	**96**
	4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	96
	4.2 ลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	96
	4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	97
5	**สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ**	**119**
	5.1 สรุปผล	119
	5.2 อภิปรายผล	122
	5.3 ข้อเสนอแนะ	126
บรรณานุกรม		**128**
ภาคผนวก		**134**
	ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	135
	ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	137
	ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือ (Try-out)	141
	ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล	145
	ภาคผนวก จ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	158
	ภาคผนวก ฉ ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	167
	ภาคผนวก ช ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย	175
ประวัติผู้วิจัย		**177**

สารบัญตาราง

ตารางที่ **หน้า**

2.1 การสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ..... 45

2.2 จำนวนบุคลากรโรงเรียนในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3..... 80

3.1 ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย..... 90

4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม..... 97

4.2 ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมและรายด้าน..... 99

4.3 ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล..... 100

4.4 ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการจัดการเรียนการสอน..... 101

4.5 ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน..... 102

4.6 ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการนิเทศการศึกษา..... 103

4.7 ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน..... 104

4.8 ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการวัดผลและประเมินผล..... 106

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ **หน้า**

4.9 ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา..... 108

4.10 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง..... 110

4.11 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยังสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา..... 111

4.12 ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน..... 112

4.13 การวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน..... 114

4.14 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการจัดการเรียนการสอน..... 116

4.15 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการวัดผลและประเมินผล..... 117

สารบัญภาพ

ภาพที่ **หน้า**

2.1 กรอบแนวคิดการวิจัย..... 89

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 วางกรอบเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศให้มีการพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับ ความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ ซึ่งองค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาและ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับการพัฒนาเยาวชนไทยแห่งยุคศตวรรษที่ 21 นั้นคือ การบริหารงาน วิชาการในโรงเรียนที่ถือว่าเป็นหัวใจของสถาบันการศึกษาทุกระดับ (สำนักงานเลขาธิการสภา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ทั้งนี้ การบริหารงานวิชาการที่จะให้ประสบผลสำเร็จนั้น ย่อมมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษา อันได้แก่ ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน ด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านสื่อ และเทคโนโลยี ทางการศึกษา และปัจจัยที่สำคัญอีกปัจจัยหนึ่งคือปัจจัยด้านผู้บริหาร ผู้บริหารเปรียบเสมือนบุคคลที่สำคัญในการ ขับเคลื่อนการศึกษาและเปรียบเสมือนแม่ทัพหน้า จำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในงานวิชาการ ทราบขอบข่าย และปฏิบัติภารกิจการบริหารงานวิชาการอย่างชัดเจน (อธิวัฒน์ พันธ์รัตน์, 2562, หน้า 3)

การบริหารการศึกษาของสถานศึกษาไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษาประเภทใด มาตรฐาน และคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ ดังนั้น การบริหารวิชาการจึงถือเป็นงานหลักของสถานศึกษา และมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ มาตรฐานคุณภาพการศึกษาจะปรากฏเด่นชัดในการพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าจำเป็นต้องมีระบบการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ คุณภาพของการศึกษาจะดีหรือไม่เพียงใดขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ เช่น หลักสูตรการจัดการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล คุณภาพของอาจารย์และการบริการวิชาการ ดังนั้น การบริหารวิชาการจึงเป็นงานสำคัญและเป็นภารกิจหลักของบุคลากรทุกฝ่ายที่ต้องร่วมมือกันปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ ตลอดจนต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารวิชาการเพื่อให้การจัดการศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3, 2563, หน้า 2)

จากการศึกษาผลการวิจัย พบว่า ปัญหาจากการบริหารงานวิชาการมีอยู่มากได้แก่ เรื่องหลักสูตรมีเอกสารที่ใช้ประกอบการจัดทำหลักสูตรไม่เพียงพอเนื่องจากโรงเรียนต้องจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้มีสาระเนื้อหาที่จะให้นักเรียนในโรงเรียนของตนได้เรียนได้ตรงกับสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียนผู้ปกครองและชุมชน โรงเรียนขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในการการ

วิเคราะห์เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์โครงสร้างการจัดทำสาระการเรียนรู้ พื้นฐานสาระการเรียนรู้เพิ่ม ครูขาดเอกสารและสื่อสำหรับการศึกษาค้นคว้าเพื่อจัดทำแผนการสอน และกิจกรรมการสอน ครูผู้สอนไม่เข้าใจการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และปัญหาครูมีภาระงานมากจึงทำให้มีเวลาในการเขียนแผนการสอน การสอนโดยขาดการเตรียมการสอนซึ่งทำให้บทเรียนไม่น่าสนใจ ทำให้นักเรียนไม่สนใจการเรียนและหนีเรียน เป็นต้น (กุลธิดา เลนุกูล, 2554, หน้า 22)

การบริหารงานวิชาการนับว่าเป็นหัวใจสำคัญทางการศึกษาที่ทุกสถานศึกษาต้องถือปฏิบัติ ผลสัมฤทธิ์ที่เกิดกับตัวผู้เรียนจึงเกิดจากการบริหารจัดการที่ดีการวางแผน การกำหนด กลยุทธ์ โดยมีเป้าหมายหลักในการดำเนินงานที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณภาพประสบความสำเร็จ และออกไปเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าของสังคม การจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผล (คชชา รุ่งโรจน์, 2548) ดังนั้นการบริหารสถานศึกษานั้นผู้บริหารควรมีหลักการและ กระบวนการบริหาร เพื่อให้การบริหารสถานศึกษามีความเหมาะสม ซึ่งการบริหาร คือ ศิลปะในการทำงานให้ บรรลุเป้าหมายร่วมกับผู้อื่น กระบวนการทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดกระบวนการบริหาร ของ กูลิค และเออร์วิค (Gulick, Luther, Lindon Urwick, 1937) ที่ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการ บริหารงานไว้ 7 ด้าน ที่เรียกย่อ ๆ “POSDCoRB” ซึ่ง เป็นแนวคิดที่ผู้วิจัยนำมาเป็นแนวทางในการวิจัยครั้งนี้ โดยกระบวนการบริหาร “POSDCoRB” ประกอบด้วย การวางแผน (P-planning) การจัดองค์การ (Organizing) การจัดคนเข้าทำงาน (S-staffing) การสั่งการ (D-directing) การประสานงาน/การร่วมมือ (Coordinating) การรายงาน (R-reporting) และ งบประมาณ (B-budgeting) สอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกวรรณ อินทร์น้อย (2553) วิจัยเรื่อง กระบวนการการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า กระบวนการการบริหาร ทั้ง 7 ด้านโดยรวมมีระดับ ความสัมพันธ์สูงและมีความสัมพันธ์ทางบวก กับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ได้กำหนดหลักการบริหารงานวิชาการไว้ว่าผู้บริหารต้องมีการจัดทำแผนงานวิชาการที่สอดคล้องกับนโยบายหลัก มุ่งร่วมกันทำงานเป็นทีมมีการกระจายอำนาจและความรับผิดชอบไปยังผู้ปฏิบัติ ส่งเสริมผู้ร่วมงานให้ปรับปรุงตนเองตลอดจนสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน มีคณะกรรมการที่ปรึกษาทางวิชาการ มีการติดตามประเมินผลเพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการ ซึ่งเป็นหน้าที่ที่ต้องตระหนัก โดยสถานศึกษาต้องใช้กระบวนการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้นสังกัด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3, 2565)

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่ จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษาในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 เพื่อนำผลการศึกษาเป็นข้อมูลในการพัฒนา หรือปรับปรุงการบริหารงานวิชาการ และการพัฒนาประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน

1.2.3 เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

1.3.1 บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 แตกต่างกัน

1.3.2 บุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 แตกต่างกัน

1.3.3 บุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 แตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน ในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 12 โรงเรียน จำนวน 86 คน

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการบริหารงานวิชาการ จากแนวคิดของนักศึกษาและนักวิชาการ ประกอบด้วย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(2559) รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2559) จันทรานี สงวนนาม (2553) ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2559) กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ (2557) ขอบข่ายงานการบริหารงานวิชาการที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ทั้งหมด 7 ด้าน คือ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4) ด้านการนิเทศการศึกษา 5) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน 6) ด้านการวัดผลและประเมินผล 7) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

1.4.3 ขอบเขตด้านสถานที่

กำหนดพื้นที่การวิจัยสถานศึกษาในเขตพื้นที่ โรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง จำนวน 12 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

1.4.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ปีการศึกษา 2566

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ได้ทราบข้อมูลที่เป็นสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา กลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 เพื่อผู้บริหารจะใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานวิชาการ

1.5.2 ได้แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก และผู้เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยเป็นข้อมูลในการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิและประสิทธิผลต่อสถานศึกษาอย่างสูงสุดต่อไป

1.5.3 ผลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 เพื่อนำไปกำหนดนโยบายการพัฒนางานด้านกิจการนักเรียนให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้คำจำกัดความของศัพท์ที่ใช้ในการวิจัยไว้ดังนี้

1.6.1 การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การจัดการด้านการพัฒนากระบวนการหรือกิจกรรมการดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลให้ดีขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนหรือผู้รับบริการ โดยการวิจัยครั้งนี้ ทำการศึกษาขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ 7 ด้าน ดังนี้

1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การปรับปรุงหลักสูตร สร้างหลักสูตรใหม่ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการจัดการศึกษาที่ต้องการให้ผู้เรียน เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น และกระบวนการหรือขั้นตอนของการตัดสินใจหาทางเลือกทางการเรียนการสอนให้เหมาะสม เพื่อการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงทางการเรียนการสอนไปในทางที่ดีขึ้น เพื่อให้เหมาะกับผู้เรียนและสถานศึกษาโดยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

2) ด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การดำเนินการเพื่อให้เกิดการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่ถูกกำหนดเป็นแบบแผนการเรียน โดยคำนึงถึง สภาพผู้เรียน ความถนัด ความสนใจ สิ่งแวดล้อม และความต้องการเป็นหลัก ซึ่งเป็นกระบวนทัศน์ใน การจัดการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพโดยใช้ทักษะการจัดการของผู้สอนและผู้เรียนที่เกื้อกูลกัน ผู้สอนต้องวิเคราะห์สาระสำคัญของการเรียนรู้เลือกวิธีการเรียนการสอนที่เหมาะสม และให้ผู้เรียนลง มือปฏิบัติจนเกิดผลการเรียนรู้

3) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ อย่างมีระเบียบ และมีจุดมุ่งหมายอย่างแน่นอนแล้วนำข้อมูลต่าง ๆ มาทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบความหมายตลอดจนหาเหตุผล และความเป็นมาของข้อมูลทำการสรุปอย่างมีระบบ โดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์และทางสถิติ ทั้งนี้เพื่อให้ ได้มาซึ่งความจริงและหลักการบางอย่าง เป็นการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการ พัฒนาคุณภาพ การศึกษาพัฒนาผู้เรียน และเป็นการพัฒนาผู้วิจัยเองด้วย การวิจัยเป็นกระบวนการที่เป็นระบบ น่าเชื่อถือสำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับเรื่องตาง ๆ ที่สนใจ และเป็นประโยชน์

4) ด้านการนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการให้ความช่วยเหลือ แนะนำและสนับสนุน เพื่อปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนของครู โดยการนิเทศการศึกษาควรมีการวางระบบการนิเทศอย่างชัดเจน โดยกำหนดวิธีการนิเทศ ผู้ทำหน้าที่นิเทศ และช่วงเวลาในการนิเทศ เพื่อให้ มีมาตรฐานและมีคุณภาพ และส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

5) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การดำเนินงานที่เกี่ยวกับการ กำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาโดยใช้ผู้เรียนเป็นตัวกำหนด และกระบวนการแบบแผนตรวจสอบ หรือประเมินตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ การประกันคุณภาพเป็นกระบวนการในการควบคุมตรวจสอบ และประเมินผลการทำงานอย่างเป็นระบบของการบริหารงานของโรงเรียน

6) ด้านการวัดผลและประเมินผล หมายถึง หมายถึง กิจกรรม ที่ดำเนินการตามระเบียบปฏิบัติด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนของ สถานศึกษา โดยมีเป้าหมายเพื่อต้องการวัดและประเมินผลการพัฒนาผู้เรียนในการจัดการเรียน การสอนในรายวิชาปกติ การรายงานการเรียน และการดำเนินการด้านการเทียบโอนผลการเรียน โดยการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ควรมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ ชัดเจน และโปร่งใส

7) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง การนำเอาเครื่องมือใหม่ ๆ หรือนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน มุ่งเน้นการใช้สื่อการสอนและเทคโนโลยี เพื่อนำมาใช้ในการสอนและการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน และการสร้างความร่วมมือ ด้านการพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จากเครือข่ายสถานศึกษาหรือหน่วยงาน ด้านการศึกษาอื่น ๆ

1.6.2 โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน กลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำนวน 12 โรงเรียน

1.6.3 กลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง หมายถึง โรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำย้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำนวน 12 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนบ้านนาวีน้อยสามัคคีโนนหนามแท่ง 2) โรงเรียนบ้านโสกเตย 3) โรงเรียนบ้านดงแจ้งโนนสูง 4) โรงเรียนบ้านโพธิ์งาม 5) โรงเรียนบ้านท่าเยี่ยม 6) โรงเรียนบ้านคอกควายหนองแห้ววิทยา 7) โรงเรียนวังหลวง 8) โรงเรียนบ้านหนองขามบ่อแก้ววิทยา 9) โรงเรียนบ้านบากหนองเทา 10) โรงเรียนบ้านท่าลาดหนองผักตบ 9) โรงเรียนบ้านวังเข 11) โรงเรียนหนองจอกวิทยา 12) โรงเรียนวังหลวง

1.6.4 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการโรงเรียนที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนของรัฐขนาดเล็ก กลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ในปี การศึกษา 2565

1.6.5 ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดเล็กที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 ที่รับผิดชอบงานวิชาการ กลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

1.6.6 ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

1.6.7 ตำแหน่ง หมายถึง บุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง ที่ทำหน้าที่ในตำแหน่งปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเป็นผู้บริหาร ครูผู้สอน

1.6.8 ระดับการศึกษา หมายถึง คุณวุฒิสูงสุดของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเป็น ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

1.6.9 ประสบการณ์การทำงาน หมายถึง ระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ น้อยกว่า 5 ปี, 5–10 ปี และมากกว่า 10 ปี

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและนำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

2.1 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร

2.2 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

2.3 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

2.4 ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก

2.6 สภาพพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.8 กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร

2.1.1 ความหมายของการบริหาร

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่า “การบริหาร” (Administration)

สันติ บุญภิรมย์ (2552, หน้า 42) ได้กล่าวว่า การบริหารเป็นการดำเนินร่วมกันของ บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้โดยใช้ปัจจัยต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนในการดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จตามที่ได้กำหนดไว้

มนูญ ร่มแก้ว (2553, หน้า 16) ได้กล่าวว่า กระบวนการทำงานร่วมกันกับผู้อื่นโดยใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงานอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่ประสิทธิภาพและประสิทธิผลใน การปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานหรือองค์กรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2555, หน้า 11) ได้กล่าวว่า การดำเนินงานหรือการปฏิบัติงานที่หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐนำมาใช้เพื่อนำไปสู่วัตถุประสงค์หรือจุดหมายปลายทางที่ ได้กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ คำว่า การบริหาร เป็นคำที่นิยมใช้ในการบริหารภาครัฐโดย หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐ การบริหารนำไปใช้กันอย่างกว้างขวางอย่างน้อยใน 6 หน่วยงาน ซึ่งจัดแบ่งตามวัตถุประสงค์หลักของการจัดตั้งหน่วยงาน ได้แก่ การบริหารงานของ หน่วยงานภาครัฐ

หน่วยงานภาคธุรกิจ หน่วยงานที่ไม่สังกัดภาครัฐ หน่วยงานระหว่างประเทศ หน่วยงานที่เรียกว่าองค์กรตามรัฐธรรมนูญและหน่วยงานภาคประชาชน

สัมมา รธนิธย์ (2556) ได้ให้ความหมาย การบริหารการศึกษา หมายถึง การ ดำเนินการของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ และมีการสั่งการ ควบคุม และจัดการ เพื่อใช้ทรัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีจุดมุ่งหมายคือ ผลผลิตหรือผู้เรียนต้องมีคุณภาพสูงสุด และบรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวความคิดนักการศึกษาจึงสรุปได้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคล ที่ร่วมมือกันพัฒนาคนให้มีคุณภาพ การจะพัฒนาคนให้มีคุณภาพได้นั้นจะต้องมีการดำเนินการในการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม การวัดผล การจัดอาคารสถานที่และพัสดุครุภัณฑ์ การสรรหาบุคคลมาดำเนินการหรือมาทำการสอนในสถาบันการศึกษา การปกครองนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเป็นคนดีมีวินัยและอื่น ๆ ซึ่งถือว่าเป็นภารกิจทางการบริหารการศึกษา หรืองานบริหารการศึกษา

2.1.2 ความสำคัญและประโยชน์ของการบริหาร

การบริหารมีคุณค่ายิ่งต่องานหรือภารกิจที่ต้องปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จไปด้วยดีทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งนี้การบริหารมีความสำคัญและมีประโยชน์อาจกล่าวไว้ เป็นข้อๆ ดังนี้ (สันติ บุญภิรมย์, 2552, หน้า 43)

1. ช่วยให้เกิดการลงมือปฏิบัติงาน เนื่องจากการบริหารมีกิจกรรมหนึ่งที่สำคัญยิ่ง คือการตัดสินใจ

2. ช่วยก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจของบุคคล เพื่อให้งานที่ปฏิบัติได้บรรลุ ไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

3. ช่วยให้การปฏิบัติงานของบุคคลและกลุ่มบุคคลประสบความสำเร็จได้ รวดเร็ว เนื่องจากต้องมีการแบ่งงานกันทำและการทำงานประสานสัมพันธ์กัน

4. ช่วยให้เกิดประโยชน์กับตนเอง ผู้อื่น และสังคมโดยส่วนรวม เนื่องด้วยการบริหารเป็นกรรมวิธีที่บุคคลได้นำไปใช้ทางการบริหาร

5. ช่วยก่อให้เกิดการประหยัด เนื่องด้วยการปฏิบัติงานจะต้องมีปัจจัยต่าง ๆ เข้าไปสนับสนุนช่วยให้งานได้ประสบความสำเร็จ สำหรับปัจจัยต่าง ๆ เช่น การใช้งบประมาณ แรงงาน วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร เวลา เป็นต้น เพราะก่อนจะใช้ต้องมีการวางแผนก่อนว่า จะใช้อย่างไรเท่าไรและในเวลาใดจึงจะเหมาะสม

6. ช่วยให้การปฏิบัติงานเกิดได้ประสิทธิภาพและประสิทธิผล หมายความว่าการทำงานที่มีประสิทธิภาพต้องเป็นการทำงานที่ลงทุนน้อยที่สุดในปัจจัยทางการบริหารแต่ได้ ผลตอบแทนสูงสุด

และทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติมีความพึงพอใจมากที่สุด ส่วนการ ทำงานที่มีประสิทธิผล คือ เมื่อมีการทำงานเสร็จแล้วผลงานปรากฏออกมาตรงตามวัตถุประสงค์และ เป้าหมายที่กำหนดไว้

7. ช่วยก่อให้เกิดความเป็นธรรมและความสามัคคีเนื่องด้วยการบริหารคือ การแบ่งงานกัน ทำตามความรู้ความสามารถ ความถนัด และประสบการณ์ของแต่ละบุคคลที่มา รวมกลุ่มกันทำงาน มีการจัดสรรอย่างทั่วถึงทั้งงานที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติและรวมถึงการ จัดสรรผลประโยชน์อย่างทั่วถึงอีกด้วย ส่งผลให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันและไม่รู้สึกแตกแยกกัน

8. ช่วยให้หน่วยงานหรือองค์กรมีความเจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง เพราะการบริหารมีเทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ อยู่สมอ

9. ช่วยก่อให้เกิดผลประโยชน์ตามมา หมายความว่าการบริหารเป็นการปฏิบัติงานที่เกิดจากการกำหนดนโยบายของฝ่ายการเมือง หากการบริหารดำเนินการตอบสนองนโยบายของฝ่ายการเมือง แล้วการเมืองให้การสนับสนุนงบประมาณมากขึ้นจึงทำให้เกิดความ คล่องตัวในการปฏิบัติงานทั้งในระบบบริหารและระบบปฏิบัติการ

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การบริหารเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนในการปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จและเป็นเครื่องบ่งชี้ให้เห็นว่าการบริหารมีความสำคัญและมีประโยชน์อย่างยิ่งใน การช่วยก่อให้เกิดการตัดสินใจในการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งมีการดำเนินการตามลำดับ เพื่อให้เป็นไปตามกระบวนการที่มีประสิทธิภาพและบังเกิดประสิทธิผลในงานนั้น เนื่องด้วยผู้ปฏิบัติงานได้มองเห็นคุณค่าของการบริหาร

2.1.3 กระบวนการบริหาร

กระบวนการของการบริหารของแต่ละองค์กรนั้นมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับว่าองค์กรไหนจะใช้วิธีการใดในการบริหารจัดการกับทรัพยากรภายในองค์กรของตน เพื่อให้เกิด ความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์สูงสุดตามที่องค์กรนั้น ๆ ได้วางไว้ กระบวนการบริหารตามทัศนะของนักบริหาร มีดังนี้ (สันติ บุญภิรมย์, 2552, หน้า 112)

1. กระบวนการบริหารตามแนวคิดของอองรีฟาโยล (Henry Fayol) กำหนดหน้าที่ของผู้บริหารออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้ ได้แก่ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การบังคับบัญชา (Commanding) การประสานงาน (Communicating) และการควบคุม งาน (Controlling)

2. กระบวนการบริหารตามแนวคิดของลูเทอร์ เอช กูลิก และลินแดลล์ เออร์ วิก (Gulick,Luther and Lyndall Urwick,1973) มีแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการบริหาร ซึ่งนำ แนวคิดต่อจากฟาโยล เนื่องจากนำไปใช้ในการบริหารแล้วพบว่าไม่มีความสมบูรณ์บุคคลทั้งสองจึงเพิ่มเติมจากเดิมมี 5 ขั้นตอนมาเป็น 7 ขั้นตอน ดังนี้ ได้แก่ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ

(Organizing) การจัดคนเข้าทำงาน (Staffing)การสั่งการ(Directing) การประสานงาน (Co-coordinating) การรายงาน (Reporting) และการจัดทำงบประมาณ (Budgeting)

3. กระบวนการบริหารตามแนวคิดของฮาโรลด์คูนต์และซีริลล์โอดอลเนลล์ (Koontz Harold D. and Cyril O'Donnell. 1972) ได้กำหนดขั้นตอนในการบริหารทั้งหมด 5 ขั้นตอน ดังนี้ ได้แก่ การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing) การจัดคนเข้าทำงาน (Staffing) การอำนวยการ (Directing) และการควบคุมงาน (Controlling)

กระบวนการบริหารตามแนวคิดของเอ็ดเวิรด์เดมิ่ง (Edward Deming) ประกอบด้วยกระบวนการบริหาร ทั้งหมด 4 ขั้นตอน ดังนี้ ได้แก่ การวางแผนแก้ปัญหา (Plan) การลงมือแก้ปัญหา (DO) การตรวจสอบภายหลังจากการแก้ปัญหาแล้ว สภาพของปัญหานั้นได้ลดลงจนถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ (Check) และการแก้ไขแผนใหม่แล้วลงมือแก้ปัญหาตามแผนใหม่ที่เสร็จแล้วและตรวจสอบแผนใหม่ (Action)

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า กระบวนการบริหารจัดการเพื่อให้องค์กรมีประสิทธิภาพ นั้นจะต้องขึ้นอยู่กับกระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหาร ซึ่งการบริหารจัดการนั้น ประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing) การจัดคนเข้าทำงาน (Staffing) การสั่งการ (Directing) การประสานงาน (Coordinating) การรายงาน (Reporting) และการจัดทำงบประมาณ (Budgeting)

การบริหารการศึกษา

การบริหารการศึกษา คือ กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชน ประชาชน หรือสมาชิกของสังคมในทุกๆ ด้าน เช่น ความสามารถ ทัศนคติ พฤติกรรม ค่านิยม หรือคุณธรรม ทั้งในด้านการสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ เพื่อให้บุคคล ดังกล่าวเป็นสมาชิกที่ดีและมีประสิทธิภาพของสังคม โดยกระบวนการต่างๆ ทั้งที่เป็นระเบียบแบบแผน และไม่เป็นระเบียบแบบแผน

1. ความหมายของการบริหารการศึกษา

ความหมายของการบริหารการศึกษา การบริหารการศึกษา แยกออกเป็น 2คำ คือ การบริหาร คำหนึ่ง และ การศึกษา อีกคำหนึ่งความหมายของ "การบริหาร" มีผู้ให้ความหมายไว้หลากหลาย ทั้งคล้ายๆ กันและแตกต่างกัน ดังนี้

สันติ บุญภิรมย์ (2552, หน้า 43) การบริหารคือศิลปะในการทำให้สิ่งต่างๆ ได้รับการกระทำจนเป็นผลสำเร็จ หมายความว่าผู้บริหารไม่ใช่ผู้ปฏิบัติแต่ใช้ศิลปะทำให้ผู้ปฏิบัติงาน ทำงานจนเป็นผลสำเร็จตรงตามจุดหมายขององค์การ หรือตรงตามจุดหมายที่ผู้บริหารตัดสินใจเลือกแล้ว

ภาวิดา ธาราศรีวิสุทธิ และวิบูลย์ โตวณะบุตร (2552, หน้า 6) การบริหารการศึกษาหมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมกันดำเนินการเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุกๆ ด้าน นับแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ เจตคติ พฤติกรรม คุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกันกับความ

ต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่างๆ ที่อาศัยควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคล และอาศัยทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่างๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2555, หน้า 11) การบริหารการศึกษาคือกิจกรรมต่างๆที่ บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุกๆด้าน นับตั้งแต่บุคลิกภาพ ความรู้ความสามารถ พฤติกรรมและคุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกันกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่างๆที่อาศัยการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีต่อบุคคล เพื่อให้บุคคลพัฒนาตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำรงชีวิตอยู่

จรุณี เก้าเอี้ยน (2556, หน้า 5) การบริหารการศึกษา คือ กิจกรรมต่างๆที่บุคคล หลายคนร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาเด็กเยาวชน ประชาชน หรือสมาชิกของสังคมในทุกๆด้าน เช่น ความสามารถ ทัศนคติพฤติกรรม ค่านิยม หรือคุณธรรม ทั้งในด้านการสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ เพื่อให้บุคคลดังกล่าวเป็นสมาชิกที่ดีและมีประสิทธิภาพของสังคม โดยกระบวนการต่างๆ ทั้งที่เป็นระเบียบแบบแผน และไม่เป็นระเบียบแบบแผน

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าการบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคล ซึ่งอาจเป็นการดำเนินงานของครูใหญ่ร่วมกับครูน้อยในโรงเรียน อธิการบดีร่วมกับอาจารย์ ในมหาวิทยาลัย รัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการร่วมกับอธิบดีกรมต่างๆและครูอาจารย์ใน สถาบันการศึกษาต่างๆ และกลุ่มบุคคลเหล่านี้ต่างร่วมมือกันพัฒนาคนให้มีคุณภาพทั้งสิ้นการจะพัฒนาคนให้มีคุณภาพได้นั้นจะต้องมีการดำเนินการในการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม การวัดผล การจัดอาคารสถานที่และพัสดุครุภัณฑ์ การสรรหาบุคคลมาดำเนินการหรือมาทำการสอนในสถาบันการศึกษา การปกครองนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเป็นคนดีมีวินัย และอื่นๆ ซึ่งการดำเนินงาน เหล่านี้รวมเรียกว่า ภารกิจทางการบริหารการศึกษาหรืองานบริหารการศึกษา นั่นเอง

2. วิวัฒนาการการบริหารการศึกษา

2.1 ระยะที่ 1 ระหว่าง ค.ศ. 1887 – 1945 (ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ, 2552, หน้า 10) ยุคนักทฤษฎีการบริหารสมัยดั้งเดิม (The Classical organization theory) แบ่งย่อยเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มการจัดการเชิงวิทยาศาสตร์ของเทย์เลอร์ (Scientific Management)ของเฟรดเดออริก เทย์เลอร์ (Frederick Taylor) ความมุ่งหมายสูงสุดของแนวคิดเชิง วิทยาศาสตร์คือจัดการบริหารธุรกิจหรือโรงงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด โดยมอง คนงานแต่ละคนเปรียบเสมือนเครื่องจักรที่สามารถปรับปรุงเพื่อเพิ่มผลผลิตขององค์การได้เจ้าของตำรับ “The one best way” คือประสิทธิภาพของการทำงานสูงสุดจะเกิดขึ้นได้ต้องขึ้นอยู่กับสิ่งสำคัญ 3 อย่างคือ 1) เลือกคนที่มีความสามารถสูงสุด (Selection) 2) ฝึกอบบรมคนงานให้ถูกวิธี (Training) และ 3) หาสิ่งจูงใจให้เกิดกำลังใจในการทำงาน (Motivation)

โดยประสิทธิภาพของการทำงานก็คือ ผลผลิตของยุคอุตสาหกรรม นอกจากนั้นในงานวิจัยเรื่อง “Time and Motion Studies” (เวลาและการเคลื่อนไหว) เชื่อว่า มีวิธีการทาง วิทยาศาสตร์เท่านั้นที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ได้ดีที่สุด แนวคิดนี้เชื่อในวิธีแบ่งงานกันทำผู้ปฏิบัติ ระดับล่างต้องรับผิดชอบต่อระดับบนโดยระบบการจ้างงาน (จ่ายเงิน) บนพื้นฐานการสร้างแรงจูงใจ สรุปหลักวิทยาศาสตร์ของเทย์เลอร์ ประกอบด้วย 3 หลักการ ได้แก่การแบ่งงาน (Division of Labors) การควบคุมดูแลบังคับบัญชาตามสายงาน (Hierarchy) และ การจ่ายค่าจ้างเพื่อสร้างแรงจูงใจ (Incentive payment

2. กลุ่มการบริหารจัดการ (Administration Management) หรือทฤษฎีบริหารองค์การอย่างเป็นทางการ (Formal Organization Theory) ของเฮนรี ฟาโยล (Henri Fayol) บิดาของทฤษฎีการปฏิบัติการและการจัดการตามหลักบริหารทั้ง Fayol และ Taylor จะเน้นตัวบุคคลปฏิบัติงานและวิธีการทำงาน ให้ได้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลแต่ไม่มองด้าน “จิตวิทยา” โดย Fayol ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารทั่ว ไป 7 ประการ คือ

2.1 หลักการทำงานเฉพาะทาง คือ การแบ่งงานให้เกิดความ ชำนาญเฉพาะทาง

2.2 หลักสายบังคับบัญชา เริ่มจากบังคับบัญชาสูงสุดสู่ระดับต่ำสุด

2.3 หลักเอกภาพของบังคับบัญชา

2.4 หลักขอบข่ายของการควบคุมดูแลผู้ดูแลหนึ่งคนต่อ 6 คนที่จะอยู่ใต้การดูแลจึงจะเหมาะสมและมีประสิทธิภาพที่สุด

2.5 การสื่อสารแนวดิ่งการสื่อสารโดยตรงจากเบื้องบนสู่เบื้องล่าง

2.6 หลักการแบ่งระดับการบังคับบัญชาให้น้อยที่สุด คือไม่ควรมี สายบังคับบัญชายืดยาวหลายระดับมากเกินไป

2.7 หลักการแบ่งความรับผิดชอบระหว่างสายบังคับบัญชาและสายเสนาธิการ

3. ทฤษฎีบริหารองค์การในระบบราชการ (Bureaucracy) มาจาก แนวคิดของแมกซ์เวเบอร์ (Max Weber) ที่กล่าวถึงหลักการบริหารราชการ ประกอบด้วย (กุลธิดา เลนุกูล, 2554, หน้า 55) 5 หลักการดังนี้คือ

3.1 หลักของฐานอำนาจจากกฎหมาย 21

3.2 การแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบ ที่ต้องยึดระเบียบกฎเกณฑ์

3.3 การแบ่งงานตามความชำนาญการเฉพาะทาง

3.4 การแบ่งงานไม่เกี่ยวกับผลประโยชน์ส่วนตัว

3.5 มีระบบความมั่นคงในอาชีพ

อย่างไรก็ตาม ระบบราชการก็มีทั้งข้อดีและข้อเสีย ซึ่งในด้านข้อเสียคือ สายบังคับบัญชายืดยาวการทำงานต้องอ้างอิงกฎระเบียบ จึงชักช้าไม่ทันการกับการแก้ไขปัญหาใน ปัจจุบัน เรียกว่า

ระบบ “Red tape” ส่วนด้านข้อดี คือ ยึดประโยชน์สาธารณะเป็นหลักการบังคับบัญชา และการเลื่อนขั้นตำแหน่งที่มีระบบระเบียบ แต่ในปัจจุบันระบบราชการกำลังถูกแทรกแซงทางการเมือง และทางเศรษฐกิจ ทำให้เริ่มมีปัญหา

2.2 ระยะที่ 2ระหว่าง ค.ศ. 1945 – 1958ยุคทฤษฎีมนุษย์สัมพันธ์(Human Relation) Follette (ฟอร์เลต) ได้นา เอาจิตวิทยามาใช้และได้เสนอ การแก้ปัญหาความขัดแย้ง (Conflict) ไว้ 3 แนวทาง ดังนี้ (ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ, 2542 ,หน้า 10)คือ Domination คือ ใช้อำนาจอีก ฝ่ายสยบลง คือให้อีกฝ่ายแพ้ให้ได้ไม่ดีนัก Compromise คือ คนละครึ่งทาง เพื่อให้เหตุการณ์สงบ โดยประนีประนอม และ Integration คือการหาแนวทางที่ไม่มีใครเสียหน้าได้ประโยชน์ทั้ง 2 ทาง (ชนะ) นอกจากนี้ Follette (ฟอร์เลต) ให้ทัศนะน่าฟังว่า “การเกิดความขัดแย้งในหน่วยงานเป็น ความบกพร่องของการบริหาร”

การวิจัยหรือการทดลองฮอร์ทอร์น (Hawthon Experiment) ที่ เมโย (Mayo) กับคณะทำการวิจัยเริ่มที่ข้อสมมติฐานว่าสิ่งแวดล้อมมีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของคนงาน มีการค้นพบจากการทดลองคือมีการสร้างกลุ่มแบบไม่เป็นทางการในองค์การ ทำให้เกิด แนวความคิดใหม่ที่ว่าความสัมพันธ์ของมนุษย์มีความสำคัญมาก ซึ่งผลการศึกษาทดลองของเมโย และคณะ สรุปได้ดังนี้ (ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ, 2542 ,หน้า 13)

1. คนเป็นสิ่งมีชีวิต จิตใจขวัญกำลังใจ และความพึงพอใจเป็นเรื่อง สำคัญในการทำงาน

2. เงินไม่ใช่ สิ่งล่อใจที่สำคัญ แต่เพียงอย่างเดียว รางวัลทางจิตใจมีผล ต่อการจูงใจในการทำงานไม่น้อยกว่าเงิน

3. การทำงานขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมทางสังคมมากกว่าสภาพแวดล้อมทางกายภาพ คับที่อยู่ได้คับใจอยู่ยาก ข้อคิดที่สำคัญ การตอบสนองคน ด้านความต้องการศักดิ์ศรีการยกย่อง จะส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงานจาก แนวคิด “มนุษยสัมพันธ์”

2.3 ระยะที่ 3 ตั้งแต่ ค.ศ. 1958 – ปัจจุบัน ยุคการใช้ทฤษฎีการบริหาร (Administrative Theory) หรือการศึกษาเชิงพฤติกรรมศาสตร์(Behavioral Science Approach) ยึด หลักระบบงาน ความสัมพันธ์ของคน และพฤติกรรมขององค์การ ซึ่งมีแนวคิด หลักการ ทฤษฎีที่ หลายๆคนได้แสดงไว้ดังต่อไปนี้ (ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ, 2542, หน้า 11)

1. เชสเตอร์ ไอ บาร์นาร์ด (Chester I Barnard) เขียนหนังสือชื่อ The Function of The Executive ที่กล่าวถึงงานในหน้าที่ของผู้บริหารโดยให้ความสำคัญต่อบุคคลระบบของความร่วมมือองค์การ และเป้าหมายขององค์การ กับความต้องการของบุคคลในองค์การต้อง สมดุลกัน

2. ทฤษฎีของมาสโลว์ว่าด้วยการจัดอันดับขั้นของความต้องการของมนุษย์ (Maslow – Hierarchy of needs) เป็นเรื่องแรงจูงใจแบ่งความต้องการของมนุษย์ตั้งแต่ความต้องการด้านกายภาพ ความต้องการด้านความปลอดภัยความต้องการด้านสังคม ความต้องการด้าน การเคารพนับ

ถือ และประการสุดท้าย คือ การบรรลุศักยภาพของตนเอง (Self actualization) คือมีโอกาสได้พัฒนาตนเองถึงขั้นสูงสุดจากการทำงานแต่ความต้องการเหล่านั้นต้องได้รับการสนองตอบตามลำดับขั้น

3. ทฤษฎี X และทฤษฎี Y ของแมคเกรเกอร์ (McGregor, 1960) เขา ได้เสนอแนวคิดการบริหารอยู่บนพื้นฐานของข้อสมมติฐานเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ต่างกัน

ทฤษฎี X (The Traditional View of Direction and Control) ทฤษฎีนี้เกิดข้อสมมติฐานดังนี้

1. คนไม่อยากทำงาน และหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบ
2. คนไม่ทะเยอทะยาน และไม่คิดริเริ่ม ชอบให้การสั่ง
3. คนเห็นแก่ตนเองมากกว่าองค์การ
4. คนมักต่อต้านการเปลี่ยนแปลง
5. คนมักโง่และหลอกง่าย

ผลการมองธรรมชาติของมนุษย์ในลักษณะดังกล่าวการบริหารจัดการ จึงเน้นการใช้เงินวัตถุเป็นเครื่องล่อใจ โดยเน้นการควบคุม และการสั่งการเป็นต้น

ทฤษฎี Y (The integration of Individual and Organization Goal) ทฤษฎีข้อนี้เกิดจากข้อสมติฐานดังนี้

1. คนจะให้ความร่วมมือ สนับสนุน รับผิดชอบ ขยัน
2. คนไม่เกียจคร้านและไว้วางใจได้
3. คนมีความคิดริเริ่มทำงานถ้าได้รับการจูงใจอย่างถูกต้อง
4. คนมักจะพัฒนาวิธีการทำงาน และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

แนวคิดลักษณะเช่นนี้ผู้บังคับบัญชาจะไม่ควบคุมผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเข้มงวด แต่จะส่งเสริมให้รู้จักควบคุมตนเองหรือของกลุ่มมากขึ้น โดยให้เกียรติซึ่งกันและกัน

จากความเชื่อที่แตกต่างกันทำให้เกิดระบบการบริหารที่แตกต่างกัน ระหว่างระบบที่เน้นการควบคุมกับระบบที่ค่อนข้างให้อิสรภาพ

2.2 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา มีผู้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาหรือสถานศึกษาไว้ต่าง ๆ กันดังนี้

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ และวิบูลย์ โตวณะบุตร (2542) ได้ให้ความหมาย การบริหารสถานศึกษา หมายถึงกรกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มบุคคลหลายคนร่วมกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้านนับแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ เจตคติ พฤติกรรม คุณธรรม เพื่อให้

ค่านิยมตรงกันกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคล และอาศัยทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่

นิพนธ์ กินาวงศ์ (2543) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาไว้ 3 ลักษณะ โดยสรุปความหมายไว้ดังนี้

1. การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การทำงานร่วมกันของกลุ่มคนในการ ให้บริการทางการศึกษาแก่นักเรียน โดยทำให้เกิดความร่วมมือกันทั้งครูผู้ปกครอง นักเรียน และ ประชาชนทั่วไป

2. การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การใช้ทรัพยากรทางการบริหารให้เกิด ประโยชน์สูงสุดเพื่อพัฒนาคุณภาพของพลเมือง โดยวิธีจัดการองค์การ การสั่งการ และการอำนวยการ ตามนโยบายของรัฐ

3. การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การนำ การควบคุมระบบ การจัดกิจกรรม ต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมกันดำเนินการทั้งครูผู้ปกครอง นักเรียน และประชาชนทั่วไปเพื่อพัฒนา สมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้บุคคลมีคุณลักษณะที่ดีตรงตามความต้องการของสังคมโดยการ ใช้กระบวนการต่าง ๆ และเทคนิควิธีที่หลากหลายทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน

รุ่ง แก้วแดง (2544) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารโรงเรียน หมายถึง การ บริหารงานทั้งหมดภายในโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานด้านการเรียนการสอนทั้งหมดนับตั้งแต่เรื่อง ของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ซึ่งในปัจจุบันอาจเรียกใหม่ว่า เป็นงานด้านการเรียนรู้ 15 ของผู้เรียน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องให้ความสำคัญกับงานวิชาการเป็นอันดับหนึ่ง และผู้บริหารต้องอยู่ที่สถานศึกษา ไม่จำเป็นไม่ควรออกนอกสถานศึกษา เพื่อจะได้มีเวลาบริหารการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่

ปรัชญา เวสารัชช์ (2554) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ ที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าหรือผู้ดำเนินการเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กรโดยใช้กระบวนการบริหาร กลุ่มบุคคลกระบวนการต่าง ๆ ในการดำเนินงานของกลุ่มบุคคลให้เปลี่ยนวิธีคิดวิธีทำงานใหม่ เป็น ผู้นำทางความคิดการแก้ปัญหาการตัดสินใจ เป็นครูฝึกทักษะและการจูงใจจัดเตรียมจัดสรรการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ให้เป็นกลุ่มงานที่สัมพันธ์กันอย่างดี โครงสร้างกลุ่มงานที่สามารถทำร่วมกันได้ต้องจัดคนที่เหมาะสมกับงานแต่ละด้านมีกำลังคนที่มีความสามารถพร้อมสร้างบุคลากรให้ทำงานได้อย่างถูกต้องเพื่อให้บุคคลร่วมมือกันพัฒนาคุณภาพของงานภายในสถานศึกษาและให้บริการทางการศึกษาแก่สมาชิกของสังคม ดังนั้นการบริหารสถานศึกษาซึ่งถ้าดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพย่อมก่อให้เกิดประสิทธิผล

กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ (2557) ได้ให้ความหมาย การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การบริหารกิจการทุกชนิดในสถานศึกษาหรือโรงเรียนที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพที่สุด

จากแนวความคิดนักการศึกษา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการ ที่เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่ผู้บริหารทางการศึกษาใช้ในกิจกรรมทางการศึกษาและเป็นภารกิจหลัก ของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผน วิธีการ และขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ เพื่อพัฒนาระบบการบริหารไม่ให้กระทบกระเทือนต่อส่วนอื่น ๆ การใช้ทรัพยากรทางการบริหารให้ เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อพัฒนาคุณภาพของพลเมือง โดยวิธีจัดการองค์การ การสั่งการ และการอำนวยการตามนโยบายของรัฐ การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การนำ การควบคุมระบบ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมกันดำเนินการทั้งครู ผู้ปกครอง นักเรียน และประชาชนทั่วไป เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้บุคคลมีคุณลักษณะที่ดีตรงตามความต้องการของสังคมโดยการใช้กระบวนการต่าง ๆ และเทคนิควิธีที่หลากหลายทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน

2. ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษาเป็นงานที่มีความสำคัญเป็นสิ่งที่ส่งผลให้องค์การมุ่งไปสู่ ความสำเร็จของการทำกิจกรรมอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามเป้าหมาย ฉะนั้น จึงมีนักการ ศึกษาได้ให้ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ดังนี้

เสถียรภาพ พันธุ์ไพโรจน์ (2543) ได้อธิบายความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา และองค์กร ว่าเป็นการดำเนินการเป็นกระบวนการลูกโซ่ตั้งแต่การวางนโยบาย กำหนดแผนงานอัตรากำลังคน การสรรหาเลือกคนดีมีความสามารถเข้ามาทำงานในอัตราค่าตอบแทนที่เหมาะสม การวางโครงสร้างและกำหนดค่าตอบแทนและสวัสดิการ การฝึกอบรมให้คนทำงานได้ทำงานเป็นการประเมินผลการปฏิบัติงาน การเลื่อนตำแหน่งการโยกย้าย การพัฒนาศักยภาพให้บุคลากรทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่องมีขวัญกำลังใจและมีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมในองค์กร โดยตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรมนุษย์3 ประการ คือ

1. ทรัพยากรมนุษย์เป็นทรัพย์สินขององค์กรมิใช่ค่าใช้จ่าย

2. ศักยภาพของมนุษย์พัฒนาได้ไม่มีที่สิ้นสุด

3. ทรัพยากรมนุษย์เป็นแหล่งสร้างเสริมและเพิ่มคุณค่าของผลผลิตและการ บริการขององค์กร

พยอม วงศ์สารศรี (2544) ได้ให้ความสำคัญของการบริหารงานในองค์กรว่าอยู่ที่การบริหารทรัพยากรมนุษย์ไว้ดังนี้

1. ช่วยพัฒนาให้องค์กรเจริญเติบโตเพราะการบริหารทรัพยากรมนุษย์เป็น สื่อกลางในการประสานงานแผนกต่าง ๆ เพื่อแสวงหาวิธีการให้ได้บุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเข้ามา ทำงานองค์กร เมื่อบุคคลมีคุณสมบัติดังกล่าวย่อมทำให้องค์กรเจริญเติบโตและพัฒนายิ่งขึ้น

2. ช่วยให้บุคคลที่ปฏิบัติงานในองค์กรมีขวัญกาลังใจในการปฏิบัติงานเกิดความ จงรักภักดีต่อองค์กรที่ตนปฏิบัติงานซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อผลผลิตขององค์กร

3. ช่วยเสริมสร้างความมั่นคงแก่สังคมและประเทศชาติการบริหารทรัพยากร มนุษย์

นงลักษณ์ วิรัชชัย (2545) ได้อธิบายความสำคัญ การบริหารสถานศึกษาว่า จะ ประสบผลสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อผู้บริหารมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้คือ มีความสามารถทางการบริหาร มี ภาวะผู้นำ และมีวิสัยทัศน์การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้คนอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข การศึกษา มีการพัฒนาไปไม่หยุดยั้ง สิ่งที่จะนำมาจัดกระทำ (การจัดการ = การบริหาร) กับการศึกษาย่อมเปลี่ยนแปลงและพัฒนาขึ้นตามไปด้วยดังนั้นการบริหารการศึกษาจึงมีความสำคัญ เพราะต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์และเป็นศาสตร์ที่ได้รับการพัฒนาด้วย ปัจจุบันการบริหารการศึกษาต้องการมาตรฐานของความสามารถบางอย่างมีการฝึกอบรมอาชีพ มีการจัดทำอย่างมีระบบการบริหารเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมนุษย์ถือว่าเป็นสัตว์สังคม สังคมมนุษย์เป็นสังคมที่มีการรวมตัวกันเป็นหมู่เหล่า มีการรวมกลุ่มเป็นชุมชนขนาดต่าง ๆ จากหมู่บ้านเป็นเมืองเป็นประเทศ การที่คนรวมกันเป็นกลุ่มย่อยต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันมีกิจกรรมการทำงานร่วมกันการทำงานร่วมกันจะเป็นไปด้วยความราบรื่นและยังเกิดความเจริญก้าวหน้า กลุ่มหรือสังคมจำเป็นต้องมีการจัดระบบและระเบียบต่าง ๆ ร่วมกันนี้คือสาเหตุที่ก่อให้เกิดสถาบันสังคมและบริหารขึ้น

สมาน อัศวภูมิ (2551) ได้อธิบาย ความสำคัญการบริหารการศึกษาว่า ในปัจจุบันมีความสำคัญและความจำเป็นยิ่งขึ้นทุกทีๆ ทั้งนี้เพราะการศึกษานอกจากจะเป็นเรื่องที่มีความซับซ้อนยุ่งยากแล้วยังมีประกอบอื่น ๆ อีกมากที่มีผลสะท้อนต่อการบริหารการศึกษา ทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ อยู่เรื่อย ๆ ซึ่งผู้บริหารการศึกษาจะต้องเผชิญการแก้ปัญหาเหล่านั้นอยู่ตลอดเวลา ในบางประเทศการบริหารการศึกษานับว่าเป็นอาชีพที่สำคัญอย่างหนึ่งไม่ต่ำกว่าอาชีพอื่น ๆ เช่น แพทย์วิศวกร ฯลฯ ซึ่งพวกเขาเหล่านี้จะต้องได้รับ การฝึกหัดอบรมมาเป็นเวลาหลายปีจึงจะมีความสามารถในการประกอบอาชีพได้ผู้บริหารการศึกษาก็เช่นเดียวกันจำเป็นจะต้องได้รับการฝึกอบรมมา โดยตรงจึงจะจัดการศึกษาได้ดีคือสามารถที่จะแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2559) ได้ให้ความสำคัญ การบริหารสถานศึกษาเป็น ภารกิจหลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผน วิธีการ และขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้ อย่างเป็นระบบ เพราะถ้าระบบบริหารงานไม่ดีจะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่น ๆ ของหน่วยงาน นัก บริหารงาน

ที่ดีจะต้องรู้จักบริหารงานนั้น จะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์เพราะว่าการดำเนินงานมิใช่ กิจกรรมที่ผู้บริหารจะกระทำ เพียงคนเดียว แต่ยังมีผู้ร่วมงานอีกหลายคนที่มีส่วนทำให้งานนั้นประสบ ผลสำเร็จ ผู้ร่วมงานแต่ละคน มีความแตกต่างกัน ทั้งในด้านสติปัญญา ความสามรถ ความถนัดและ ความต้องการที่ไม่เหมือนกัน จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะเป็นผู้นำเทคนิควิธีและกระบวนการ บริหารที่เหมาะสมมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

จากแนวคิดนักการศึกษา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญ คือ เป็นกระบวนการที่มีทำให้เกิดการพัฒนาองค์กรเนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานขององค์กร เพื่อบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่มุ่งไปสู่ความสำเร็จของการทำกิจกรรมอย่างมีประสิทธิภาพตาม 18 เป้าหมายการศึกษาย่อมเปลี่ยนแปลงและพัฒนาขึ้นตามไปด้วยดังนั้นการบริหารการศึกษาจึงมีความสำคัญ เพราะต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์และเป็นศาสตร์ที่ได้รับการพัฒนาด้วย ปัจจุบันการบริหารการศึกษาต้องการมาตรฐานของความสามารถบางอย่างมีการฝึกอบรมอาชีพ มีการจัดทำอย่างมีระบบการบริหารเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมนุษย์ถือว่าเป็นสัตว์สังคม สังคมมนุษย์เป็นสังคมที่มีการรวมตัวกันเป็นหมู่เหล่า มีการรวมกลุ่มเป็นชุมชนขนาดต่าง ๆ จากหมู่บ้านเป็นเมืองเป็นประเทศ การที่คนรวมกันเป็นกลุ่มย่อยต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันมีกิจกรรมการทำงานร่วมกันการทำงานร่วมกันจะเป็นไปด้วยความราบรื่นและยังเกิดความเจริญก้าวหน้า กลุ่มหรือสังคมจำเป็นต้องมีการจัดระบบและระเบียบต่าง ๆ ร่วมกันนี้คือสาเหตุที่ก่อให้เกิดสถาบันสังคมและบริหารขึ้น

ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา 4 ฝ่าย

ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดไว้ว่าการบริหารจัดการของสถานศึกษามีหน้าที่ให้บริการการศึกษาแก่ประชาชน และเป็นสถานศึกษาของรัฐจึงต้องนำหลักการว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีการ บริหาร งานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามนโยบายการกระจายอำนาจการบริหารและการจัด การศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 ได้บัญญัติไว้ให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้ง ด้านวิชาการงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาและสถานศึกษา ทั้งนี้การปฏิบัติงานในโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ นั้น ผู้บริหารควรดำเนินงานภายในโรงเรียนอย่างมีระบบ โดยมีแผนการดำเนินงานที่แสดงลำดับ ขั้นตอนของการปฏิบัติงานเป็นกระบวนการ มีการกำหนดบุคลากรที่รับผิดชอบ มีแผนการควบคุม กำกับงานและการประเมินผลงานที่ชัดเจนตามลักษณะของงาน ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550)

1. การบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานด้านวิชาการ เป็นภาระหลักในการดำเนินงานของโรงเรียนเพื่อ พัฒนาผลผลิต คือ นักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษาและ

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้มีการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผลประเมินผล รวมทั้งการจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนา 19 คุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550)

ด้านการบริหารงานวิชาการ มีภาระหน้าที่ 17 อย่างด้วยกันคือ

1.1 การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระ หลักสูตรท้องถิ่น

1.2 การวางแผนงานด้านวิชาการ

1.3 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

1.4 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

1.5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

1.6 การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

1.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

1.8 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

1.9 การนิเทศการศึกษา

1.10 การแนะแนว

1.11 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

1.12 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

1.13 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและ องค์กรอื่น

1.14 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

1.15 การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของ สถานศึกษา

1.16 การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

1.17 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2. การบริหารงบประมาณ

การบริหารงานด้านงบประมาณ เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับงานธุรการ การเงินและ พัสดุ เป็นการควบคุมการดำเนินงานทั่วไปของโรงเรียนด้านงานเอกสาร หลักฐานเอกสาร รวมทั้ง การเงินการพัสดุให้ถูกต้องตามระเบียบแบบแผนของทางราชการและเป็นปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อบริการแก่ งานต่าง ๆ

ในโรงเรียนให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย จึงมุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณ แบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษารวมทั้งจัดหารายได้จาก 20 บริการมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งเสริมให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียนการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ด้านการบริหารงานงบประมาณด้านการบริหารงานงบประมาณ มีภาระหน้าที่ 22 อย่างด้วยกัน คือ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550)

2.1 การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วแต่กรณี

2.2 การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจาก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง

2.3 การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร

2.4 การขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ

2.5 การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ

2.6 การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ

2.7 การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ

2.8 การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

2.9 การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา

2.10 การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา

2.11 การวางแผนพัสดุ

2.12 การกำหนดรูปแบบรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ หรือ สิ่งก่อสร้างที่ใช้เงินงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือเลขาธิการคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วแต่กรณี

2.13 การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ

2.14 การจัดหาพัสดุ

2.15 การควบคุมดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ

2.16 การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน

2.17 การเบิกเงินจากคลัง

2.18 การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงิน

2.19 การนำเงินส่งคลัง

2.20 การจัดทำบัญชีการเงิน

2.21 การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน

2.22 การจัดทำหรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน

3. ด้านการบริหารงานบุคคล

การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา เป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้ สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้านการ บริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัวอิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ข้าราชการครูและบุคคลทางการศึกษาได้รับการพัฒนา มีความรู้ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับ การยกย่องเชิดชูเกียรติมีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วย การจัดทำแผน/โครงการเกี่ยวกับบุคลากร การจัด บุคลากรให้เหมาะสมกับงาน การสร้างและบำรุงขวัญบุคลากร การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษาของโรงเรียน การร่วมกิจกรรมของชุมชน การประชาสัมพันธ์โรงเรียน การให้บริการแก่ ชุมชน และการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและองค์กรต่าง ๆ ในท้องถิ่นแนวทางการดำเนินงานการ กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและ สถานศึกษาด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานบุคคล มีภาระหน้าที่ 20 อย่างด้วยกันคือ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550)

3.1 การวางแผนอัตรากำลัง

3.2 การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

3.3 การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง

3.4 การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการ ศึกษา

3.5 การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน

3.6 การลาทุกประเภท

3.7 การประเมินผลการปฏิบัติงาน

3.8 การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ

3.9 การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

3.10 การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ

3.11 การอุทธรณ์และการร้องทุกข์

3.12 การออกจากราชการ

3.13 การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ

3.14 การจัดทำบัญชีรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอ พระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

3.15 การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการ ศึกษา

3.16 การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ

3.17 การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ

3.18 การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษา

3.19 การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาต

3.20 การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการที่ เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

4. การบริหารงานทั่วไป

การบริหารงานทั่วไป เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กรให้บริการบริหารงานอื่น ๆ บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยมีบทบาท หลักในการประสานส่งเสริมสนับสนุน และการอำนวยการ ความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบมุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชนและ องค์กรที่เกี่ยวข้อง การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ด้านการบริหารงานทั่วไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550)

ด้านการบริหารงานทั่วไป มีภาระหน้าที่ อย่างด้วยกันคือ

4.1 การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ

4.2 การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา

4.3 การวางแผนการบริหารงานการศึกษา

4.4 งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน

4.5 การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร

4.6 การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน

4.7 งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

4.8 การดำเนินงานธุรการ

4.9 การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม

4.10 การจัดทำสำมะโนผู้เรียน

4.11 การรับนักเรียน

4.12 การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา

4.13 การประสานการจัดการศึกษาในระบบนอกระบบและตามอัธยาศัย

4.14 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

4.15 การทัศนศึกษา

4.16 งานกิจการนักเรียน

4.17 การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา

4.18 การส่งเสริม สนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

4.19 งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น การรายงานผล การปฏิบัติงาน

4.20 การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน

4.21 แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษ นักเรียนการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คำนึงถึงหลักการ ดังต่อไปนี้

4.21.1 ความพร้อมและความเหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ของ คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ที่จะสามารถ รับผิดชอบดำเนินการตามขีดความสามารถได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.21.2 ความสอดคล้องกับกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศหรือมติ คณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะกระจายอำนาจ

4.21.3 ความเป็นเอกภาพด้านมาตรฐานและนโยบายด้านการศึกษา

4.21.4 ความเป็นอิสระและความคล่องตัวในการบริหารและการจัด การศึกษา

4.21.5 มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน และผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่

4.21.6 มุ่งให้เกิดผลสำเร็จแก่สถานศึกษา โดยเน้นการกระจายอำนาจ ให้แก่สถานศึกษาให้มากที่สุดเพื่อให้สถานศึกษานั้นมีความเข้มแข็งและความคล่องตัว

4.21.7 เพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพให้แก่สถานศึกษา

4.21.8 เพื่อให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการเป็นผู้ตัดสินใจในเรื่อง

2.3 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ เป็นการดำเนินกิจกรรมทางการศึกษาทุกชนิดในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและมาตรฐานสูงสุด เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนตามภารกิจของสถานศึกษา รวมถึงกระบวนการปฏิบัติกิจกรรมในสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการปรับปรุง พัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูและนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ให้มีความรู้ความเข้าใจ และพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม ผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างมีคุณภาพทางการศึกษา

2.3.1 ความหมายการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ เป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียน ส่วนงานอื่น ๆ เป็นส่วนส่งเสริมให้งานวิชาการมีคุณภาพ และช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่งานวิชาการ เพราะงานวิชาการเกี่ยวข้องกับงานทุกฝ่ายในโรงเรียน จุดมุ่งหมายของงานวิชาการ คือ การพัฒนานักเรียนให้เป็นคนที่มีความรู้ เป็นคนดี สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตตามอัตภาพ เป็นพลเมืองดีของสังคม นอกจากนั้น งานวิชาการยังจะช่วยปรับปรุงคุณภาพของการเรียนการสอนในโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งจะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียนในเรื่องการดำเนินงานวิชาการ ตามทัศนะของวิชาการไว้หลายท่านต่อไปนี้

พิชัย เสงี่ยมจิตต์ (2542, หน้า 3-5) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการมีความหมายดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลป์ที่จะนำทรัพยากรในการบริหารมาประกอบการตามกระบวนการบริหารในการจัดกิจกรรมการพัฒนาหรือปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

2. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การที่ผู้บริหารใช้อำนาจที่มีอยู่ในการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนา หรือปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

3. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง ศิลป์ในการดำเนินกิจกรรมพัฒนาหรือการปรับปรุง

รุจิร์ ภู่สาระ (2551, หน้า 33) ได้ให้ความหมายการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2551, หน้า 2) ได้กล่าวว่า งานวิชาการ เป็นงานที่รวมภารกิจของหน่วยงาน หรือสถานศึกษาที่บ่งบอกถึงปรัชญา จุดมุ่งหมายในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ผู้รับบริการได้แก่ นักเรียน หรือบุคคลในชุมชนได้รับการพัฒนาตนเองด้านความรู้ เจตคติ และทักษะในศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยเฉพาะงานวิชาการ จึงเกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการถ่ายทอดความรู้ไปยังกลุ่มเป้าหมายหรือผู้เรียน การจัดสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา การวัดผลและประเมินผล การประกันคุณภาพ รวมถึงการจัดบรรยากาศเพื่อประโยชน์ทางวิชาการ

อมรา เล็กเริงสินธุ์ (2552, หน้า 175) ให้ความหมายวิชาการว่า หมายถึง กิจกรรมทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการเรียนการสอน ซึ่งถือเป็นงานหลักของโรงเรียน จนมีคำกล่าวว่า งานวิชาการเป็นหัวใจของสถานศึกษา เพราะสถานศึกษาหรือโรงเรียนนั้นมีหน้าที่ให้ความรู้พื้นฐานเพื่อให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองดี ดังนั้น ผลผลิตของโรงเรียนจะมีคุณภาพเพียงใดขึ้นอยู่กับงานฝ่ายวิชาการ

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2553, หน้า 29) กล่าวถึง การบริหารงานวิชาการไว้ว่า คือ งานวิชาการเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา เป็นงานซึ่งเกี่ยวกับการพัฒนา และปรับปรุงแก้ไขการเรียนการสอนตั้งแต่กำหนดนโยบาย การวางแผน การปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลการสอนให้มีประสิทธิภาพตรงตามเป้าหมายของการศึกษา เช่น การจัดโปรแกรมการเรียนการสอน โครงการสอน การจัดตารางสอน การนิเทศการสอน สื่อการสอน และการประเมินผลการเรียน เป็นต้น

รุ่ง แก้วแดง (2553, หน้า 51) กล่าวว่า งานวิชาการ หมายถึง งานด้านการเรียนการสอนทั้งหมด นับตั้งแต่เรื่องของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ซึ่งในปัจจุบันอาจเรียกใหม่ว่าเป็นงานด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน

ประชุม ผงผ่าน (2554, หน้า 110) ได้ให้ความหมาย การบริหารงานวิชาการ ไว้ว่า งานวิชาการเป็นกระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่าง ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอน การกำหนดนโยบาย การวางแผนและจุดมุ่งหมายของการศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

กมล ภู่ประเสริฐ (2554, หน้า 6) ได้ให้ความหมายของงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน ให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ หรืออาจหมายถึงการบริหารที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อันเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจของโรงเรียน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2555, หน้า 2) กล่าวว่า ถ้ามองในด้านกระบวนการดำเนินงานแล้ว การบริหารวิชาการ หมายถึง กระบวนการดำเนินกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผนการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนตลอดจนการประเมินผลการเรียน เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และจุดมุ่งหมายของการศึกษา และให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน หากมองการบริหารงานวิชาการ ในด้านงานของสถานศึกษา งานบริหารงานวิชาการ ได้แก่ งานการควบคุมดูแลหลักสูตรการสอน อุปกรณ์การสอน การจัดแบบเรียน คู่มือครู การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การปรับปรุงการเรียนการสอนการฝึกอบรมครู การนิเทศการศึกษา การเผยแพร่งานวิชาการ การวัดผลการศึกษา การศึกษาวิจัย การประเมินมาตรฐานสถานศึกษาเพื่อปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิภาพของสถานศึกษา

ภิญโญ สาธร (2557, หน้า 436) ให้ความหมายของ การบริหารงานวิชาการไว้ว่า การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา หรือโรงเรียนเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพที่สุด เพราะหน้าที่ของสถานศึกษาหรือโรงเรียนทุกแห่ง คือ การให้ความรู้ด้านวิชาการแก่ผู้เรียน มีผู้บริหารหรือผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นผู้นำทางวิชาการ มีการทำงานร่วมกับครู ให้คำแนะนำและประสานงานให้ทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

ดวงเดือน แก้วฝ่าย (2558) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานในขอบข่ายภารกิจทุกอย่างของผู้บริหารโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับกิจการปรับปรุงพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้ดี บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม โดยผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกฝ่ายต้องร่วมมือกัน

เปรมปวีร์ รักความซื่อ (2560, หน้า 13) ได้กล่าวว่า งานวิชาการ คือ งานที่เป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา เพราะการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพซึ่งขึ้นอยู่กับงานวิชาการทั้งสิ้น งานวิชาการเป็นกิจกรรมการจัดการเกี่ยวกับงานเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายของการศึกษา ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดต่อผู้เรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน และด้านการนิเทศการศึกษา

พิมพร พ่ออามาตย์ (2560) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา เป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษา เนื่องจากสถานศึกษาต้องพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพ ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานทั้งหมด หากสถานศึกษาใดดำเนินงานด้านการบริหารงานวิชาการมีคุณภาพจะส่งผลให้สถานศึกษานั้นมีมาตรฐานและคุณภาพในทางตรงกันข้ามหากสถานศึกษาใดมีความล้มเหลวในการบริหารงานวิชาการ สถานศึกษานั้นก็จะไม่มีคุณภาพและมาตรฐาน ดังนั้นงานด้านบริหารงานวิชาการจึงเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารงานในสถานศึกษา

มูนา จารง (2560) ได้สรุปความหมายของการบริหารงานวิชาการว่า เป็นกระบวนการดำเนินงานของบุคลากรในสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการกำหนดนโยบายการวางแผน ปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามที่สถานศึกษาและหลักสูตรแกนกลางได้กำหนดไว้

สุธินี แซ่ซิน (2561) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการว่า เป็นกระบวนการบริหารงานหรือการดำเนินงานกิจกรรมทุกอย่างในสถานศึกษา เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด โดยบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด และเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

เซอร์โจวันนี่ แอน อาเทอ (Sergiovanni and other, 1998) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นการกำหนดปรัชญาการศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ การจัดหาหลักสูตรการเรียนการสอน การประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตรการจัดทำโครงการต่าง ๆ และการสร้างบรรยากาศในสถานศึกษา

ไฟร์,เกทเทอริน แอน มาร์แชล (Fry, Ketteridge and Marshall, 2009) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขการเรียนการสอนของนักเรียนให้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพมากที่สุด ประกอบด้วยงานหลายอย่าง เช่น หลักสูตร การจัดแผนการเรียนองค์ประกอบด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา

สรุป การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ อันเป็นภารกิจหลักและเป็นเป้าหมายสูงสุดของการบริหารจัดการสถานศึกษา

2.3.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการ เป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารและบุคลากรทุกระดับในสถานศึกษาจึงมีส่วนเกี่ยวข้องโดยทางตรงหรือทางอ้อม ขึ้นอยู่กับลักษณะงานนั้น ๆ มาตรฐานและคุณภาพของโรงเรียนมักจะพิจารณาจากผลงานด้านวิชาการเป็นสำคัญ ซึ่งมีนักวิชาการกล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ ไว้สอดคล้องกัน ดังนี้

อุทัย บุญประเสริฐ (2550, หน้า 34) กล่าวถึง การบริหารงานวิชาการว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นงานหลักของโรงเรียนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้มาตรฐานคุณภาพการศึกษาจะปรากฏเด่นชัดเมื่อการบริหารงานวิชาการประสบผลสำเร็จ

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2551, หน้า 3-6) มีความเห็นว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นงานหลักที่ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญมากที่สุด และมีลักษณะงานดังนี้

1. เป็นสาระสำคัญของการศึกษา ที่สถานศึกษาได้กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายและภารกิจต่าง ๆ ไว้อย่างชัดเจน ทำให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. เป็นที่บ่งชี้ถึงความสำเร็จในการบริหารงานของผู้บริหารงานวิชาการต้องเด่นเน้นความเป็นเลิศทางวิชาการ ซึ่งผลประโยชน์สูงสุดจะต้องเกิดกับผู้เรียนหรือนักศึกษา

3. เน้นงานบริหารทางการศึกษา หน่วยงาน หรือสถานศึกษา ซึ่งมีหน้าที่บริหารจัดการให้แก่ผู้เรียน มุ่งให้ได้รับความรู้ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาตนเองและสังคมโดยส่วนรวม

4. เป็นการแสดงองค์ความรู้แห่งวิชาชีพ งานวิชาการในศาสตร์สาขาใดก็ตามจะต้องแสดงลักษณะเฉพาะในองค์ความรู้ออกมาให้ชัดเจน หน่วยงานหรือสถานศึกษาแต่ละระดับจะต้องจับบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรได้ปฏิบัติงานตามศักยภาพ และองค์ความรู้ที่มีอยู่ให้มากที่สุด

5. เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษางานวิชาการช่วยสร้างความรู้ให้เกิดประโยชน์มากขึ้น โดยอาศัยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เช่น การศึกษาค้นคว้าการวิจัยพัฒนาให้เน้นพัฒนาการศึกษา

กมล ภู่ประเสริฐ (2554, หน้า 6) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา เป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่คาดหวัง ประกอบด้วยงานหลาย ๆ ด้านได้แก่ งานเกี่ยวกับหลักสูตร หลักสูตรท้องถิ่น งานเกี่ยวกับการเรียนการสอน งานเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลการเรียน ตามสภาพจริงไม่เน้นการใช้ข้อสอบเพียงอย่างเดียว

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2554, หน้า 3-4) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะจุดมุ่งหมายของการบริหารวิชาการอยู่ที่การสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรมและมีคุณสมบัติตามที่ต้องการ งานวิชาการเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพ และความสำเร็จของโรงเรียน ความสำคัญของโรงเรียนมักจะพิจารณาจากคุณภาพของผลผลิต คือ ตัวนักเรียน ดังนั้น คุณภาพของผลผลิตจึงขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านวิชาการของโรงเรียน การบริหารด้านวิชาการจึงเป็นงานที่สำคัญของผู้บริหารโรงเรียนที่จะต้องรับผิดชอบในการใช้หลักการในการบริหารงานด้านนี้อย่างมีประสิทธิภาพ

ถวิล อรัญเวศ (2554, หน้า 6) ได้กล่าวไว้ว่า กรอบการบริหารงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบันแบ่งออกเป็นงานใหญ่ ๆ ได้ 2 งาน คือ งานหลัก ได้แก่ งานวิชาการ และงานสนับสนุน ได้แก่ งานบุคลากร งานกิจกรรมนักเรียน งานธุรกิจและการเงิน งานอาคารสถานที่และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน เพื่อให้การบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล กำหนดให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดสาระหลักสูตรเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาของชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สถานศึกษา และประเทศชาติ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2555, หน้า 2) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นงานสำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา

นพพงษ์ บุญจิตราดุล (2557, หน้า 18–19) กล่าวว่า การบริหารวิชาการนั้น ครูใหญ่จะต้องดำเนินการเกี่ยวกับแสวงหา และเขียนปรัชญาจุดประสงค์ของการศึกษาภายในโรงเรียนออกมาให้ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางให้บุคคลกรของของโรงเรียน ปฏิบัติได้บรรลุเป้าหมายผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรเป็นอย่างดี รู้จักแนะนำให้ครูรู้จักใช้และทำประมวลการสอน ทำโครงการสอนหรือบันทึกการสอน รู้หลักในการจัดตารางสอนจัดรายการวิชาต่าง ๆ ได้เหมาะสม เป็นผู้ให้การนิเทศ หรือหาผู้ให้การนิเทศมาให้การนิเทศแก่ครู รู้จักแสวงหาอุปกรณ์ และแนะนำให้ครูใช้ตามกำลังความสามารถของโรงเรียน ให้ครูรู้จักเลือกและจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร จัดห้องสมุดให้ครูและนักเรียนค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ส่งเสริมให้ครูรู้จักวิธีการประเมินผลการเรียนการสอน และรู้จักนำผลการสอบมาปรับปรุงครูในด้านการสอน

วิมล เดชะ (2559) ได้ให้ความสำคัญของงานวิชาการว่า เป็นงานที่มีความสำคัญมากที่สุด ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญเป็นลำดับแรก ต้องมีการสนับสนุน ส่งเสริม และติดตามการทำงานของผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครูและบุคลากรในสถานศึกษา ผู้บริหารจำเป็นต้องบริหารงานวิชาการร่วมกับครูให้เกิดคุณภาพและผลประโยชน์ต่อผู้เรียน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนตรงตามเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษาและมีประสิทธิภาพ

ธัญญลักษณ์ ผาภูมิ (2559) ได้สรุปว่า การบริหารงานวิชาการถือเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่บอกถึงมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา เป็นเครื่องบ่งชี้ความเจริญก้าวหน้าของสถานศึกษา ซึ่งบ่งบอกถึงประสิทธิภาพการจัดการศึกษาแก่ผู้เรียนทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณทั้งเป็นงานที่เกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับในสถานศึกษาโดยตรง

ภูริตา เพื่อวิทยา (2561) กล่าว่า การบริหารงานวิชาการนับว่าเป็นงานที่สำคัญของโรงเรียนเป็นหน้าที่หลักของโรงเรียนที่จะต้องให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก เพราะเป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียน ผู้บริหารต้องสนใจและเข้าใจเป็นอย่างดีที่จะสร้างผู้เรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรม และมีคุณสมบัติตามที่หลักสูตรกำหนด เพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมต่อไปได้เป็นอย่างดี

เอ็ดวาร์ด ดับบริว. สมิธ แอน อาเทอร์(Edward W. Smith and others 1991, p. 170) โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องรู้เข้าใจ และมีทักษะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ เป็นผู้นำทางวิชาการทั้งทางด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องรู้และเข้าใจกรอบแนวความคิดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นอย่างดี จนสามารถนำไปดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่เป็นไปตามหลักสูตรแกนกลาง และในขณะเดียวกันก็สนองความต้องการความสนใจ และศักยภาพของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและท้องถิ่น รวมทั้งสามารถพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีการเรียนรู้ที่เหมาะสม ตลอดจนการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ที่เพียงพอ สมิชท์และคณะ ให้

ความเห็นถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่า ในด้านการใช้เวลาในการบริหารงาน การให้ความสำคัญของงานในสถานศึกษา งานในความรับผิดชอบของผู้บริหาร ได้พิจารณาถึงความเหมาะสมกับการบริหารโรงเรียนโดยแยกงานเป็น 7 ประเภท ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 40
2. งานบริหารบุคลากร ได้แก่ ครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที คิดเป็นร้อยละ 20
3. งานบริหารกิจการนักเรียนนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 20
4. งานบริหารการเงิน คิดเป็นร้อยละ 5
5. งานบริหารอาคารสถานที่ คิดเป็นร้อยละ 5
6. งานบริหารความสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 5
7. งานบริหารทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 5

สรุป ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ เป็นงานหลักและเป็นหัวใจที่สำคัญที่สุดที่บ่งชี้ถึงความสำเร็จของการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษา จึงมีผลต่อคุณภาพของการจัดการศึกษาที่ทำให้เกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.3.3 วัตถุประสงค์การบริหารงานวิชาการ

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2553, หน้า 29) กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการบริหารงานวิชาการมีดังนี้

1. เพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานวิชาการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชนและท้องถิ่น

2. เพื่อให้การบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้มาตรฐานและคุณภาพ สอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพภายใน เพื่อพัฒนาตนเองและการประเมินจากหน่วยงานข้างนอก

3. เพื่อให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ตลอดจนปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาการเรียนรู้ที่สนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

4. เพื่อให้สถานศึกษา ได้ประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น ๆ อย่างกว้างขวาง

2.3.4 ขั้นตอนการบริหารงานวิชาการ

การบริหารวิชาการ เป็นงานหลักของสถานศึกษา และมีขอบข่ายการบริหารแบบกว้างขวางในการบริหารวิชาการ แบ่งเป็นขั้นตอนของกระบวนการดังต่อไปนี้

1. ขั้นก่อนการดำเนินการ เป็นการกำหนดนโยบายและวางแผนงานด้านวิชาการ ดังนี้

1.1 จัดทำแผนงานวิชาการให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1.2 จัดสภาพงานวิชาการและวิธีการทำงาน

1.3 จัดครูอาจารย์เข้าสอน

1.4 จัดทำโครงการสอน

1.5 จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน

1.6 จัดตารางสอน

1.7 ปฐมนิเทศนักเรียน

1.8 การลงทะเบียนเรียน

2. ขั้นการดำเนินการ เป็นขั้นที่จัดและดำเนินงาน รวมทั้งการควบคุมดูแลให้ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

2.1 การดำเนินงานการสอนตามหลักสูตร โดยการดูแลให้การสอนเป็นไปตามโครงการสอนในแต่ละวิชา เป็นการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ

2.2 การดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรทางวิชาการ

2.3 งานเกี่ยวกับการบริการ การส่งเสริมให้มีการบริการเกี่ยวกับสื่อการสอนเพื่อช่วยเหลือครูในด้านการสอนและอุปกรณ์ต่าง ๆ รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวก

3. ขั้นส่งเสริมและติดตามผลในด้านวิชาการ เพื่อให้ได้มาตรฐานของงานวิชาการ ผู้บริหารควรมีการส่งเสริม ปรับปรุง พัฒนาและประเมินผลงานด้านวิชาการ ดังนี้

3.1 ส่งเสริมให้ครูอาจารย์ได้ปรับปรุงงานด้านวิชาการ

3.2 สนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามมาตรฐานทางวิชาการ ได้แก่ การกำหนดจุดมุ่งหมายและนโยบายที่เหมาะสมกับโรงเรียน และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้

3.3 ริเริ่มและสร้างสรรค์ในการปรับปรุงพัฒนาด้านวิชาการ

3.4 จัดบรรยากาศทางวิชาการในสถานศึกษา

3.5 จัดให้มีคณะกรรมการที่ปรึกษาทางวิชาการ

3.6 จัดตั้งคณะทำงานทางวิชาการขึ้น ลักษณะของคณะอาจจัดรวมกันเป็นหมู่คณะครูในแผนกเดียวกัน มาร่วมกันทำงานแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

3.7 ส่งเสริมให้ชุมชนหรือชมรมทางวิชาการ เพื่อจัดกิจกรรมเผยแพร่งานด้านวิชาการ

3.8 ส่งเสริมให้มีการเข้าร่วมประชุม สัมมนา ฝึกอบรม เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้และเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการ

3.9 ส่งเสริมให้ศึกษาต่อความก้าวหน้าทางวิชาการ

2.3.5 หลักการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษา หรือโรงเรียน โรงเรียนจะดีหรือไม่ดีขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการทั้งสิ้น ดังนั้นในการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารจำเป็นจะต้องมีหลักการในการบริหารงานด้านนี้อย่างมีประสิทธิผล งานวิชาการมีขอบข่ายกว้างขวางมากในการบริหารงานวิชาการแต่ละอย่างจึงมีเทคนิคและหลักการที่แตกต่างกันไปในรายละเอียดของงาน แต่หลักการสำคัญที่ควรนำไปปฏิบัติในการบริหารงานวิชาการ

กิติมา ปรีดีดิลก (2551, หน้า 48-49) ได้กล่าวสรุปถึงหลักการบริหารวิชาการไว้ดังนี้

1. จัดทำแผนงานวิชาการที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือนโยบายหลัก
2. การบริหารงานวิชาการมุ่งการร่วมมือกันทำงาน
3. ควรจะกระจายอำนาจและความรับผิดชอบให้ผู้ปฏิบัติ
4. ควรส่งเสริมผู้ร่วมงานให้ปรับปรุงตนเองด้านวิชาการ
5. ริเริ่มสร้างสรรค์ในการปรับปรุงงานวิชาการ
6. ผู้บริหารควรใช้เทคนิคการส่งเสริมคนอื่นมากกว่าการสอนคนอื่น
7. มีการให้ขวัญ กำลังใจในการทำงาน
8. ควรมีคณะกรรมการที่ปรึกษาทางวิชาการ
9. ให้ครูเข้าใจวัตถุประสงค์ และจุดมุ่งหมายของการสอนทุกวิชาที่รับผิดชอบ
10. ติดตามและประเมินผลงาน

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2553, หน้า 32) กล่าวถึง หลักการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

1. หลักแห่งประสิทธิภาพ คือ การได้มีผลผลิตเพิ่มขึ้นโดยไม่เพิ่มการลงทุน นั่นคือผู้เรียนสามารถสำรวจการศึกษาตามกำหนดของหลักสูตร โดยไม่ออกกลางคัน เรียนเกินเวลาและช้ากว่ากำหนด

2. หลักแห่งประสิทธิผล คือ ผลผลิตที่ได้ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ นั่น คือ ผู้เรียนมีจุดมุ่งหมายตามหลักสูตร มีความรู้ความสามารถ ทักษะคุณภาพ และการจัดการได้การบริหารวิชาการของสถานศึกษามีหน้าที่ให้บริการแก่ประชาชนและเป็นสถานศึกษาของรัฐ ต้องนำหลักการว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ในการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง เรียกว่า หลักธรรมาภิบาล มาบูรณาการใช้เข้ากับการดำเนินงานด้านต่าง ๆ การบริหารวิชาการ ก็ต้องมีหลักธรรมาภิบาล คือ

1) หลักความคุ้มค่า คือ การได้ผลผลิตที่คุ้มค่าแก่การลงทุน นั่นคือ ผู้เรียนสามารถสำเร็จการศึกษาตามกำหนดของหลักสูตร ไม่ลาออกกลางคัน เรียนเกินเวลา และช้ากว่ากำหนด

2) หลักนิติธรรม คือ ความถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ ทุกคนต้องปฏิบัติเป็นไปในทางเดียวกัน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2553, หน้า 162-174) ได้จัดการบริหารการศึกษาไว้ว่า โรงเรียนจะจัดการการศึกษาให้เป็นไปตามความคาดหวังได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องมีการวิเคราะห์ภารกิจที่จะต้องรับผิดชอบ และกำหนดขอบข่ายของงานให้ครอบคลุมภารกิจนั้นทั้งหมด พร้อมทั้งใช้กระบวนการและวิธีการจัดการดังกล่าว ดำเนินงานเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ซึ่งโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร มีการจัดโครงสร้าง และขอบข่ายของงานครอบคลุมภารกิจต่าง ๆ เหมือนกับโรงเรียนอื่น ๆ ในสังกัดสำนักงานการศึกษาแห่งชาติ คือจะแบ่งงานครอบคลุมภารกิจ 6 ด้าน ได้แก่

1. งานบุคลากร
2. การเงินและพัสดุ
3. งานอาคารสถานที่
4. วิชาการ งานธุรการ
5. งานกิจการ นักเรียน
6. งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

โดยสรุป หลักการบริหารงานวิชาการนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องมีการจัดทำแผนงานวิชาการที่สอดคล้องกับนโยบายหลัก มุ่งร่วมกันทำงานเป็นทีม มีการกระจายอำนาจและความรับผิดชอบไปยังผู้ปฏิบัติ ส่งเสริมผู้ร่วมงานให้ปรับปรุงพัฒนาตนเอง ตลอดจนสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน การมีการติดตามประเมินผล เพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการ

2.3.6 กระบวนการบริหารงานวิชาการ

ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้มีคุณสมบัติที่พึงประสงค์กับความต้องการของผู้เรียน สังคม ตลอดแรงงานโดยมุ่งเน้นความเป็นเลิศทางการศึกษาควบคู่ไปกับการปลูกฝังคุณธรรมให้เกิดกับตัวผู้เรียนนั้น สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้โดยต้องอาศัยครูและผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารต้องมีการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบโดยจัดทำแผนยุทธศาสตร์ เพื่อจัดการเรียนการสอนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน เพื่อให้ผลประโยชน์ไปสู่ตัวผู้เรียน ให้มากที่สุด

สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2553, หน้า 19) ได้เสนอแนะกระบวนการบริหารงานวิชาการสำหรับผู้บริหารโรงเรียน พอสรุปได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการเป็นการศึกษาข้อมูลจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและสถิติต่าง ๆ เช่น การมาเรียน การสอบซ่อม การตกซ้ำชั้น และการศึกษาจากพระราชบัญญัติการศึกษา แผนการศึกษาแห่งชาติ หลักสูตร ระเบียบการประเมินผล เป็นต้น ส่วนวิธีที่จะใช้ศึกษาควรศึกษาประเมินดูความต้องการวิธีวิจัย การใช้สื่อ และเครื่องมือต่าง ๆ ตลอดจนใช้สัมมนาการค้นหาปัญหาต่าง ๆ

ขั้นตอนที่ 2 ผู้บริหารต้องรู้จักวางแผน จัดทำโครงการ ปฏิทินปฏิบัติงาน การจัดทำแผนการสอน การจัดตารางสอน จัดครูเข้าสอน เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินงานตามแผน ในขั้นตอนนี้ ผู้บริหารต้องตรวจตราดูแลควบคุม กำกับติดตาม และนิเทศการสอน ให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามวัตถุประสงค์

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลเป็นการตรวจสอบผลของการปฏิบัติงาน การดำเนินงานต่าง ๆ ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ฉะนั้นผู้บริหารควรจะประเมินผลเกี่ยวกับผลการเรียนการสอนของนักเรียนโครงการวิชาการของโรงเรียนและการปฏิบัติงานของครู ในการกระบวนการบริหารงานงานวิชาการสรุปได้ว่า การบริหารงานต้องมีการศึกษาสภาพและความต้องการการวางแผนการดำเนินงานตามแผนและการประมวลผล ด้านความละเอียดอ่อน ครอบคลุมในวงกว้าง ผู้บริหารต้องมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และสร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากรเป็นอย่างดี

2.3.7 ทฤษฎีการบริหารวิชาการ

ดับบลิว. อี. เดมมิ่ง (W.E. Deming, 1986) ผู้เชี่ยวชาญเรื่องการควบคุมคุณภาพชาวอเมริกา ได้คิดค้นวงจรเดมมิ่ง (Deming Cycle) หรือที่เรียกกันว่า วงจรคุณภาพ PDCA ซึ่งเป็นหลักการบริหาร หลักที่เป็นองค์ประกอบของทฤษฎีและหลักการบริหารทั้งหมดที่มีอยู่ในตำราบริหาร ประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. ขั้นการวางแผน (Plan) หมายถึงการคิดหาทางเลือกล่วงหน้าที่ดีที่สุดในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างประหยัด ให้ได้ผลคุ้มค่าที่สุด โดยการดำเนินขั้นตอนอย่างมีระบบแบบแผน เพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2. ขั้นลงมือทำ (Do) เป็นการดำเนินการตามแผนที่วางไว้ตามขั้นตอน กับการประสานงานกับฝ่ายบริหารและฝ่ายอื่นที่เกี่ยวข้อง

3. ขั้นตรวจสอบหรือประเมิน (Check) การตรวจสอบผลงาน ประกอบด้วย การติดตามตรวจสอบผลปฏิบัติงาน ตามที่กำหนดเปรียบเทียบผลงานกับเป้าหมาย ประชุมพบปะเพื่อรายงานความคืบหน้าในการปฏิบัติ และประมวลข้อคิดเห็นและข้อผิดพลาดต่างๆ และสรุปผลเพื่อดำเนินการแก้ไขปรับปรุง

4. ขั้นการแก้ไขปรับปรุง (Action) เป็นการนำผลมาวิเคราะห์ พิจารณาหาต้นตอสาเหตุข้อบกพร่อง การระดมสมองเพื่อการแก้ไขป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำอีก การกำหนดมาตรฐาน การตัดสินใจว่าขั้นตอนการทำงานที่ผ่านมาน่าจะถือเป็นมาตรฐานการทำงาน หรือต้องแก้ไขปรับปรุงอย่างไรในการนำหลักการบริหารแบบ PDCA ไปใช้บริหารนั้น ศ.ดร.ฮิโตชิ คุเม กล่าวว่า จุดมุ่งหมายที่แท้จริงของ PDCA ซึ่งเป็นกิจกรรมพื้นฐานในการบริหารคุณภาพนั้น แต่เพื่อให้เกิดการปรับปรุงด้วย การป้องกันมิให้เกิดของเสียซ้ำซ้อน เรื้อรัง พร้อมกับการยกระดับมาตรฐานให้สูงขึ้น ในแต่ละรอบของ

PDCA อย่างต่อเนื่อง อย่างเป็นระบบ อย่างมีการวางแผน PDCA มิใช่เป็นวงแหวนที่แบนราบ หากแต่เป็นวงสปริงที่ม้วนไต่สูงขึ้นไปเรื่อย ๆ อย่างไม่มีที่สิ้นสุด

วัตคินส์ และมาร์ซิค (Watkins, K.E. and Marsick, V.J., 1993) ได้พัฒนาข้อปฏิบัติสำหรับผู้บริหารในการส่งเสริมให้โรงเรียนเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ๗ ประการ ดังนี้

1. สร้างโอกาสการเรียนรู้ต่อเนื่อง (Create Continuous Learning Opportunities) หมายความว่าการเรียนรู้เป็นกระบวนการต่อเนื่อง (Learning is Ongoing) ครูนำมาใช้อย่างมียุทธวิธีและงอกงามออกไปจากตัวงานเอง ผู้บริหารและครูมีโอกาสมากมายที่จะดูสิ่งที่ตนกำลังเรียนรู้จากสิ่งริเริ่มใหม่ (New Initiatives) เช่น อาจทำการทดลอง ทำโครงการ หรือศึกษาการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆให้ดีขึ้น

2. ส่งเสริมการซักถามและสนทนา (Promote Inquiry and Dialogue) กุญแจสำคัญของข้อปฏิบัตินี้คือ วัฒนธรรมที่บุคคลถามคำถามอย่างอิสระ เต็มใจที่จะนำประเด็นปัญหายุ่งยากมาอภิปรายบนโต๊ะทำงาน และเปิดกว้างรับฟังและให้ข้อมูลย้อนกลับในทุกระดับ

3. ส่งเสริมความร่วมมือและการเรียนรู้เป็นหมู่คณะ (Encourage Collaboration and Team Learning) ข้อปฏิบัติที่เกี่ยวข้องในระดับนี้เน้นไปที่น้ำใจแห่งความร่วมมือ และทักษะที่ใช้ในการทำงานเป็นหมู่คณะ (Teams) อย่างมีประสิทธิผล

4. สร้างระบบเพื่อจับและแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ (Create Systems to Capture and Share Learning) ยุทธวิธีที่ใช้เทคโนโลยีเป็นฐานเพื่อวัตถุประสงค์ข้อนี้ จะเน้นการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยเพื่อจับแนวคิดจากหมู่คณะและแผนกต่าง ๆ และข้อมูลการเปลี่ยนแปลงเฉพาะด้าน ทางเลือกในการแลกเปลี่ยนความรู้ ได้แก่ การเก็บรวบรวมบทเรียนที่ได้เรียนรู้มา และประมวลให้เป็นแนวคิดใหม่ๆ เพื่อให้ทุกคนมีส่วนเกี่ยวข้องในการเป็นผู้ร่วมสร้างความรู้ก่อนนำไปใช้

5. สร้างพลังให้บุคคลไปสู่วิสัยทัศน์การร่วมมือ (Empower People toward a Collective Vision) โรงเรียนอาจให้คณะทำงานกำหนดและเปลี่ยนองค์ประกอบที่ไม่เกี่ยวข้องกับวิสัยทัศน์ อาจให้บุคคลลืมวัฒนธรรมและวิธีปฏิบัติเก่าๆ และหันมาหาสิ่งใหม่ๆ และอาจเชิญผู้มีส่วนได้เสียมาเปลี่ยนแปลงผลผลิตที่สร้างขึ้นเพื่อให้เสนอแนวคิดของตน

6. เชื่อมโยงองค์การให้เข้ากับสภาพแวดล้อม (Connect the Organization to Its Environment) โรงเรียนต้องทำหน้าที่ทั้งในระดับสากลและระดับท้องถิ่น โรงเรียนสามารถกำหนดเกณฑ์มาตรฐานเพื่อดูว่าโรงเรียนอื่น ๆ กำลังทำอะไร เพื่อบรรลุความเป็นเลิศ และเพื่อแก้ปัญหาคล้ายๆกัน และสามารถสำรวจสภาพแวดล้อมเพื่อหาแนวโน้มใหม่ๆ โดยใช้ฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีช่วยให้บุคคลในโรงเรียนไปไกลเลยรั้วโรงเรียนได้ เช่น การใช้อินเตอร์เน็ตสื่อสารกับสถาบันการศึกษาอื่น ๆ หรือการออกแบบรายการ เพื่อให้บุคลากร คณะครู นักเรียน และกลุ่มชุมชนต่าง ๆ มาพบกันในความสนใจพิเศษที่เหมือนกันได้

7. ให้ภาวะผู้นำเชิงยุทธวิธีเพื่อการเรียนรู้ (Provide Strategic Leadership for Learning) ผู้นำที่เป็นต้นแบบของการเรียนรู้เป็นกุญแจสำคัญสำหรับองค์การแห่งการเรียนรู้ ผู้นำคิดอย่างมียุทธวิธีเกี่ยวกับวิธีใช้การเรียนรู้เพื่อพาองค์การเดินไปสู่ทิศทางใหม่ เช่น การอภิปรายแผนการพัฒนาและโอกาสกับบุคลากรและคณะครูอย่างเป็นกิจวัตร การจัดให้มีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับโอกาสเพื่อการเรียนรู้

เฮนรี่ ฟาโยล (Henri Fayol, 1964, อ้างถึงใน ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์, 2547, หน้า 25) ทฤษฎีการบริหารของ Henri Fayol สามารถนำมาใช้ในการบริหารงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ มุ่งเน้นให้ความสำคัญการบริหารจัดการ Henri Fayol เป็นชาวฝรั่งเศส และเป็นผู้นำคนหนึ่งในการเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร ฟาโยล ทำงานอยู่ในโรงงานแร่และโลหะ เขาได้รับความสำเร็จอย่างงดงามในการบริหารงาน ฟาโยล ได้ช่วยกอบกู้สถานการณ์อันสิ้นหวังของบริษัท ทำให้มีผลกำไรงดงาม แนวคิดของ ฟาโยล อยู่ที่การแสวงหากฎเกณฑ์ในการบริหารงานที่มีลักษณะเป็นสากล ซึ่งหลักเกณฑ์ดังกล่าวนี้ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักบริหารที่ต้องมีภาระหน้าที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อองค์การ ฟาโยล ได้เสนอองค์ประกอบขั้นมูลฐานของการบริหารไว้ ดังนี้

1. การวางแผน (To plan)
2. การจัดองค์การ (To organize)
3. การบังคับบัญชา (To command)
4. การประสานงาน (To coordinate)
5. การควบคุม (To control)

นอกจากนี้ ฟาโยล ยังได้เสนอหลักการสำหรับผู้บริหารที่ควรนำไปใช้ในการบริหารงานอีก 4 ประการ ดังนี้

1. ผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบต่อผลงานที่อยู่ในขอบข่ายความรับผิดชอบของตน แม้ว่าภาระหน้าที่นั้นจะได้มอบหมายให้แก่ผู้บังคับบัญชาปฏิบัติจัดทำก็ตาม ข้อพึงระลึกในการมอบหมายงาน คือ อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบจะต้องได้สัดส่วนกัน

2. เอกภาพในการบริหารงานเป็นสิ่งจำเป็นที่นักบริหารจะต้องสนใจ และจัดให้มีขึ้นในหน่วยงานของตน หน่วยงานใดที่ขาดเอกภาพในการบังคับบัญชา จะเกิดความยุ่งยากสับสนในการปฏิบัติงาน

3. การบริหารงานขององค์การจะต้องจัดให้สอดคล้องสัมพันธ์กัน เพื่อบรรลุเป้าหมายหลักขององค์การ แม้ว่าองค์การนั้นจะมีหลายหน่วยงานก็ตาม แต่วัตถุประสงค์หลักขั้นพื้นฐานขององค์การย่อมตรงกัน และนักบริหารต้องจัดให้หน่วยงานทุกหน่วยที่อยู่ในความรับผิดชอบ ปฏิบัติสนองวัตถุประสงค์หลักขององค์การเสมอ

4. นักบริหารจะต้องเสาะแสวงหาวิธีการที่จะอำนวยประโยชน์และประหยัดต่อการบริหาร

ข้อเสนอที่น่าสนใจอันเกิดจากแนวคิดของ ฟาโยล คือหลักเกี่ยวกับการบริหาร 14 ประการ ที่ผู้บริหารควรเอาใจใส่ ได้แก่

1. การแบ่งแยกการทำงาน (Division of work)
2. อำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงาน (Authority)
3. วินัยจรรยา (Discipline)
4. เอกภาพในการควบคุม (Unity of command)
5. เอกภาพในการอำนวยการ (Unity of direction)
6. ประโยชน์ส่วนตนต้องรองจากประโยชน์ขององค์การ (Sumerian of individual to general interest)
7. ผลประโยชน์ตอบแทน (Remuneration)
8. การรวมอำนาจมาไว้ในส่วนกลาง (Centralization)
9. สายการบังคับบัญชา (Chain of command)
10. คำสั่งและระเบียบข้อบังคับ (Order an regulation)
11. ความเสมอภาค (Equity)
12. ความมั่นคงในการทำงาน (Stability of personnel)
13. ความดำริริเริ่มในการงาน (Initiative)
14. ความยึดมั่นและร่วมแรงร่วมใจ (Esprit de corps)

ฮอลล์ (Hall, 1972) เสนอแนวคิดของการบริหารราชการ ตามทฤษฎีของแมกซ์เวเบอร์นั้น มีทั้งข้อดี ข้อเสีย เราทราบข้อเสียแล้ว แต่ข้อดี คือ ระบบราชการ (Bureaucracy) มีข้อดี คือ การแบ่งงานตามความเชี่ยวชาญเฉพาะเรื่อง ความเป็นวัตถุวิสัย (ไม่นำเรื่องส่วนตัว ผลประโยชน์ส่วนบุคคล) มาเป็นประเด็นสำคัญในการตัดสินสั่งการ เพราะมีระเบียบ กฎเกณฑ์ ชัดเจน มีประเพณี วัฒนธรรมขององค์กร มีความเป็นเอกภาพ มีวินัย เพราะสายบังคับบัญชา และมีระบบแรงจูงใจให้มีความมั่นคงต่ออาชีพ และมีบำนาญเมื่อเกษียณอายุ และข้อเสีย ก็คือ สายบังคับบัญชาที่ยืดยาวเป็นอุปสรรคต่อการสื่อสารและการแก้ไขปัญหาที่รวดเร็ว ระเบียบ กฎเกณฑ์ ทำให้การทำงานให้ไม่ยืดหยุ่น ทำให้บรรลุเป้าหมายอย่างคลาดเคลื่อนและระบบทำให้เกิดความน่าเบื่อหน่าย ไม่กระตุ้นให้เกิดความกระตือรือร้น เป็นระบบวิชาชีพ วิชาการ ก็มีข้อดีในแง่ความชำนาญการเฉพาะทาง และความสามารถทางวิชาการได้นำสองมิติมาผสมกันตามดีกรี หรือ สัดส่วนความมากน้อยของระเบียบ กฎเกณฑ์สายบังคับบัญชาของระบบราชการและดีกรี ความมากน้อยของสมรรถนะด้านวิชาชีพ ซึ่งจะได้รูปแบบการบริหาร 4 แบบ

1. รูปแบบอำนาจนิยม อยู่ในช่องที่แบบแผนทางราชการอยู่ในระดับสูง แต่สมรรถนะทางวิชาชีพต่ำ จึงเป็นรูปแบบที่เน้นการใช้อำนาจตามกฎหมายและสายบังคับบัญชา เน้นวินัยและการยอมรับระเบียบกฎเกณฑ์ คำสั่งของผู้บังคับบัญชา อำนาจรวมศูนย์

2. รูปแบบวิชาชีพ-วิชาการ อยู่ในช่องที่แบบแผนทางราชการต่ำ แต่สมรรถนะทางวิชาชีพ-วิชาการสูง จึงเป็นรูปแบบที่มีการมอบอำนาจให้มืออาชีพ (ครู-อาจารย์) ในการตัดสินสั่งการระเบียบกฎเกณฑ์เป็นเพียงเครื่องชี้แนะ

3. รูปแบบเวเบอร์เรียน อยู่ในช่องที่แบบแผนทางราชการสูงและสมรรถนะทางวิชาชีพ-วิชาการก็สูง จึงเป็นรูปแบบในอุดมการณ์ของแมกซ์ เวเบอร์ เหมาะสำหรับระบบราชการขนานแท้ดั้งเดิม

4. รูปแบบสับสน ผสมระหว่างความไร้ระเบียบ กฎเกณฑ์ และสมรรถนะทางวิชาชีพวิชาการต่ำ เป็นแบบที่ไม่พึงปรารถนา จะเกิดความขัดแย้ง ระส่ำระสาย การเมืองร้อนแรงในองค์กร และฮอลล์ (Hall), ได้เสนอแนะให้ใช้รูปแบบที่ 2 วิชาชีพ- วิชาการเป็นรูปแบบหลักของการบริหารสถานศึกษาการแบ่งรูปแบบการบริหารเป็น 4 รูปแบบ ของฮอลล์นี้ ก็เป็นการแบ่งเป็นแนวทางกว้างๆ ไว้ในภาคปฏิบัติที่เกิดขึ้นจริงอาจมีรายละเอียดที่สลับซับซ้อนยิ่งขึ้น

มินต์สเบิร์ก (Mintzberg, H, 1983) ซึ่งได้ตั้งโจทย์หลักไว้ว่า การบริหารจัดการนั้นหลักพื้นฐานคือจะแบ่งงานกันอย่างไร และเมื่อแบ่งงานกันแล้วจะประสานกันอย่างไร วิธีการของการประสานงานของมินต์เบิร์ก ยังได้เป็นตัวชี้วัดรูปแบบของการบริหาร 5 แบบ ที่มินต์สเบิร์กเสนอไว้ รูปแบบการบริหาร 5 แบบใกล้เคียงกับของฮอลล์ หรือมีหลักการสอดคล้องกับฮอลล์ แต่ได้จำแนกลึกลงไปอีกระดับหนึ่ง จะเห็นว่า องค์ประกอบของสถาบันการศึกษา (สถานศึกษา) จะประกอบด้วย 5 ส่วน ส่วนที่เป็นยอดพีระมิดผู้บังคับบัญชาสูงสุดขององค์กร หรือส่วนของผู้บังคับบัญชาระดับกลาง ได้แก่ หัวหน้าคณะวิชา หรือคณบดี-ตามแต่ขนาดขององค์กร ส่วนล่าง ได้แก่ ผู้ปฏิบัติ ครู อาจารย์ และยังมีส่วนด้านเทคนิคด้านวิชาชีพ-วิชาการ เช่น ฝ่ายหลักสูตร แนะแนว วัดผล ส่วนที่สนับสนุน (Support-Staff) ได้แก่ ฝ่ายการเงิน-ฝ่ายวางแผน-ฝ่ายบุคลากร

จากองค์ประกอบ 5 ส่วนนี้ มินต์สเบิร์ก (Mintzberg) ได้จำแนกองค์กรบริหารวิชาการออกเป็น 5 รูปแบบ ตามน้ำหนักว่าส่วนใดมีอำนาจมากที่สุด ดังนี้

1. รูปแบบ “Simple Structure” โครงสร้างแบบธรรมดาผู้บังคับบัญชาสูงสุด ส่วนยอดพีระมิด เป็นปัจจัยหลักของการควบคุมการเปลี่ยนแปลง ใช้หลักการประสานงานแบบ “Direct-Supervision” คือกำกับงานผู้ใต้บังคับบัญชาโดยตรง รูปแบบนี้เหมาะกับโรงเรียนขนาดเล็ก

2. รูปแบบเครื่องจักรข้าราชการ “Machine Bureaucracy” เป็น รูปแบบของเวเบอร์ดั้งเดิม กลุ่มนี้เป็นโครงสร้างเทคนิค (Techno Structure) จะเป็นแกนหลักการบริหารโดยใช้หลักการประสานงานที่กำหนดมาตรฐานงาน “Standardization of Work” เช่น การจัดทำหลักสูตร

รายละเอียดของแผนการสอน การจัดระบบการประเมินผล การจัดตารางสอนเพื่อควบคุมกิจกรรมและประสานการทำงานของคณะครู-อาจารย์

3. รูปแบบข้าราชการมืออาชีพ (Professional Bureaucracy) เป็นรูปแบบเดียวกับที่ฮอลล์เสนอให้เป็นรูปแบบ “Professional” มืออาชีพ วิชาการ ในรูปแบบนี้ ฝ่ายปฏิบัติ-คณาจารย์จะเป็นปัจจัยหลัก ฉะนั้น การประสานงานที่มีประสิทธิภาพ คือการพัฒนามาตรฐานของทักษะความสามารถของครู-อาจารย์ให้เท่าเทียมกัน เรียกว่า มาตรฐานทางทักษะ (Standardization of Skill) (Mintzberg) ได้มองเห็นจุดนี้จึงได้กำหนดให้มีกองทุนพัฒนาครู ในมาตราที่ 52 หมวดที่ว่าด้วยครูและบุคลากรทางการศึกษา และเบื้องลึกต้องการเห็นการปรับวิสัยทัศน์ของฝ่ายนโยบาย เบื้องบนให้ใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนาครู และ จัดระบบการจ้างครู-การใช้ครู เป็นปัจจัยหลักของการปฏิรูป แต่ความเข้าใจเรื่องนี้ดูจะไม่ได้รับ การขานรับ

4. รูปแบบการแบ่งหน่วยงาน (Divisional zed Form) ที่มีการแบ่งแยกภาควิชาเป็นแบบที่ให้ความสำคัญแก่หัวหน้าคณะวิชา และในรูปแบบนี้การประสานงาน ใช้หลักของการวางมาตรฐานของผลงานเป็นหลัก (Standardization of Output) เช่น กำหนดมาตรฐานของผลผลิต คือตัวนักเรียน ว่าจะต้องมีสมรรถนะด้านใดบ้าง ระดับใด และจำนวนที่ผลิตได้ต่อปี มีสัดส่วนเท่าไหร่ต่อจำนวนที่รับเข้ามา เป็นต้น

5. รูปแบบความพอเพียง (Adequacy) ตามสถานการณ์เฉพาะหน้าเป็นรูปแบบที่คล้ายกันรูปแบบ “Chaotic” ของฮอลล์ ในรูปแบบนี้ฝ่ายการเงิน ฝ่ายแผน ฝ่ายบุคลากร จะเป็นผู้ตัดสินใจหลักการประสานงานใช้หลักการปรับตัวร่วมกัน (Mutual Adjustment) ถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน รูปแบบนี้มักเกิดขึ้นในสถานการณ์ที่องค์กรหนึ่งจะจัดตั้งใหม่ๆ หรือองค์กรประสบกับปัญหาภายนอกรุนแรง รูปแบบที่ฮอลล์ และมินต์สเบิร์ก เสนอมานี้ น่าจะเป็นเค้าโครงกว้าง ๆ ให้ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการจัดรูปแบบการบริหาร สถานศึกษาได้นำไปพิจารณารายละเอียดในภาคปฏิบัติ (เพราะภาคปฏิบัติอาจจะไม่สอดคล้องกับรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งอย่างสมบูรณ์แบบ) อาจจะเป็นการผสมผสาน เพียงแต่สัดส่วนการผสมผสานจะเป็นเช่นไร แต่อุดมการณ์คือ จัดให้ได้ใกล้เคียงกับรูปแบบที่ 3 โดยไม่ลืมแบบที่ 2 และที่ 4

2. บุคคลในองค์กร

ระบบสถานศึกษา นอกจากการพิจารณาโครงสร้างของการบริหารแล้ว ประเด็นของบุคคลในองค์การ ก็คืออีกระบบหนึ่งที่มีความสำคัญในตนเอง ดังที่ทฤษฎีมนุษยสัมพันธ์ได้ค้นพบคามสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การเกิดกลุ่มที่ไม่เป็นทางการและอิทธิพลของกลุ่มต่อการบริหาร องค์การเรื่องแรงจูงใจที่ผู้บริหารจะต้องจัดระบบจูงใจ ตามตัวอย่างของทฤษฎีแรงจูงใจที่ได้กล่าวถึงแล้ว ทั้งนี้ตามความเหมาะสมของสถานการณ์ และพื้นเพทางความรู้ความคิดของบุคลากรในองค์การ จะไม่ขยายความเรื่องทฤษฎีเหล่านี้ แต่เป็นหน้าที่ของผู้บริหารจะต้องจัดระบบการบริหารบุคคลให้เกิดการ

ทำงานที่มีประสิทธิภาพ การจัดทำระบบพัฒนาองค์การ (OD–Organization Development) จึงเป็นคำตอบหนึ่ง ระบบคนนี้จะดีหรือเลวก็ขึ้นอยู่กับอีก 2 ระบบในองค์การ คือ การเมืองในองค์การ และวัฒนธรรมขององค์การ

3. การเมืองในองค์การ

การดำเนินการในองค์การอาจปฏิเสธไม่ได้ที่จะเกิด การเมืองในองค์การระดับหนึ่ง เพราะมนุษย์เมื่อมาอยู่ร่วมกันย่อมแข่งขันกันทั้งร่วมมือกัน การแข่งขันบางครั้งก็นำไปสู่การชิงตำแหน่งหน้าที่และบทบาท ตลอดจนอำนาจและอิทธิพล ความสัมพันธ์ของคนจึงไม่ตรงไปตรงมา การรวมกลุ่มมีทั้งสร้างสรรค์และทำลาย หน้าที่ของผู้บริหาร คือ ลดความร้อนแรงของการเมือง การแก่งแย่งชิงดีชิงเด่นด้วยสภาวะผู้นำ ยึดหลักความยุติธรรมและกล้าตัดสินใจ การใช้ดุลยพินิจที่มีความเป็นธรรม และรู้เท่าทันคน การเมืองในองค์การมักคุกรุ่นในช่วงเปลี่ยนผู้นำ ซึ่งยังไม่เป็นที่ประจักษ์ชัดในความสามารถของผู้นำคนใหม่ ฉะนั้น จะรุนแรงหรือไม่ขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมขององค์การ

4. วัฒนธรรมขององค์การ

หน่วยงานทุกองค์กรที่จัดตั้งมาช่วงระยะเวลาหนึ่งจะเกิดวัฒนธรรมขององค์กร นั่นคือ ปทัสถาน ขนบธรรมเนียม แนวคิดแนวปฏิบัติ ระบบค่านิยม ที่เป็นที่ยอมรับของคนในองค์กร เช่น อาจจะเกิดปทัสถานของการประพฤติปฏิบัติระหว่างสมาชิกที่เคยเป็นรุ่นพี่ รุ่นน้อง จากสถาบันการศึกษาที่ตนเองสำเร็จออกมา เกิดระบบอาวุโส เกิดการยอมรับการกระทำบางอย่างตลอดจนเกิด ธรรมเนียมปฏิบัติในกระบวนการสรรหาแต่งตั้งบุคลากร ความโน้มเอียงต่อภูมิหลังทางครอบครัว-ทางการศึกษาของสมาชิก หรืออาจจะเกิดวัฒนธรรมแบบคนรุ่นใหม่ที่ไม่ให้ความสำคัญต่อความอาวุโส ตลอดจนมารยาทการทักทายซึ่งกันและกันตามวัฒนธรรมเดิม วัฒนธรรมขององค์การนั้นหากวิเคราะห์ได้ลึกซึ้งแล้วจะมี 3 ระดับ คือ

ระดับการมีปทัสถาน (Shared Norm) เช่น ความจงรักภักดีต่อเพื่อน ร่วมงาน ไม่นำความลับของเพื่อนไปเปิดเผย ไม่วิพากษ์วิจารณ์ผู้บังคับบัญชา เป็นต้น

ระดับการมีค่านิยมร่วม (Shared Values) เช่น ความไว้วางใจกัน (Trust) ทัศนคติเปิดกว้าง (Openness) เป็นต้น

ระดับการมีข้อสมมติฐานร่วม (Shared Assumption) เช่น พื้นฐานทางความคิดว่าอะไรถูกอะไรผิด การทำงานเก่งแต่ทุจริตกับแนวคิดว่า การทุจริตย่อมไม่เป็นที่ปรารถนาทุก ๆ กรณีย่อมมาจากข้อสมมติฐานทางความคิดต่างกัน

โดยสรุป ทฤษฎีของการบริหาร คือ แนวความคิดหรือความเชื่อที่เกิดขึ้นอย่างมีหลักเกณฑ์ มีการสังเกตและทดสอบจนเป็นที่แน่ใจ ทฤษฎีเป็นส่วนของมโนทัศน์ที่เชื่อมโยงกันเป็นข้อสรุป และอธิบายถึงพฤติกรรมการบริหารองค์การทางการศึกษาอย่างเป็นระบบถ้าทฤษฎีได้รับการพิสูจน์บ่อย ๆ ก็จะกลายเป็นกฎเกณฑ์ ทฤษฎีเป็นแนวความคิดที่มีเหตุผล และสามารถนำไปประยุกต์และปฏิบัติได้ ทฤษฎีมีบทบาทในการให้คำอธิบายเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทั่วไปและชี้แนะแนวทางในการวิจัย

2.4 ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานหลักหรือภารกิจหลักของสถานศึกษา ที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาไปให้มากที่สุด เพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานด้านวิชาการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน สถานศึกษา ชุมชนและท้องถิ่น บริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้มาตรฐานและมีคุณภาพ สอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพการศึกษาและประเมินคุณภาพภายใน เพื่อพัฒนาตนเองและการประเมินจากหน่วยงานภายนอก พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาการเรียนรู้ที่สนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น ๆ อย่างกว้างขวางเพื่อให้การบริหารงานวิชาการบรรลุจุดหมายของหลักสูตร

งานวิชาการเป็นงานที่มีขอบข่ายที่กว้างขวางและมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทุกระดับการดำเนินงานต่าง ๆ ของสถานศึกษามุ่งสนองต่อความสำเร็จของงานวิชาการทั้งสิ้นการที่สถานศึกษาจะจัดงานวิชาการให้บรรลุเป้าหมายนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องซึ่งได้แก่ผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษาจึงควรให้ความสนใจในงานวิชาการเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งมีนักการศึกษากำหนดขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการที่หลากหลาย ดังนี้

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2553) ได้กำหนอดขอบข่าย การบริหารงานวิชาการ ตามกระบวนการปฏิรูปการเรียนรู้ครอบคลุมใน 4 ด้าน คือ

1.หลักสูตร

2.กระบวนการจัดการเรียนการสอน

3. การวัด/ประเมินผลและการรับเข้าศึกษาต่อ

4. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้(ICT) พบว่า มีการ ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานปฏิรูปด้านการเรียนรู้ในแต่ละด้านเป็นอย่างมาก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559) ได้กำหนดขอบข่ายภารกิจงาน และแนวปฏิบัติงานด้านวิชาการไว้ดังนี้

1. การพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น
2. การวางแผนงานด้านวิชาการ
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
6. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

9. การนิเทศการศึกษา

10. การแนะแนว

11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา

12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กร อื่น

14. การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถาน ประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

16. การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

17. การพัฒนา และใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

จันทรานี สงวนนาม (2553) ได้กำหนดขอบข่าย การบริหารงานวิชาการ ควร ประกอบด้วย กิจกรรม ดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ซึ่งประกอบไปด้วย

1.1 การศึกษาสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรและการจัดระบบ

1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

1.3 สื่อการเรียนรู้

1.4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2. การวิจัยในชั้นเรียน

3. สื่อ นวัตกรรมและสอนซ่อมเสริม

4. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

5. การนิเทศภายในสถานศึกษา

6. การประกันคุณภาพการศึกษา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2559) ได้กำหนดขอบข่าย การบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย งานดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรการวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ เป็นการวางแผนเกี่ยวกับ การพัฒนา หลักสูตรและการ นำหลักสูตรไปใช้ การจัดการล่วงหน้าเกี่ยวกับการเรียนการสอน มี รายละเอียดของ งานดังนี้

1.1 แผนปฏิบัติงานวิชาการ ได้แก่ การประชุมเกี่ยวกับหลักสูตร

1.2 โครงการสอน เป็นการจัดรายละเอียดเกี่ยวกับวิชาที่ต้องสอนตาม หลักสูตร

1.3 บันทึกการสอน เป็นการแสดงรายละเอียดของการกำหนดเนื้อหาที่จะ สอนใน แต่ละ คาบเวลาของแต่ละวันหรือสัปดาห์

2. การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนเพื่อให้การสอนในสถานศึกษา ดำเนินไป ด้วยดีและสามารถปฏิบัติได้ จึงต้องมีการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

2.1 การจัดตารางสอนเป็นการกำหนดวิชา เวลา ผู้สอน สถานที่ ตลอดจน ผู้เรียนใน แต่ละรายวิชา

2.2 การจัดชั้นเรียน เป็นงานที่ฝ่ายวิชาการต้องประสานกับฝ่ายอาคารสถานที่ รวมทั้งการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในห้องเรียน

2.3 การจัดครูเข้าสอน ต้องพิจารณาถึงความพร้อมของสถานศึกษา และ ความ พร้อมของบุคลากร

2.4 การปรับปรุงการเรียนการสอน เป็นการพัฒนาครูผู้สอนให้ก้าวทัน วิทยาการ เทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ ความก้าวหน้าของ สังคม ธุรกิจ อุตสาหกรรม เป็นต้น

3. การจัดบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และการส่งเสริมการจัดหลักสูตร และโปรแกรมการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ ได้แก่ งาน

3.1 การจัดสื่อการเรียนการสอน เป็นสิ่งที่เอื้อต่อการศึกษาของนักเรียน เน้น เครื่องมือและกิจกรรมให้ครูได้เลือกใช้ในการสอน

3.2 การจัดห้องสมุด เป็นที่รวมหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ และวัสดุอุปกรณ์ที่ เป็น แหล่งวิทยาการ ให้นักเรียนได้ศึกษาและค้นคว้าเพิ่มเติม

3.3 การนิเทศการสอน เป็นการช่วยเหลือแนะแนวครูให้เกิดการปรับปรุง แก้ไข ปัญหาการเรียนการสอน

4. การวัดและประเมินผล กระบวนการเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในด้านการตรวจสอบ และวิเคราะห์ผลการเรียน จากแนวคิดนักการศึกษาเกี่ยวกับการกำหนดขอบข่ายการบริหารงาน วิชาการ ผู้วิจัยจึงสรุปแนวคิดขอบข่าย การบริหารงานวิชาการ มีขอบข่ายที่กว้างและคล้ายคลึงกัน ครอบคลุมการบริหารงานวิชาการ โดยขอยกแนวคิดจากนักการศึกษาดังต่อไปนี้ดังตาราง 1

กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ (2557) ได้กำหนดขอบข่ายงาน วิชาการโรงเรียนไว้ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน

11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร

ตารางที่ 2.1 การสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

นักวิชาการ / ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ	1.สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(2559)	2.รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2559)	3.จันทรานี สงวนนาม (2553)	4.ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2559)	5.กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ (2557)	ความถี่	ร้อยละ
1.การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	5	100
2.การวางแผนงานวิชาการ	✓	-	-	-	-	1	20
3.การจัดการเรียนการสอน	✓	✓	-	✓	✓	4	80
4.การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	✓	-	-	-	✓	2	40
5.การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	✓	-	-	-	✓	2	40
5.การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	✓	-	-	-	✓	2	40
6.การวัดผลและประเมินผล	✓	✓	-	-	✓	3	60
7.การวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา	✓	-	-	✓	✓	3	60
8.การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้	✓	-	-		✓	2	40
10.การแนะแนว	✓	-	-	✓		2	40
11.การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	✓	-	-	✓	✓	3	60
12.การส่งเสริมชุมชนให้เข้มแข็ง	✓	-	-	-	✓	2	40
13.การประสานความร่วมมือองค์กรอื่น	✓	-	-	-	✓	2	40

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ / นักวิชาการ	1.สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(2559)	2.รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2559)	3.จันทรานี สงวนนาม (2553)	4.ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2559)	5.กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ (2557)	ความถี่	ร้อยละ
14.ส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวองค์กร	✓	-	-	-	-	1	20
15.การคัดเลือกหนังสือ	✓	-	-	-	-	1	20
16.การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ	✓	-	-	-	-	1	20
17.การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี	✓	✓	✓		✓	4	80

จากตารางที่ 2.1 ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขอบข่ายงานการบริหารงานวิชาการโดยใช้แนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษาได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(2559) รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2559) จันทรานี สงวนนาม (2553) ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2559) กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ (2557) โดยเลือกด้านที่มีความถี่ตั้งแต่ 3 ขึ้นไป ขอบข่ายงานการบริหารงานวิชาการที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ทั้งหมด 7 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการวัดและประเมินผล 4) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี 5) ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 6) ด้านการนิเทศการศึกษา 7) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ

จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยขอนำเสนอรายละเอียดในแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

1.1. ความหมายการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรเป็นภารกิจที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาโดยได้มี นักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้แตกต่างกันคือ

ธำรง บัวศรี (2542) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของหลักสูตรสถานศึกษา ไว้ว่า หลักสูตรมีความสำคัญต่อการศึกษาส่วนรวม นั่นคือหลักสูตรเป็นเครื่องมือที่ถ่ายทอดเจตนารมณ์หรือเป้าประสงค์ของการศึกษาของชาติไปแปลงเป็นการกระทำขั้นพื้นฐานในโรงเรียนหรือสถานศึกษา ถ้าจะกล่าวว่าหลักสูตรคือหัวใจทางการศึกษาก็คงไม่ผิด เพราะถ้าปราศจากหลักสูตรเสียแล้วการศึกษาก็ย่อมดำเนินไม่ได้ และหลักสูตรยังมีความสำคัญต่อการเรียนการสอน กล่าวคือ ถ้าหากไม่มีหลักสูตร ก็สอนไม่ได้เพราะไม่รู้จะสอนอะไร หรือถ้าจะสอนโดยคิดเอาเองก็จะเกิดความสับสน โดยที่อาจสอนซ้ำไปซ้ำมา ไม่เรียงลำดับตามที่ควรจะเป็น ผลการเรียนรู้อาจไม่เป็นไปตามที่คาดไว้ ผู้เรียนเองก็จะมีความลำบากใจเพราไม่ทราบว่าสิ่งที่เรียนไปนั้นสามารถนำไปเปรียบเทียบได้กับระดับใด

หรรษา นิลวิเชียร (2547) ได้ให้ความหมาย การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง เป็นกระบวนการปรับปรุงหลักสูตรหรือสร้างหลักสูตรใหม่ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการจัด การศึกษาที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550) ได้ให้ความหมาย การพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา หมายถึง กระบวนการหรือขั้นตอนของการตัดสินใจหาทางเลือกทางการเรียนการสอนให้ เหมาะสมเพื่อการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงทางการเรียนการสอนไปในทางที่ดีขึ้นเพื่อให้เหมาะกับผู้เรียน และสถานศึกษาโดยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

โดยสรุป การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา หมายถึง การปรับปรุงหลักสูตร สร้างหลักสูตรใหม่ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการจัดการศึกษาที่ต้องการให้ผู้เรียน เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น และกระบวนการหรือขั้นตอนของการตัดสินใจหาทางเลือกทางการเรียนการสอนให้เหมาะสม เพื่อการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงทางการเรียนการสอนไปในทางที่ดีขึ้น เพื่อให้เหมาะกับผู้เรียนและสถานศึกษาโดยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

1.2 ความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ได้มีผู้ให้แนวคิดทัศนะเกี่ยวกับความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา ไว้หลากหลาย ดังนี้

เอกรินทร์ สี่มหาศาล (2552) กล่าวถึงความสำคัญของ หลักสูตรสถานศึกษา มีความสำคัญทั้งต่อตัวนักเรียน ครูผู้สอน ผู้บริหารผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเพื่อใช้เป็นเครื่องมือ ในการจัดการศึกษา ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ ตอบสนองความ ต้องการของประเทศชาติ เพราะการพัฒนาการศึกษา คือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์คือการพัฒนาประเทศชาติ

จากแนวคิดของนักการศึกษา ผู้วิจัยขอสรุป ความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สามารถสรุปได้ว่าหลักสูตรมีความสำคัญดังนี้หลักสูตรเป็นเครื่องมือที่ถ่ายทอดเจตนารมณ์หรือเป้าประสงค์ของการศึกษาของชาติหลักสูตรคือหัวใจทางการศึกษา หลักสูตรสถานศึกษา มีความสำคัญทั้งต่อตัวนักเรียน ครูผู้สอน ผู้บริหารผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเพื่อใช้

เป็นเครื่องมือในการจัดการศึกษา ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพตอบสนองความต้องการของประเทศชาติ

1.3 องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

มีนักการศึกษาเสนอองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ไว้หลากหลาย ดังนี้

ธำรง บัวศรี (2542) ให้ความหมายขององค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตรว่า จะต้องประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้

1. เป้าประสงค์และนโยบายการศึกษา (Education goals and policies) หมายถึง สิ่งที่รัฐต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในเรื่องที่เกี่ยวกับการศึกษา

2. จุดหมายของหลักสูตร (Curriculum aims) หมายถึง ผลส่วนรวมที่ ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน หลังจากเรียนจบหลักสูตรไปแล้ว

3. รูปแบบและโครงสร้างหลักสูตร (Types and structures) หมายถึง ลักษณะและแผนผังที่แสดงการแจกแจงวิชาหรือกลุ่มวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์

4. จุดประสงค์ของวิชา (Subject objectives) หมายถึง ผลที่ต้องการให้ เกิดแก่ผู้เรียนหลังจากที่ได้เรียนวิชานั้นไปแล้ว

5. เนื้อหา (Content) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ทักษะ และความสามารถที่ต้องการให้มี รวมทั้งประสบการณ์ที่ต้องการให้ได้รับ

6. จุดประสงค์ของการเรียนรู้ (Instructional objectives) หมายถึง สิ่งที่ ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้มีทักษะและความสามารถ หลังจากที่ได้เรียนรู้เนื้อหาที่กำหนดไว้

7. ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน (Instructional strategies) หมายถึง วิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมและมีหลักเกณฑ์ เพื่อให้บรรลุผลตามจุดประสงค์ของการ เรียนรู้

ทาบา (Taba, 1962) กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตร 4 องค์ประกอบ คือ

1. วัตถุประสงค์ทั่วไป และวัตถุประสงค์โดยเฉพาะ
2. เนื้อหาและจำนวนชั่วโมงสอนแต่ละวิชา
3. วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
4. วิธีการประเมินผล

จากแนวความคิดนักการศึกษา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้องและสอดคล้องกันดังนี้

1. เป้าประสงค์นโยบายการศึกษาชาติ
2. วัตถุประสงค์ทั่วไปของหลักสูตร
3. เนื้อหาและจำนวนชั่วโมงสอนแต่ละวิชา

4. วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

5. วิธีการประเมินผล

6. ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน

7. ยุทธศาสตร์ของหลักสูตร

สรุปได้ว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การปรับปรุงหลักสูตร สร้างหลักสูตรใหม่ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการจัดการศึกษาที่ต้องการให้ผู้เรียน เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น และกระบวนการหรือขั้นตอนของการตัดสินใจหาทางเลือกทางการเรียนการสอนให้เหมาะสม เพื่อการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงทางการเรียนการสอนไปในทางที่ดีขึ้น เพื่อให้เหมาะกับผู้เรียนและสถานศึกษาโดยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน

2.1 ความหมาย การจัดการเรียนการสอน

ได้มีผู้ให้ทัศนะเกี่ยวกับ การจัดการเรียนการสอน ไว้หลากหลายดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2547) พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 แนวการจัด การศึกษา มาตรา 24 ได้กำหนดไว้ว่าในการจัดการเรียนการสอนหรือการจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัด ของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และ ประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ ทำได้คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้ สัดส่วนสมดุล รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อ การเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารใช้การ วิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการ เรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความ ร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ (2557) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การจัดการ เรียนการสอนมีความสำคัญเพราะเปรียบเสมือนเครื่องมือที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการเรียน ตั้งใจเรียน และเกิดการเรียนรู้ขึ้น การเรียนของผู้เรียนจะไปสู่จุดหมายปลายทาง คือ ความสำเร็จในชีวิตหรือไม่ เพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับการจัดการเรียนรู้ที่ดีของผู้สอน หรือผู้สอนด้วยเช่นกันหากผู้สอนรู้จักเลือกใช้ วิธีการจัดการเรียนรู้ที่ดีเหมาะสมแล้ว ย่อมจะมีผลดีต่อการเรียนของผู้เรียน

จากแนวคิดนักการศึกษาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การดำเนินการเพื่อให้เกิดการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่ถูกกำหนดเป็นแบบแผนการเรียน โดยคำนึงถึงสภาพผู้เรียน ความถนัด ความสนใจ สิ่งแวดล้อม และความต้องการเป็นหลัก ซึ่งเป็นกระบวนทัศน์ในการจัดการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพโดยใช้ทักษะการจัดการของผู้สอนและผู้เรียนที่เกื้อกูลกัน ผู้สอนต้องวิเคราะห์สาระสำคัญของการเรียนรู้เลือกวิธีการเรียนการสอนที่เหมาะสม และให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจนเกิดผลการเรียนรู้

2.1 ความสำคัญของการจัดการเรียนการสอน

ได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความสำคัญของการจัดการเรียนการสอน ที่ แตกต่างกัน ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2547) ได้กำหนดไว้ใน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 22 โดยกำหนดว่า การจัดการ ศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมี ความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตาม ศักยภาพ รวมทั้งการจัดการเรียนการสอน ที่ยอมรับว่าบุคคลหรือผู้เรียนมีความแตกต่างกันและทุกคน สามารถเรียนรู้ได้ ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูหรือผู้จัดการเรียนรู้ควร มีความเชื่อพื้นฐานอย่างน้อย 3 ประการ คือ 1. เชื่อว่าทุกคนมีความแตกต่างกัน 2. เชื่อว่าทุกคน สามารถเรียนรู้ได้และ 3. เชื่อว่าการเรียนรู้เกิดได้ทุกที่ ทุกเวลา มาตรา 24 ได้กำหนดการจัดการเรียน การสอนหรือการจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของ ผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการ ประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้คิดได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วน สมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมสื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วน หนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้ครูและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียน การสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือ กับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

กระทรวงศึกษาธิการ (2552) ได้กล่าวถึง บทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1. จัดทำแผนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

2. จัดการเรียนสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้โดย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พัฒนาคุณธรรมนำความรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3. ใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้

4. จัดกิจกรรมพัฒนาห้องสมุด ห้องปฏิบัติการเรียนรู้

5. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

6. ส่งเสริมการพัฒนาความเป็นเลิศของนักเรียนและช่วยเหลือนักเรียนพิการ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบการจัดการเรียนการ สอน คือ กิจกรรมหรืองานเพื่อดำเนินการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1. การจัดประมวลการสอน เป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่จะต้องนำหลักสูตรที่ กำหนดรายวิชาไว้แล้วจัดทำประมวลการสอนให้เหมาะสมเพื่อช่วยให้การสอนมีขั้นตอนการปฏิบัติ ผู้สอนไม่ลืมและไม่สอนซ้ำ มีแผนกิจกรรมและอุปกรณ์ที่จำเป็น และมีการจัดประสบการณ์ครบถ้วน

2. การจัดทำแผนการเรียน ให้สอดคล้องกับหลักสูตรเพื่อประโยชน์ของผู้เรียน จะเลือกเรียนตามความถนัด ความสนใจ และความสามารถ

3. การจัดตารางสอน เป็นการกำหนดวิชา และเวลาเรียน โดยละเอียด โดยมี หลักในการจัดตารางสอนที่สรุปได้ดังนี้

3.1 จัดให้ครบตามโครงสร้างของหลักสูตร

3.2 จัดตามสภาพธรรมชาติของแต่ละรายวิชาเพื่อเอื้อการเรียนรู้ของ ผู้เรียน

3.3 จัดเวลาให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง

3.4 จัดวิชาที่เป็นหลักทฤษฎีและคำนวณในภาคเช้า

3.5 พิจารณาครูอาจารย์ผู้สอนเรื่องความสะดวกที่จะสอน เวลาว่างเพื่อ ประโยชน์ด้านการประชุมหารือ

4. การจัดชั้นเรียน โดยการจัดชั้นเรียนตามความรู้ความสามารถของนักเรียน จัดตามรายชื่อ จัดตามความสามารถพิเศษ หรือจัดผสมผสาน ในระดับสูงขึ้น จัดตามการลงทะเบียน เรียนในแต่ละรายวิชา

5. การจัดครูอาจารย์เข้าสอน คือการจัดครูอาจารย์ให้ทำหน้าที่การเรียนรู้ เป็นหลักโยยึดถึงความพร้อมของครูในสถานศึกษา คุณสมบัติและภาระงานด้านอื่นของครู ประกอบด้วยเพื่อให้ครูปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มที่ทั้งงานหลักคือการสอนและงานที่ได้รับหมอบหมาย เพิ่มเติม

6. การสอนซ่อมเสริม คือ การสอนเพิ่มเติมจากการสอนปกติเพื่อช่วยเหลือ และแก้ไขการเรียนของนักเรียน สามารถทำได้4 ลักษณะ ดังนี้

6.1 สอนซ่อมเสริมก่อนเรียน การสอนเพื่อปรับพื้นฐานความรู้ก่อนเข้า หลักสูตร

6.2 สอนซ่อมเสริมขณะที่สอน เพื่อแก้ไขให้นักเรียนเข้าใจบทตอนที่สงสัย และตามทันเนื้อหาทั้งหมด

6.3 สอนซ่อมเสริมรายวิชาเพื่อสอบแก้ตัวให้ผ่านเกณฑ์

6.4 สอนซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนที่ฉลาดหรือเรียนเร็วเพื่อไม่ให้เบื่อ หน่ายการเรียน

7. การเลือกตำราเรียน โดยทั่วไปจะใช้ตำราที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ ใช้และสถานศึกษาแต่ละแห่งเห็นว่าสมควรกับผู้เรียนก็กำหนดให้ครูผู้สอนใช้สอน

8. คู่มือครูในงานวิชาการ สถานศึกษาต้องพัฒนาให้ครูมีคู่มือการปฏิบัติงาน ด้านวิชาการความรู้ที่ครูต้องรู้และคำแนะนำในการจัดการเรียนการสอน

9. การจัดทำคู่มือนักเรียนนักศึกษา ซึ่งเป็นเอกสารคู่มือที่สถานศึกษาทำแจก นักเรียนเพื่อให้เป็นแนวทางให้ได้ศึกษาและทำความเข้าใจหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน

10. การจัดศูนย์ควบคุมการเรียนการสอน เป็นศูนย์กลางเกี่ยวกับข่าวสารและ สารสนเทศงานวิชาการของสถานศึกษา ที่จะอำนวยความสะดวกด้านการเรียนการสอนของ สถานศึกษา เป็นสำคัญและการจัดการเรียนสอนเป็นการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและส่งเสริมการจัด หลักสูตร ได้แก่

10.1 จัดสื่อการเรียนการสอนให้เอื้อต่อการเรียนการสอน

10.2 จัดห้องสมุด และวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นแหล่งวิทยาการให้นักเรียน ค้นคว้า

10.3 นิเทศการสอนช่วยเหลือแนะแนวครูเพื่อปรับปรุงแก้ไขการเรียนการ สอน

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ (2557) การจัดการเรียนรูเปรียบเสมือน เครื่องมือที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการเรียน ตั้งใจเรียนและเกิดการเรียนรูขึ้น การเรียนของผู้เรียนจะไปสู่ จุดหมายปลายทาง คือ ความสำเร็จในชีวิตหรือไม่เพียงใดนั้น ยอมขึ้นอยู่กับการจัดการเรียนรูที่ดีของ ผู้สอน

หรือผู้สอนด้วยเช่นกันหากผู้สอนรูจักเลือกใช้วิธีการจัดการเรียนรูที่ดีและเหมาะสมแลว ยอมจะ มีผลดีต่อผลการเรียนของผู้เรียน ดังนี้

1. มีความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาวิชา หรือกิจกรรมที่เรียนรู

2. เกิดทักษะหรือมีความชำนาญในเนื้อหาวิชา หรือกิจกรรมที่เรียนรู

3. เกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียน

4. สามารถนำความรูที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

5. สามารถนำความรูไปศึกษาหาความรูเพิ่มเติมต่อไปอีกได้ จากแนวคิด ความสำคัญของการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัย สรุปได้ดังนี้การจัดการ เรียนการสอนหรือการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานมีความสำคัญและ ดำเนินการดังนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้คิดได้ คิด เป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุล กัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมสื่อการเรียน และ อำนวยความสะดวกเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่ง ของกระบวนการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้ครูและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

2.3 องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ แนวทางปฏิบัติการจัดการเรียนการสอน

ได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึงองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการ เรียนการสอน ไว้หลากหลาย ดังนี้

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า องค์ประกอบและตัวบ่งชี้การจัดการเรียนการสอน ตามแนวคิดของนักการศึกษา กับกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย 13 องค์ประกอบ ดังนี้

1. จัดทำแผนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยความร่วมมือของเครือข่าย สถานศึกษา

2. จัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกช่วงชั้น ตามแนวปฏิรูปการ เรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บูรณาการการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อคุณภาพการ เรียนรู้ของผู้เรียนพัฒนาคุณธรรมนำความรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3. ใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้

4. จัดกิจกรรมพัฒนาห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้

5. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอนทุกกลุ่ม สาระการเรียนรู้

6. ส่งเสริมการพัฒนาความเป็นเลิศของนักเรียนและช่วยเหลือนักเรียนพิการด้อย โอกาส และมีความสามารถพิเศษ

7. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู โดยการจัดอบรมสัมมนา ศึกษาดูงานตามสถาบัน ต่าง ๆ เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน

8. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของ ผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

9. ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา

10. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

11. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วน สมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ ทุกวิชา

12. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมสื่อการ เรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็น ส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการ สอนและแหล่งวิทยาการอื่น ๆ

13. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือ กับบิดามารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพโอกาส และมีความสามารถพิเศษ

สรุปได้ว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การดำเนินการเพื่อให้เกิดการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่ถูกกำหนดเป็นแบบแผนการเรียน โดยคำนึงถึง สภาพผู้เรียน ความถนัด ความสนใจ สิ่งแวดล้อม และความต้องการเป็นหลัก ซึ่งเป็นกระบวนทัศน์ใน การจัดการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพโดยใช้ทักษะการจัดการของผู้สอนและผู้เรียนที่เกื้อกูลกัน ผู้สอนวิเคราะห์สาระสำคัญของการเรียนรู้เลือกวิธีการเรียนการสอนที่เหมาะสม และให้ผู้เรียนลง มือปฏิบัติจนเกิดผลการเรียนรู้

3. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3.1 ความหมายของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการวิจัยเพื่อการศึกษา ไว้ดังนี้

สุพักตร์ พิบูลย์ (2549) ได้ให้ความหมายของการวิจัยเพื่อการศึกษา ไว้ว่า ลักษณะหนึ่งของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ที่ใช้กระบวนการศึกษาอย่างเป็นระบบ มุ่งพัฒนา

ทางเลือกและกระบวนการใหม่ๆ เพื่อใช้ในการยกระดับคุณภาพงานหรือคุณภาพชีวิต การ วิจัยเพื่อพัฒนาเป็นการวิจัยเชิงทดลองการวิจัยและพัฒนา ผลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นลักษณะของ นวัตกรรมที่เป็นชิ้นงาน เช่นชุดการสอน สื่อการสอน ชุดกิจกรรมเสริมความรู้ หรือนวัตกรรมที่เป็น ลักษณะของของรูปแบบ วิธีการ กระบวนการ ระบบปฏิบัติการ เช่น รูปแบบการสอน วิธีสอน รูปแบบ การบริหารจัดการ

สุวัฒน์ จุลสุวรรณ์ (2559) ได้ให้ความหมายการวิจัยและพัฒนา หมายถึง กระบวนการศึกษาค้นคว้าอย่างมีระบบและน่าเชื่อถือที่มีการใช้ทั้งการวิจัยพื้นฐานและการวิจัย ประยุกต์ วงรอบโดยใช้กระบวนการระเบียบวิธีวิจัยผสมผสาน วิธีการเชิงปริมาณและคุณภาพ เพื่อ นำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการศึกษา โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิเคราะห์ สภาพปัญหา พัฒนารูปแบบวิธีการ นำรูปแบบ วิธีการไปทดลองใช้ ปรับปรุงและเผยแพร่

จากแนวคิดนักการศึกษาและนักวิชาการสรุปความหมาย การวิจัยการศึกษา หมายถึง กระบวนการศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ อย่างมีระเบียบ และมีจุดมุ่งหมายอย่างแน่นอนแล้ว นำข้อมูลต่าง ๆ มาทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบความหมายตลอดจนหาเหตุผล และความเป็นมาของข้อมูลทำการสรุปอย่างมีระบบ โดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์และทางสถิติ ทั้งนี้เพื่อให้ ได้มาซึ่งความจริงและหลักการบางอย่าง เป็นการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการ พัฒนาคุณภาพ การศึกษา พัฒนาผู้เรียน และเป็นการพัฒนาผู้วิจัยเองด้วย การวิจัยเป็นกระบวนการที่เป็นระบบ น่าเชื่อถือ สำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับเรื่องตาง ๆ ที่สนใจ และเป็น ประโยชน์

3.2 ความสำคัญของการวิจัยเพื่อการศึกษา

ได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการวิจัยเพื่อการศึกษา ไว้ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2544) ได้สรุปความสำคัญ ไว้ว่าการวิจัยและความสัมพันธ์ ระว่างหลักสูตรและการสอน ซึ่งการนำหลักสูตรไปใช้ต้องมีการประเมินผลเพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและขณะเดียวกันก็มีการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนเพื่อนำผลไปปรับปรุงพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพควบคู่ไปกับหลักสูตร การพัฒนาดังกล่าวต้องอาศัยกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนซึ่งดำเนินควบคู่กันไป ดังนั้นครูในฐานะนักวิจัยต้องมีการวางแผนการสอนนำแผนการสอนไปสู่การปฏิบัติและนำข้อมูลที่ได้จากการปฏิบัติไปเป็นพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการสอน

รุ่ง แก้วแดง (2544) ได้สรุปความสำคัญไว้ว่า การวิจัยหรือการวิจัยในชั้นเรียนใน ปัจจุบันมีการจัดทำมากขึ้น โดยเฉพาะครูต้นแบบและครูแห่งชาติมีวิจัยที่ใช้แก้ปัญหาการเรียนการ สอนของผู้เรียนรายบุคคล หรือพัฒนาสื่อนวัตกรรมวิธีการสอนแบบต่าง ๆ และสนับสนุนให้ผู้เรียนได้ ศึกษาหาความรู้ด้วยการวิจัย การวิจัยในชั้นเรียนสามารถช่วยให้ครูผู้สอนพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้เต็ม ตาม

ศักยภาพจากการศึกษาถึงความสำคัญของการพัฒนาการเรียนรู้ด้วยการวิจัย ดังกล่าว จะเห็นได้ ว่า การวิจัยในชั้นเรียนมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในสถานศึกษา ดังนี้

1. ช่วยให้ครูพัฒนาวิธีการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

2. ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

3. ช่วยให้การเรียนการสอนก้าวหน้ามีนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน เพิ่มขึ้น

4. ช่วยให้วงการวิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูงมากขึ้นเป็นที่ยอมรับของสังคม ทั่วไป

5. ช่วยพัฒนาตัวครูและวิชาชีพครูไปพร้อม ๆ กัน

ผู้วิจัยสรุปแนวคิดนักการศึกษาและนักวิชาการได้ว่า ความสำคัญของการวิจัยหรือการ ทำวิจัยในชั้นเรียนเกี่ยวข้องกับการช่วยให้จัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนและในโรงเรียนมี ประสิทธิภาพ ช่วยพัฒนาหลักสูตรที่ใช้ในสถานศึกษา ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ ช่วยให้การ เรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ช่วยให้วงการวิชาชีพครูการพัฒนาสู่วิชาชีพชั้นสูง ยังส่งเสริมการพัฒนา ด้านนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน

3.3 องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้และแนวทางปฏิบัติการวิจัยเพื่อพัฒนา นักวิชาการและนักการศึกษา ได้ให้กรอบแนวคิดองค์ประกอบ และแนวทางการ ปฏิบัติตัวชี้วัดการวิจัยและพัฒนา ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติในการวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษาได้ดังนี้

1. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การบริหารการจัดการและการพัฒนาคุณภาพงานใน ภาพรวมของสถานศึกษา

2. ส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้แต่ละ สาระการเรียนรู้

3. ประสานความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ตลอดจนการเผยแพร่ ผลงานการวิจัยหรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และงานวิชาการกับสถานศึกษาบุคคล ครอบครัวหน่วยงานและสถาบันอื่นกระทรวงศึกษาธิการกำหนดในการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา จะเน้นการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการและการพัฒนางานวิชาการ การวิจัยเพื่อคุณภาพ การเรียนรู้ และการเผยแพร่ผลงานการวิจัยแก่ผู้เกี่ยวข้องเป็นสำคัญ เป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหาร สถานศึกษา ต้องเล็งเห็นประโยชน์และความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนา คุณภาพการศึกษา ต้องคอยเป็นผู้ชี้แนะแนวทางและอำนวยความสะดวกให้แก่ครูผู้สอน สนับสนุนให้ ครูทาวิจัยในชั้นเรียนได้รับการเลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้น ควรให้ความช่วยเหลือดูแล สนับสนุน งบประมาณ ให้กาลังใจต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ผลงานวิจัยในชั้นเรียนแก่ บุคลากรทางการศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ ที่สนใจ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2547) ได้กำหนดให้การวิจัยเพื่อ พัฒนากระบวนการเรียนการสอน ซึ่งมีทั้งในระดับหน่วยงาน และในระดับผู้สนใจทั่วไป เช่น นักวิจัย ศึกษานิเทศก์ นิสิต นักศึกษา เป็นต้น การทำวิจัยดังกล่าว ส่วนใหญ่แล้วโรงเรียนจะเป็นเป้าหมายหลัก โดยมีครูเป็นผู้ทำเพื่อพัฒนาการเรียนรู้เป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติ โดยกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษาตั้งแต่ มาตรา 22 ถึง มาตรา 30 ที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กล่าวถึงภาระหน้าที่ของครูที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ตามมาตรา 24 (5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมทางการเรียนและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกับสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ มาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพรวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา มาตรา 67 รัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนา การผลิตและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเพื่อให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่าและเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของคนไทย มาตรา 69 รัฐต้องจัดให้มีหน่วยงานกลางทาหน้าที่พิจารณาเสนอนโยบาย แผน เสริมและประสานการวิจัย การพัฒนาและการใช้ รวมทั้งการประเมินคุณภาพ และประสิทธิภาพการผลิตและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาจะเห็นว่าบทบาทของครู ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นทั้งผู้ทาการวิจัยและเป็นผู้ใช้ผลจากการวิจัย

จากแนวคิดผู้วิจัยสรุป การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ดังนี้

1. วิเคราะห์วางแผนการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา
2. การดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
3. การติดตามและประเมินผลการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
4. การส่งเสริมพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียน
5. การจัดสรรงบประมาณเพื่อฝึกอบรมให้แก่บุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ อย่างมีระเบียบ และมีจุดมุ่งหมายอย่างแน่นอนแล้วนำข้อมูลต่าง ๆ มาทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบความหมายตลอดจนหาเหตุผล และความเป็นมาของข้อมูลทำการสรุปอย่างมีระบบ โดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์และทางสถิติ ทั้งนี้เพื่อให้ ได้มาซึ่งความจริงและหลักการบางอย่าง เป็นการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการ พัฒนาคุณภาพ การศึกษาพัฒนาผู้เรียน และเป็น

การพัฒนาผู้วิจัยเองด้วย การวิจัยเป็นกระบวนการที่เป็นระบบ น่าเชื่อถือสำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับเรื่องตาง ๆ ที่สนใจ และเป็นประโยชน์

4. ด้านการนิเทศการศึกษา

4.1 ความหมายการนิเทศการศึกษา ได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ ความหมายของการนิเทศการศึกษา ดังนี้ กมล ภู่ประเสริฐ (2547) ได้ให้ความหมายการนิเทศการศึกษา คือ กระบวนการพัฒนาครูเพื่อให้ครูปรับปรุงและพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้

กาจญ์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ (2557) การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการชี้แนะ แนะนำ และให้ความร่วมมือต่อกิจกรรมของครูในการปรับปรุงการเรียนการสอนเพื่อให้ได้ผลตามที่วางไว้

โดยสรุป การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการให้ความช่วยเหลือ แนะนำและสนับสนุน เพื่อปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนของครู โดยการนิเทศการศึกษาควรมีการวางระบบการนิเทศอย่างชัดเจน โดยกำหนดวิธีการนิเทศ ผู้ทำหน้าที่นิเทศ และช่วงเวลาในการนิเทศ เพื่อให้ มีมาตรฐานและมีคุณภาพ และส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

4.2 ความสำคัญของการนิเทศการศึกษา

ได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการนิเทศการศึกษา ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541) ได้กำหนด จุดมุ่งหมายและความสำคัญของการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

1. เพื่อช่วยให้ครูมองเห็นปัญหาและความต้องการจำเป็นของเด็กและเยาวชน สามารถจัดสนองความต้องการของเด็กและเยาวชนได้รวมทั้งการช่วยแก้ไขและป้องกันปัญหา

2. เพื่อช่วยครูผู้บริหารและข้าราชการทุกฝ่ายได้มองเห็นและเข้าใจ จุดมุ่งหมายของการศึกษาและบทบาทหน้าที่ของตนเองเพื่อดำเนินการให้บรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าว

3. ช่วยสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานของครูและเจ้าหน้าที่อยู่ในสภาพ ที่ดีและร่วมปฏิบัติงานเป็นคณะด้วยกำลังและสติปัญญา

4. เพื่อให้ครูได้พัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะในการสอนตลอดจนทำ แผนการสอน สื่อการสอนการประเมินผล

5. เพื่อประสานงานกับผู้บริหารการศึกษาในอันที่จะแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่ โรงเรียนไม่อาจดำเนินงานได้ตามลำพัง

6. เพื่อช่วยประเมินผลงานของครูและเจ้าหน้าที่รวมทั้งช่วยวางแผนเพื่อ แก้ปัญหาที่มีให้เหมาะสม

7. เพื่อช่วยให้ครูใหม่ได้เข้าใจงานของโรงเรียนและอาชีพของครู

8. เพื่อช่วยในด้านประชาสัมพันธ์และสร้างครูให้มีลักษณะแห่งความเป็นผู้นำ

กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ (2557) กล่าวถึงความสำคัญของการ นิเทศการศึกษา ดังนี้

1. เพื่อช่วยให้ครูค้นหาและรู้วิธีการทำงานของตนเอง

2. เพื่อช่วยให้ครูรู้จักแยกแยะ วิเคราะห์ปัญหาของตนเอง

3. เพื่อช่วยให้ครูรู้มั่นคงในอาชีพและมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตน

4. เพื่อช่วยให้ครูคุ้นเคยกับแหล่งวิทยาการและนำไปใช้ในการจัดการเรียน การสอน

5. เผยแพร่งานให้ชุมชนทราบ

จากแนวคิดนักการศึกษา กล่าวถึงความสำคัญของการนิเทศการศึกษาข้างต้น ผู้วิจัยสรุป ได้

1. เพื่อช่วยให้ครูมองเห็นปัญหา ค้นหา และรู้วิธีด้วยตนเอง

2. เพื่อช่วยครูรู้จักแยกแยะ วิเคราะห์ปัญหาของตนเอง เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายและ แก้ปัญหาเหล่านั้น

3. ช่วยสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานของครูและเจ้าหน้าที่อยู่ในสภาพที่ดีและ ร่วมปฏิบัติงานเป็นคณะด้วยกำลังและสติปัญญา

4. เพื่อให้ครูได้พัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะในการสอนตลอดจนทำ แผนการสอน สื่อการสอนการประเมินผล

5. เพื่อประสานงานกับผู้บริหารการศึกษาในอันที่จะแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่โรงเรียนไม่ อาจดำเนินงานได้ตามลำพัง

6. เพื่อช่วยประเมินผลงานของครู ให้ครูรู้สึกมั่นคงในอาชีพและความเชื่อมั่นในความสามารถของตน

7. เพื่อช่วยให้ครูใหม่ได้เข้าใจงานของโรงเรียนและอาชีพของครู

8. เพื่อช่วยในด้านประชาสัมพันธ์ ความเข้มแข็งทางวิชาการสู่ชุมชน สังคมและสร้าง ครูให้มีลักษณะแห่งความเป็นผู้นำ

4.3 องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้และการปฏิบัติของการนิเทศการศึกษา ได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ระบุองค์ประกอบและตัวชี้วัดการนิเทศ การศึกษาไว้ดังนี้

ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ (2542) ได้เสนอองค์ประกอบและตัวชี้วัด กระบวนการ ดำเนินการนิเทศ ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 4 ส่วนดังนี้

1. การวิเคราะห์ (Analysis) กำหนดสิ่งที่ต้องการหรือสิ่งที่ต้องปฏิบัติให้ ประสบผลสำเร็จ

2. การวางแผน (Planning) เป็นการกำหนดขั้นตอนและเค้าโครงการทำงาน ให้บรรลุวัตถุประสงค์วิธีการที่เหมาะสมมีประสิทธิภาพตามสภาพแวดล้อมและข้อจำกัดที่มีอยู่

3. วิธีการนิเทศลงมือปฏิบัติ (Doing) เป็นการลงมือดำเนินการตามขั้นตอน และเค้าโครงการทำงานแต่ละเรื่อง

4. ผู้นิเทศติดตามผลงาน (Supervision) เป็นการติดตามดูแลช่วยเหลือการ กำกับการสนับสนุนให้งานได้บรรลุผลสำเร็จ

กุลวดี บัวโชติ (2547) ได้สรุปองค์ประกอบและตัวชี้วัดกระบวนการนิเทศ เป็นกระบวนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีขั้นตอนในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ชัดเจน 4 ขั้นตอน สามารถเรียกสั้น ๆ ว่า POSE Model หรือวงจร POSE ดังนี้

1. การวางแผน (P = Planning) ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญดังนี้ คือ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในโรงเรียน การวิเคราะห์หาสาเหตุ ของปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการกำหนดกิจกรรมในการวางแผน การจัดทำโครงการนิเทศภายใน โรงเรียน

2. จัดองค์กรนิเทศ (O = Organizing) ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญดังนี้คือ การกำหนดโครงสร้างในการนิเทศภายในโรงเรียน การกำหนดและแต่งตั้งบุคคลรับผิดชอบการนิเทศ ภายในโรงเรียน กำหนดบทบาทผู้เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในโรงเรียน

3. ยุทธศาสตร์ในการปฏิบัติการนิเทศ (S = Supervising) ประกอบด้วย ขั้นตอนสำคัญดังนี้คือ เตรียมการก่อนการนิเทศ การปฏิบัติการนิเทศภายใน การควบคุม การปฏิบัติ กิจกรรมการนิเทศ และการสร้างขวัญและกำลังใจ

4. การประเมินผลการนิเทศ (E = Evaluating) ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ ดังนี้คือ การประเมินผลสัมฤทธิ์ของการนิเทศภายใน การประเมินความคิดเห็นและความพึงพอใจ และการสรุปผลการดำเนินการเพื่อการปรับปรุง

จากแนวคิดนักการศึกษา องค์ประกอบตัวบ่งชี้การนิเทศการศึกษา ข้างต้นสามารถสรุป ได้ว่า การนิเทศเป็นการปฏิบัติงานที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันโดยตลอด

1. การกำหนด วิเคราะห์สิ่งที่จะนิเทศให้ประสบผลสำเร็จ
2. การวางแผนการจัดทำคู่มือ กระบวนการนิเทศการศึกษา
3. การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศการศึกษา
4. การลงมือปฏิบัติการนิเทศการศึกษา
5. ประเมินผลการการนิเทศการศึกษา
6. การติดตาม รายงานผลการนิเทศการศึกษา พร้อมวางแผนพัฒนาร่วมกับคณะครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา

สรุปได้ว่า ด้านการนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการให้ความช่วยเหลือ แนะนำและสนับสนุน เพื่อปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนของครู โดยการนิเทศการศึกษาควรมีการวางระบบการนิเทศอย่างชัดเจน โดยกำหนดวิธีการนิเทศ ผู้ทำหน้าที่นิเทศ และช่วงเวลาในการนิเทศ เพื่อให้ มี

มาตรฐานและมีคุณภาพ และส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

5. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน

5.1 ความหมายการประกันคุณภาพการศึกษา

ได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายการประกันคุณภาพการศึกษาที่ แตกต่างกัน ดังนี้

รุ่ง แก้วแดง (2544) ได้ให้ความหมายการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การประกันคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน โดยใช้นักเรียนเป็นที่ตั้ง ประเมินจากนักเรียนเป็นหลักโดย ประเมินทุกสิ่งทุกอย่างจากนักเรียน

ฉลาด จันทรสมบัติ (2557) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา คือ การรับประกันคุณภาพการบริหารงานของโรงเรียน ว่ามีแบบแผนการทำงานและการดำเนิน กิจกรรมอย่างเป็นระบบเพื่อให้ผลผลิตของโรงเรียนมีคุณภาพตรงตามมาตรฐานการศึกษา

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานที่เกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาโดยใช้ผู้เรียนเป็นตัวกำหนด และกระบวนการแบบแผนตรวจสอบหรือประเมินตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ การประกันคุณภาพเป็นกระบวนการในการควบคุม ตรวจสอบและประเมินผลการทำงานอย่างเป็นระบบของการบริหารงานของโรงเรียน

5.2 ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

ได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพ การศึกษา ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) ไต้กำหนดหลักการสำคัญ ของ การประกันคุณภาพของสถานศึกษา ไว้ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ การที่สถานศึกษาร่วมกัน พัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ไม่ใช่การจับผิดหรือทำให้บุคลากรเสียหน้า โดยเป้าหมายที่สำคัญอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

2. การที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามข้อ 1 ต้องทำให้การประกัน คุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการ และการทำงานของบุคลากรทุกคน ในสถานศึกษา ไม่ใช่เป็นกระบวนการที่แยกส่วนมาจากการดำเนินงานตามปกติของสถานศึกษาโดยสถานศึกษาจะต้องวางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมาย ชัดเจน ทำตามแผน ตรวจสอบประเมินผล และพัฒนาปรับปรุง อย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ มีความโปร่งใส และมีจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน

3. การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ว่าจะ เป็นผู้บริหาร ครูอาจารย์และบุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษา โดยในการดำเนินงานจะต้องเกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่ หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเข้ามามีส่วนร่วมการ กำหนดเป้าหมาย วางแผนติดตาม ประเมินผล พัฒนาปรับปรุง ช่วยกันคิดช่วยกันทำ ช่วยกันผลักดันให้สถานศึกษามี คุณภาพเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพ เป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง สังคม และประเทศชาติ

กรมวิชาการ (2545) ได้กำหนดหลักการและความสำคัญของการประกันคุณภาพสถานศึกษา ไว้ดังนี้

1. เน้นการสร้างความพึงพอใจให้กับผู้บริโภค
2. การบริหารการศึกษาทั้งระบบของสถานศึกษา
3. การสร้างความมั่นใจที่ตั้งอยู่บนรากฐานของหลักวิชา
4. ข้อมูลย้อนกลับสำหรับใช้ในการวางแผนเพื่อการปรับปรุงคุณภาพอย่าง ต่อเนื่อง
5. คุณภาพของการออกแบบ
6. ความสำคัญของการสร้างความรู้ทักษะ และความมั่นใจ
7. การประสานสัมพันธ์ภายใน
8. ภาวะความเป็นผู้นำและความเอาจริงเอาจัง

จากแนวคิดนักการศึกษาผู้วิจัยสรุปความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา ว่า ระบบความสำคัญการประกันคุณภาพ ดังนี้

1. เน้นการสร้างความพึงพอใจให้กับผู้บริโภค
2. การบริหารการศึกษาทั้งระบบของสถานศึกษา
3. การสร้างความมั่นใจที่ตั้งอยู่บนรากฐานของหลักวิชา
4. ข้อมูลย้อนกลับสำหรับใช้ในการวางแผนเพื่อการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง
5. คุณภาพของการออกแบบ
6. ความสำคัญของการสร้างความรู้ ทักษะ และความมั่นใจ
7. การประสานสัมพันธ์ภายใน
8. ภาวะความเป็นผู้นำและความเอาจริงเอาจัง

5.3 องค์ประกอบ ตัวชี้วัดและแนวทางปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษา

มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้กำหนดองค์ประกอบและตัวชี้วัดการประกัน คุณภาพทางการศึกษา ไว้หลายประการ ดังนี้

วารินทร์ สินสูงสุด (2543) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบ ตัวชี้วัด และแนวทาง ปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การให้ความมั่นใจแก่ผู้รับการบริการและหน่วยงานที่ เกี่ยวของวา โรงเรียนมีแนวทางการจัดและพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจน และสอดคลองกับ หลักการ นโยบาย

และจุดเน้นของแผนการศึกษาของรัฐและโรงเรียนได้ปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าว อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อคุณภาพทางการศึกษาที่ดีของผู้เรียนแต่ละคนและทุกคน ที่มีแนวทาง

1. จัดระบบโครงสร้างองค์กร ให้รองรับการจัดระบบการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา

2. กำหนดเกณฑ์การประเมินและเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตาม มาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดของกระทรวง เป้าหมายความสำเร็จของเขตพื้นที่การศึกษาหลักเกณฑ์ และวิธีการประเมินของสานักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

3. วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ให้บรรลุผลตามเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา

4. ดำเนินการพัฒนางานตามแผนและติดตาม ตรวจสอบ และประเมิน คุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

5. ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษา และหน่วยงานอื่นในการปรับปรุง และพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกัน คุณภาพการศึกษา

6. ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อการประเมินคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา

7. ประสานงานกับสำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษาและประเมินคุณภาพ การศึกษาในการประเมินสถานศึกษาเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องความรู้ พื้นฐานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ (2552) ได้กำหนดองค์ประกอบและตัวชี้วัดขอบข่ายการ ประกันคุณภาพทางการศึกษา ไว้

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษาชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและชุมชน

2. จัดระบบบริหารละสารสนเทศ โดยจัดโครงสร้างที่เอื้อต่อการพัฒนางาน และสร้างระบบประกันคุณภาพภายใน จัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ ข้อมูลมีความสมบูรณ์ เรียกใช้ง่าย สะดวกรวดเร็วและเป็นปัจจุบัน

3. จัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา โดยสร้างระบบการทำงานที่เข้มแข็ง เน้น การมีส่วนร่วมและวงจรคุณภาพของ เดรมมิ่ง หรือวงจร PDCA

4. จัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา ของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา

5. ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา โดยดำเนินการอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง โดยการสนับสนุนครู ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

6. ประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานของสถานศึกษา

7. จัดทำรายงาน (SAR) เสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หน่วยงานต้นสังกัด และเผยแพร่ต่อสาธารณชน

8. จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องโดยดำเนินการตาม กรอบดำเนินงานในภารกิจข้อ 1 – 7 เป็นประจำต่อเนื่องทุกปี และมีการวิจัยรูปแบบเทคนิค วิธีการ ประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง

จากแนวคิดนักการศึกษา ผู้วิจัยสรุปองค์ประกอบ ตัวชี้วัดและแนวทางการประกันคุณภาพภายใน ได้ดังนี้

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศทางการศึกษา

3. โรงเรียนได้มีการส่งเสริม อบรมครูและผู้บริหาร เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ ในกระบวนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา

4. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพสถานศึกษาร่วมกัน

5. การประเมินระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

6. การจัดทำรายงาน (SAR) เสนอคณะกรรมการสถานศึกษา

7. การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การดำเนินงานที่เกี่ยวกับการ กำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาโดยใช้ผู้เรียนเป็นตัวกำหนด และกระบวนการแบบแผนตรวจสอบ หรือประเมินตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ การประกันคุณภาพเป็นกระบวนการในการควบคุมตรวจสอบ และประเมินผลการทำงานอย่างเป็นระบบของการบริหารงานของโรงเรียน

6. ด้านการวัดผลและประเมินผล

6.1 ความหมายของการวัดและประเมินผล

การวัดผลประเมินผลได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายที่แตกต่างกัน ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2547) ได้กำหนดแนวทางองค์ประกอบและตัวชี้วัด ในการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารในด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ดังนี้

1. กำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ

2. การจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัด ประเมินผลของสถานศึกษา

3. วัดผล ประเมินผล เทียบโอนประสบการณ์ผลการเรียนและอนุมัติผลการ เรียน

4. จัดให้มีการประเมินผลการเรียนทุกช่วงชั้นและจัดให้มีการซ่อมเสริมกรณีที่ มีผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

5. จัดให้มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดและประเมินผล

6. จัดระบบสารสนเทศด้านการวัดและประเมินผล การเทียบโอนผลการเรียน เพื่อใช้ในการอ้างอิง ตรวจสอบและใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน

7. ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติผลการประเมินการเรียนด้านต่าง ๆ รายปี/ราย ภาค และตัดสินผลการเรียนการสอนผ่านช่วงชั้นและจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

8. การเทียบโอนผลการเรียนเป็นอำนาจของสถานศึกษาที่จะแต่งตั้ง คณะกรรมการดำเนินการ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ ได้แก่ คณะกรรมการเทียบระดับการศึกษา ทั้งในระบบนอกระบบและตามอัธยาศัย คณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียนและเสนอคณะกรรมการ บริหารหลักสูตรและวิชาการพร้อมทั้งให้ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติการเทียบโอน

กระทรวงศึกษาธิการ (2552) ได้กล่าวถึง การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็น กระบวนการที่ให้ผู้สอนได้พัฒนาคุณภาพของผู้เรียน เพราะจะช่วยให้ได้ข้อมูลข่าวสารสารสนเทศที่ แสดงพัฒนาการความก้าวหน้าและความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน รวมทั้งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ได้ให้ความหมาย การวัดผลและประเมินผล หมายถึง เป็นกระบวนการที่กำหนดจำนวนตัวเลขให้กับวัตถุสิ่งของหรือบุคคลตามความมุ่งหมายและเปรียบเทียบลักษณะความแตกต่างที่ปรากฏอยู่ในสิ่งที่จะวัดนั้น ๆ ส่วนการประเมินผลเป็นการพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับคุณภาพ คุณค่า ความจริงและการกระทำแนวทางการปฏิบัติในด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอน

สรุปได้ว่า การวัดผลและการประเมินผล หมายถึง การกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล และประเมินผลการ เรียนการสอน โดยให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาสาระการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้แผนการ จัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียน การสอนโดยเน้น การประเมินความสภาพจริง จากกระบวนการการปฏิบัติและผลงาน จัดให้มีการ เทียบโอนความรู้ทักษะ ประสบการณ์และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น สถานประกอบการและ อื่นๆ ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

6.2 ความสำคัญการวัดและประเมินผล

การวัดผลประเมินผลได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญที่ แตกต่างกันดังนี้

พิสณุ ฟองศรี (2550) ได้กล่าวว่า การวัดและประเมินมีความสำคัญ ทั้งต่อผู้เรียน ผู้เกี่ยวข้องและช่วยในการจัดการศึกษา 8 ประการ ดังนี้

1. การจัดตำแหน่ง จะช่วยให้ทราบว่าผู้เรียนมีความสามารถต่างกันอย่างไร บ้างในด้านร่างกาย สติปัญหา ความรู้คุณธรรม และจริยธรรม ซึ่งนำไปใช้ประโยชน์ในการจำแนก ผู้เรียน

2. การวินิจฉัย เป็นการประเมินผลการเรียนรู้เพื่อหาสาเหตุโดยพิจารณา วินิจฉัยว่าเพราะเหตุใดจึงได้ผลเช่นนั้น

3. การเปรียบเทียบพัฒนาการโดยพิจารณาจากผลการประเมินก่อน ระหว่าง และหลังจัดกิจกรรมการเรียนการสอนว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการงอกงามก้าวหน้าขึ้นเพียงใด

4. การตัดสินผลการเรียน เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนจะใช้ประโยชน์ในการ ตัดสินผลการเรียนทั้งในระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้และในระดับที่สูงกว่า

5. การพยากรณ์ เป็นการนำผลการประเมินในปัจจุบันไปพยากรณ์อนาคตว่า ผู้เรียนมีความสำเร็จหรือควรเรียนอะไรที่เหมาะสม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการแนะนำเพื่อศึกษาต่อ หรือประกอบอาชีพ

6. การปรับปรุงการเรียนการสอน ผลการประเมินสามารถนำไปปรับปรุงการ เรียนการสอนได้เพราะผลการประเมินที่พบว่า ผู้เรียนยังไม่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่คาดหวัง อาจเกิดจากการจัดการเรียนการสอนไม่ดีไม่เหมาะสมหรือไม่มีคุณภาพเพียงพอ

7. การวิจัย สารสนเทศจากการประเมินผลการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ สามารถ นำไปใช้เป็นฐานในการวิจัยทางการศึกษาหรือสาขาอื่น ๆ ได้

8. เป็นประโยชน์แก่ผู้เกี่ยวข้อง การประเมินเป็นประโยชน์แก่ผู้เกี่ยวข้องหลาย ฝ่าย โดยเฉพาะผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาแล้วทั้งครู ผู้บริหารต้นสังกัดประชาชนชุมชนสังคมในการร่วมกันจัดการศึกษาให้เกิดอรรถประโยชน์สุดสูงแก่ผู้เรียน

สันติ บุญภิรมย์ (2552) ได้กล่าวถึงความสำคัญ การวัดผลและประเมินผล กระบวนการที่เกิดจากการนำข้อมูลที่ได้มาจากการวัดมาทำการพิจารณาตัดสินเป็นระบบอย่าง ครอบคลุมเพื่อหาข้อสรุปด้วยคุณธรรม

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การวัดผลและการประเมินผล มีความสำคัญคือ การจัดตำแหน่ง จะช่วย ให้ทราบว่าผู้เรียนมีความสามารถต่างกันอย่างไรบ้างในด้านร่างกาย สติปัญหา ความรู้ คุณธรรม และจริยธรรม ซึ่งนำไปใช้ประโยชน์ในการจำแนกผู้เรียน

6.3 องค์ประกอบและตัวบ่งชี้การวัดและประเมินผล ได้มีนักวิชาการและนักการศึกษากล่าวถึงองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การวัดและ ประเมินผล ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) การวัดผลและประเมิน ไว้ว่าเป็นกระบวนการที่ กำหนดจำนวนตัวเลขให้กับวัตถุสิ่งของหรือบุคคลตามความมุ่งหมายและเปรียบเทียบลักษณะความ แตกต่างที่ปรากฏอยู่ในสิ่งที่จะวัดนั้น ๆ ส่วนการประเมินผลเป็นการพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับคุณภาพ คุณค่าความจริงและการกระทำแนวทางการปฏิบัติในด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอน

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า องค์ประกอบและตัวชี้วัดในการวัดผลและประเมินผลมาจากการที่ กำหนดไว้ตามเกณฑ์ ทั้ง 5 ด้าน คือ

1. กำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลของสถานศึกษาให้ สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ

2. การจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดประเมินผลของสถานศึกษา

3. วัดผล ประเมินผล เทียบโอนประสบการณ์ผลการเรียนและอนุมัติผลการเรียน

4. จัดให้มีการประเมินผลการเรียนทุกช่วงชั้นและจัดให้มีการซ่อมเสริมกรณีที่มี ผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

5. จัดให้มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดและประเมินผล

สรุปได้ว่า ด้านการวัดผลและประเมินผล หมายถึง หมายถึง กิจกรรม ที่ดำเนินการตามระเบียบปฏิบัติด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนของ สถานศึกษา โดยมีเป้าหมายเพื่อต้องการวัดและประเมินผลการพัฒนาผู้เรียนในการจัดการเรียน การสอนในรายวิชาปกติ การรายงานการเรียน และการดำเนินการด้านการเทียบโอนผลการเรียน โดยการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ควรมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ ชัดเจน และโปร่งใส

7. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

7.1 ความหมายการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2526) ได้ให้ความหมาย สื่อ นวัตกรรม ทางการศึกษา หมายถึง วิธีปฏิบัติใหม่ๆ ที่แปลกไปจากเดิมโดยอาจได้มาจากการคิดค้นพบวิธีการใหม่ๆ ขึ้นมาหรือ มีการปรับปรุงของเก่าให้เหมาะสมและสิ่งทั้งหลายเหล่านี้ได้รับการทดลอง พัฒนาจนเป็นที่เชื่อถือได้ แล้วว่าได้ผลดีในทางปฏิบัติ ทำให้ระบบก้าวไปสู่จุดหมายปลายทางได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ (2557) ได้ให้ความหมาย สื่อ นวัตกรรม ทางการศึกษา (Education Innovation) ไว้ว่า การนำเอาสิ่งใหม่ๆ ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปของความคิด หรือการกระทำ รวมทั้งสิ่งประดิษฐ์ก็ตาม เข้ามาใช้ในระบบการการศึกษา เพื่อมุ่งหวังที่จะ เปลี่ยนแปลงสิ่งที่มีอยู่เดิมให้ระบบการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ได้อย่างรวดเร็ว เกิดแรงจูงใจในการเรียน และช่วยให้ประหยัดในการเรียน เช่น การสวนโดใช้ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน การใช้วีดีทัศน์โต้ตอบ สื่อหลายมิติ และอินเตอร์เน็ต

จากความหมาย การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้ การพัฒนา สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา หมายถึง วิธีปฏิบัติใหม่ๆ ที่แปลกไปจากเดิมโดยอาจได้มา จากการคิดค้นพบวิธีการใหม่ ๆ ขึ้นมาหรือมีการปรับปรุงของเก่าให้เหมาะสมและสิ่งทั้งหลายเหล่านี้ ได้รับการทดลอง พัฒนาจนเป็นที่เชื่อถือได้แล้วว่าได้ผลดีในทางปฏิบัติ ทำให้ระบบก้าวไปสู่จุดหมาย

ปลายทางได้อย่างมีประสิทธิภาพ เข้ามาใช้ในระบบการศึกษา เพื่อมุ่งหวังที่จะเปลี่ยนแปลงสิ่งที่มีอยู่เดิมให้ระบบการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว เกิดแรงจูงใจในการเรียน และช่วยให้ประหยัดในการเรียน

7.2 ความสำคัญของสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี

กระทรวงศึกษาธิการ (2547) หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับสื่อการเรียนรู้ตาม หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นสื่อที่ใช้สำหรับการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองทั้งของผู้เรียน และครูผู้สอน ครูและผู้เรียนสามารถจัดทำและพัฒนาสื่อขึ้นมาใช้เอง รวมทั้งนำสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่ รอบตัวมาใช้ในการจัดการเรียนรู้โดยวิจารณญาณ ในการเลือกใช้สื่อนั้นสถานศึกษาควรจัดให้มีสิ่งพิมพ์ อย่างเพียงพอและให้ผู้เรียนสามารถยืมได้จากศูนย์สื่อหรือห้องสมุดของสถานศึกษา ลักษณะของสื่อที่นำมาใช้จัดการเรียนรู้นั้นต้องมีความหลากหลาย เพื่อส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างคุ้มค่าและกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวางและต่อเนื่องตลอดเวลา สื่อที่นำมาใช้ต้องสอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้และศักยภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสื่อประเภทต่าง ๆ ที่เหมาะสมนำมาประกอบการจัดการเรียนรู้ มีดังนี้

1. สื่อประเภทสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือเรียน หนังสือค้นคว้า พจนานุกรม สารานุกรมภาพพลิก แผ่นพับ โปสเตอร์และอื่น ๆ

2. สื่อประเภทเทคโนโลยี ได้แก่ วีดีทัศน์ แถบบันทึกเสียงสื่อคอมพิวเตอร์ช่วย สอนซีดีรอม อินเทอร์เน็ตและอื่น ๆ

3. ประเภทสื่ออื่น ๆ ได้แก่ สื่อบุคคล สื่อธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม สื่อ กิจกรรมหรือกระบวนการ เช่น การแสดงละคร บทบาทสมมติ การสาธิต การทำโครงงาน สื่อวัสดุ เครื่องมือและอุปกรณ์ เช่น หุ่น จำลอง เครื่องมือวิทยาศาสตร์ เป็นต้นอย่างไรก็ตามกระทรวงศึกษาธิการส่งเสริม สนับสนุนให้มีการผลิตและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทุกสาระการเรียนรู้และทุกช่วงชั้นและส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษามีและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่มีประสิทธิภาพในกระบวนการเรียนการสอน ดังนั้นสถานศึกษาสามารถผลิตและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่มีคุณภาพสอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตรสถานศึกษาสามารถดำเนินวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบและกระบวนการผลิต การใช้สื่อให้ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนั้นสถานศึกษาต้องดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก การใช้สื่อและเทคโนโลยีการศึกษาคือ

3.1 สถานศึกษามีการส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้และทักษะในการพัฒนา ศักยภาพของครูผู้สอนให้สามารถเลือกและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพโดยการ เผยแพร่เอกสารความรู้ การฝึกอบรม การประชุมสัมมนาและการศึกษาดูงาน เป็นต้น

3.2 สถานศึกษามีการเลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาจากบัญชี รายชื่อสื่อที่ผ่านการประเมินคุณภาพทางวิชาการแล้ว

3.3 สถานศึกษาควรดำเนินการตั้งศูนย์สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาทำ หน้าที่จัดหา ผลิต พัฒนาและเก็บรักษา เผยแพร่และให้บริการสื่อเทคโนโลยี รวมทั้งข้อมูลสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ เช่น พัฒนาห้องสมุดโรงเรียนเป็นศูนย์รวมสื่อและเทคโนโลยีเพื่อเป็นแหล่ง เรียนรู้ของครู นักเรียนและชุมชน เป็นต้นอย่างไรก็ดีการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา สถานศึกษาควรปฏิบัติ ดังนี้

3.3.1 ศึกษา วิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการ จัดการเรียนการสอนและการบริหารงานวิชาการ

3.3.2 ส่งเสริมให้ครูผลิตและพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน

3.3.3 จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการ พัฒนางานด้านวิชาการ

3.3.4 ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหาและพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนางานกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัวองค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น ๆ

3.3.5 การประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2547) ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 64 โดยกำหนดว่า รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิต และพัฒนาแบบเรียนตำรา หนังสือทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์อื่น ๆ วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ๆ โดยเร่งพัฒนาขีดความสามารถในการผลิต จัดให้มีเงินสนับสนุนการผลิตและมีการให้แรงจูงใจแก่ผู้ผลิตและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทั้งนี้โดยเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม ดังนั้น การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติในเรื่องการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไว้ดังนี้

1. ศึกษา วิเคราะห์ ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียน การสอนและการบริหารงานวิชาการ

2. ส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอน

3. จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนางาน ด้านวิชาการ

4. ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนาและการใช้สื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคลครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น

5. ประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาแนว ทางการจัดการห้องสมุดโรงเรียนให้มีชีวิต

5.1 ห้องสมุดที่เน้นมิติ “ผู้เรียนสำคัญที่สุด”

5.2 ห้องสมุดที่เน้นมิติ “แห่งภูมิปัญญาไทย”

5.3 ห้องสมุดที่เน้นมิติ “สะดวกใช้”

5.4 ห้องสมุดที่เน้นมิติ “สุนทรียภาพ”

ดังนั้น รูปแบบของห้องสมุดมีชีวิต จะเป็นไปตามสภาพของห้องสมุดแต่ละแห่งเพราะ มีความพร้อมแตกต่างกัน การพัฒนาห้องสมุดเดิมให้กลายเป็นห้องสมุดมีชีวิตเพื่อให้ ผู้ใช้บริการมี ความพึงพอใจ และให้ผู้บริการมีความสุข ต้องรู้สภาพปัจจุบันของห้องสมุดตนเอง รู้จักผู้ มาใช้บริการเป็นใครเขาพอใจแล้วหรือยังทำอย่างไรให้เขาพอใจเพิ่มมากขึ้น ชักจูงคนให้เขามาใช้ บริการเพิ่มมากขึ้น พยายามให้คนอยู่ใช้ห้องสมุดให้มากที่สุด มีวารสารและหนังสือพอเพียงแก่ความ ต้องการของผู้ใช้ มีบริการและกิจกรรมหลากหลายรูปแบบให้ผู้ใช้มีความสุขสนุกสนานและได้รับ ประโยชน์จากห้องสมุด การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการเรียนรู้ และสามารถเข้าถึงสารสนเทศ

สุรินทร์ บุญสนอง (2553) กล่าวถึงความสำคัญ สื่อ นวัตกรรม มีความสำคัญต่อ การศึกษาหลายประการ ทั้งนี้เนื่องจากในโลกยุคโลกาภิวัฒน์โลกมีการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านอย่าง รวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความก้าวหน้าทั้งด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ การศึกษาจึงจำเป็นต้องมี การพัฒนาเปลี่ยนแปลงจากระบบการศึกษาที่มีอยู่เดิม เพื่อให้ทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงของ เทคโนโลยีและสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งเพื่อแก้ไขปัญหาทางด้านศึกษาบางอย่างที่เกิดขึ้น อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น เดียวกัน การเปลี่ยนแปลงทางด้านการศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการศึกษา เกี่ยวกับนวัตกรรมการศึกษาที่จะนำมาใช้เพื่อแก้ไขปัญหาทางการศึกษาในบางเรื่อง เช่น ปัญหาที่ เกี่ยวเนื่องกัน จำนวนผู้เรียนที่มากขึ้น การพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย การผลิตและพัฒนาสื่อใหม่ๆ ขึ้นมาเพื่อตอบสนองการเรียนรู้ของมนุษย์ให้เพิ่มมากขึ้นด้วยระยะเวลาที่สั้นลง การใช้นวัตกรรมมา ประยุกต์ในระบบการบริหารจัดการด้านการศึกษาก็มีส่วนช่วยให้การใช้ทรัพยากรการเรียนรู้เป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง กล่าวโดยสรุป นวัตกรรมการศึกษาเกิดขึ้นตาม สาเหตุใหม่ ๆ ดังต่อไปนี้

1. การเพิ่มปริมาณของผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาเป็นไป อย่างรวดเร็วทำให้นักเทคโนโลยีการศึกษาต้องหานวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้เพื่อให้สามารถสอนนักเรียน ได้มากขึ้น

2. การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็ว การเรียนการสอนจึงต้อง ตอบสนองการเรียนการสอนแบบใหม่ๆ ที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้เร็วและเรียนรู้ได้มากในเวลา จำกัดนักเทคโนโลยีการศึกษาจ่งต้องค้นหานวัตกรรมมาประยุกต์ใช้เพื่อวัตถุประสงค์นี้

3. การเรียนรู้ของผู้เรียนมีแนวโน้มในการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้นตามแนว ปรัชญาสมัยใหม่ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางนวัตกรรมการศึกษาสามารถช่วยตอบสนองการเรียนรู้ตาม อัตภาพตามความสามารถของแต่ละคน เช่นการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน CAI (Computer Assisted instruction) การเรียนแบบศูนย์การเรียน

4. ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีโทรคมนาคม ที่ส่วน ผลักดันให้มีการใช้นวัตกรรมการศึกษาเพิ่มมากขึ้น เช่น เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ทำให้คอมพิวเตอร์ มี ขนาดเล็กลงแต่มีประสิทธิภาพสูงขึ้นมาก เทคโนโลยีเครือข่ายคอมพิวเตอร์และอินเตอร์เน็ต ทำให้เกิด การสื่อสารไร้พรมแดน นักเทคโนโลยีการศึกษาจึงคิดค้นหาวิธีการใหม่ๆ ในการประยุกต์ใช้ระบบ เครือข่ายคอมพิวเตอร์เป็นฐานในการเรียนรู้ ที่เรียกว่า “Web-based Learning” ทำให้สามารถ เรียนรู้ในทุกพื่ทุกเวลาสำหรับทุกคน (Anywhere, Anytime for Everyone) ถ้าหากผู้เรียนสามารถ ใช้อินเตอร์เน็ตได้

จากแนวคิดนักการศึกษา ผู้วิจัยสรุปความสำคัญของสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ได้ ดังนี้

1. การเพิ่มปริมาณของผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาเป็นไปอย่างรวดเร็วทำให้นักเทคโนโลยีการศึกษาต้องหานวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้เพื่อให้สามารถสอนนักเรียนได้มากขึ้น

2. การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็ว การเรียนการสอนจึงต้อง ตอบสนองการเรียนการสอนแบบใหม่ๆ ที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้เร็วและเรียนรู้ได้มากในเวลา จำกัดนักเทคโนโลยีการศึกษาจึงต้องค้นหานวัตกรรมมาประยุกต์ใช้เพื่อวัตถุประสงค์นี้

3. การเรียนรู้ของผู้เรียนมีแนวโน้มในการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้นตามแนวปรัชญาสมัยใหม่ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางนวัตกรรมการศึกษาสามารถช่วยตอบสนองการเรียนรู้ตามอัตภาพตามความสามารถของแต่ละคน เช่นการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน CAI (Computer Assisted instruction) การเรียนแบบศูนย์การเรียน

4. ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีโทรคมนาคม ที่ส่วน ผลักดันให้มีการใช้นวัตกรรมการศึกษาเพิ่มมากขึ้น เช่น เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ทำให้คอมพิวเตอร์มี ขนาดเล็กลงแต่มีประสิทธิภาพสูงขึ้นมาก เทคโนโลยีเครือข่ายคอมพิวเตอร์และอินเตอร์เน็ต ทำให้เกิด การสื่อสารไร้พรมแดน นักเทคโนโลยีการศึกษาจึงคิดค้นหาวิธีการใหม่ๆ ในการประยุกต์ใช้ระบบ เครือข่ายคอมพิวเตอร์เป็นฐานในการเรียนรู้ทำให้สามารถเรียนรู้ในทุกพื่ทุกเวลาสำหรับทุกคน ถ้า หากผู้เรียนสามารถใช้อินเตอร์เน็ตได้

7.3 องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้และแนวทางปฏิบัติ ของการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีทางการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2552) องค์ประกอบและตัวชี้วัดการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการจัดหาสื่อการเรียนรู้ หรือปรับปรุงเลือกใช้อย่างมีคุณภาพจากสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัว เพื่อนำมาใช้ประกอบการเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมและสื่อสารให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้ที่มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรดำเนินการดังนี้

1. จัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ ระบบสารสนเทศการเรียนรู้และ เครือข่ายการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพทั้งในสถานศึกษาและชุมชน เพื่อการศึกษาค้นคว้าและ แลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ ระหว่างสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน สังคมโลก

2. จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน ส่งเสริม ความรู้ให้ครูผู้สอน รวมทั้งจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในชุมชนมาประยุกต์ใช้เป็นแหล่งเรียนรู้

3. เลือกและใช้สื่อและเทคโนโลยีการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ มีความเหมาะสม มีความหลากหลาย สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน

4. ประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนรู้ที่เลือกใช้อย่างเป็นระบบ

5. ศึกษา ค้นคว้า วิจัย และพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการ เรียนรู้ของผู้เรียน

6. จัดให้มีการกำกับ ติดตาม ประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพเกี่ยวกับสื่อและ การใช้สื่อเป็นระยะ และสม่ำเสมอ

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2553) กล่าวถึง องค์ประกอบที่เป็นมิติสำคัญของนวัตกรรม มี อยู่ 3 ประการ คือ

1. ความใหม่ (Newness) หมายถึง เป็นสิ่งใหม่ที่ถูกพัฒนาขึ้น ซึ่งอาจเป็นตัว ผลิตภัณฑ์ บริการ หรือกระบวนการ โดยจะเป็นการปรับปรุงจากของเดิมหรือพัฒนาขึ้นใหม่เลยก็ได้

2. ประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจ (Economic Benefits) หรือการสร้างความสำเร็จ ในเชิงพาณิชย์ กล่าวคือ นวัตกรรม จะต้องสามารถทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มขึ้นได้จากการพัฒนาสิ่งใหม่นั้น ๆ ซึ่งผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นอาจจะวัดได้เป็นตัวเงินโดยตรง หรือไม่เป็นตัวเงินโดยตรงก็ได้

3. การใช้ความรู้และความคิดสร้างสรรค์ (Knowledge and Creativity Idea) สิ่งที่จะเป็นนวัตกรรมได้นั้นต้องเกิดจากการใช้ความรู้และความคิดสร้างสรรค์เป็นฐานของการพัฒนา ให้เกิดซ้ำใหม่ ไม่ใช่เกิดจากการลอกเลียนแบบ การทำซ้ำ เป็นต้น

ผู้วิจัยสรุปว่า องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ประกอบด้วย 7 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. การศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อ เทคโนโลยีจัดการเรียนการสอน

2. ส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อ พัฒนาสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อการจัดการเรียน การสอนที่มีคุณภาพ จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน และพัฒนางาน วิชาการ ประสานความร่วมมือในการผลิตจัดหา จากหน่วยงานต่างที่เกี่ยวข้อง

3. การวางแผนการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีทางการศึกษา ต้องดำเนินการสำรวจความต้องการในการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ก่อนเปิด ภาคเรียน การศึกษา ฝ่ายบริหารงานวิชาการครู ร่วมกันวิเคราะห์สภาพ ปัญหา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาของครู เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำแผน แนวทาง เพื่อส่งเสริม และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาผู้บริหาร ฝ่ายบริหารงานวิชาการ

4. จัดประชุมชี้แจงนโยบายและแผนส่งเสริมและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ทางการศึกษา แก่ครู ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบ และสามารถนาไปปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกันได้ โรงเรียนมี การจัดสรรงบประมาณการผลิตสื่อการสอนอย่างเพียงพอและ ที่หลากหลาย

5. จัดอบรมครูในการใช้สื่อ ICT เครือข่ายสังคมออนไลน์ มาประกอบการจัดการ เรียนการสอนโรงเรียนมีการประเมินผลการส่งเสริมและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการ ศึกษา โดยการสังเกต สัมภาษณ์ สอบถามผู้เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนให้ผู้เรียนได้ลงมือ ปฏิบัติต่อไป

6. จัดให้มีการกำกับ ติดตาม ประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพเกี่ยวกับสื่อและการ ใช้สื่อเป็นระยะ และสม่ำเสมอ

7. รายงานผลการใช้สื่อและแนวทางการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ

สรุปได้ว่า ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง การนำเอาเครื่องมือใหม่ ๆ หรือนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน มุ่งเน้นการใช้สื่อการสอนและเทคโนโลยี เพื่อนำมาใช้ในการสอนและการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน และการสร้างความร่วมมือ ด้านการพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จากเครือข่ายสถานศึกษาหรือหน่วยงาน ด้านการศึกษาอื่น ๆ

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก

2.5.1 ความหมายของโรงเรียนขนาดเล็ก

โรงเรียนขนาดเล็ก ตามความหมาย ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ระบุเอาไว้ว่า คือ สถานศึกษาที่มีนักเรียนไม่เกิน 120 คน ซึ่งจากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ในปี 2560 มีการยุบโรงเรียนขนาดเล็กไปแล้วกว่า 100 โรง เนื่องจากไม่มีเด็กนักเรียน และในจำนวน 30,000 กว่าโรงเรียนที่อยู่ในสังกัดของ สพฐ. มีโรงเรียนขนาดเล็กที่มีเด็ก

น้อยกว่า 120 คน ประมาณ 15,000 โรง หรือคิดเป็นร้อยละ 50 ของจำนวนโรงเรียนทั้งหมด และในจำนวนนี้เป็นโรงเรียนที่มีนักเรียนน้อยกว่า 40 คน ประมาณ 1,000 โรงเรียน

2.5.2 ปัญหาของโรงเรียนขนาดเล็ก

ปัญหาที่ทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ประสบเกี่ยวกับสถานศึกษาขนาดเล็กนั้น คือการที่โรงเรียนขนาดเล็กที่มีอยู่จำนวนมากนั้น ไม่สามารถสะท้อนถึงคุณภาพ และประสิทธิภาพในการการจัดการศึกษาได้ ซึ่งนายสุริยา ฆ้องเสนาะ วิทยากรชำนาญการ กลุ่มงานบริการวิชาการ 3 สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้รวบรวมและสรุปถึงปัญหาของโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งส่วนใหญ่ประสบปัญหาสำคัญอย่างน้อย 3 ประการ อันได้แก่

1. โรงเรียนขนาดเล็กมีต้นทุนในการจัดการเรียนการสอนต่อหัวที่สูงกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ เนื่องจากภาวะประชากรมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง ปัญหานักเรียนออกกลางคัน และการเลือกทำงานหลังจบการศึกษาภาคบังคับ ส่งผลทำให้ขนาดของโรงเรียนปรับเปลี่ยนเป็นโรงเรียนขนาดเล็กเพิ่มมากขึ้น ค่าใช้จ่ายนักเรียนต่อหัวสูงกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ทำให้รัฐบาลต้องใช้งบประมาณในจำนวนที่มากกว่า หรือจ่ายแพงกว่าในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก

2. เนื่องจากโรงเรียนแต่ละแห่งได้รับการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาจากรัฐบาล โดยคิดเป็นเป็นรายหัวนักเรียน ซึ่งการจัดสรรงบประมาณในลักษณะดังกล่าวส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็กที่มีจำนวนนักเรียนน้อยอยู่ในสถานะที่เสียเปรียบ กล่าวคือ ได้รับงบประมาณน้อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มี จำนวนนักเรียนมากกว่า ส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็กขาดทั้งอุปกรณ์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทำให้ประสิทธิภาพในการเรียนการสอนลดลง

3. ปัญหาการขาดแคลนครูที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง และจำนวนครูไม่ครบชั้นเรียน เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดสัดส่วนครู 1 คน ต่อนักเรียน 20 คน ซึ่งสัดส่วนดังกล่าวทำให้เกิดปัญหาในการจัดสรรครูแก่นักเรียนบางแห่งที่มีจำนวนนักเรียนน้อยจากปัญหาดังกล่าว จะเห็นได้ว่าโรงเรียนขนาดเล็กนั้น ส่วนใหญ่มีความยากลำบากในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพค่อนข้างมาก ด้วยเพราะงบประมาณที่มีจำกัด ทำให้ไม่อาจจัดสรรสื่อวัสดุอุปกรณ์ในการส่งเสริมการศึกษาได้อย่างเหมาะสม อันจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาในระยะยาว โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบระดับชาติชั้น ป.6 ของโรงเรียนขนาดเล็กนั้น ภาพรวมอยู่ในระดับต่ำกว่าโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. รอบที่ 2 ซึ่งพบว่าโรงเรียนที่ไม่ผ่านการประเมินส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก โดยเฉพาะมาตรฐานด้านผู้เรียน

แม้โรงเรียนขนาดเล็กจะดูเหมือนเป็นภาระด้านงบประมาณในระบบการศึกษา แต่ถามมองในมุมที่กลับกันแล้ว ก็อาจจะเป็นโอกาสที่ดีในการส่งเสริมการศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชนนั้นๆได้เช่นกัน ด้วยพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็กนั้น ส่วนใหญ่คือโรงเรียนเล็กๆที่กระจายตัวอยู่ใน

ชุมชนที่อยู่ห่างไกล ซึ่งถ้าชุมชนเข้มแข็ง แล้วเล็งเห็นความสำคัญในการพัฒนาก็อาจเป็นโอกาสดีที่จะสนับสนุนให้โรงเรียนเติบโตไปตามบริบทของชุมชนนั้นๆอย่างมีคุณภาพได้ โดยผ่านรูปแบบการพัฒนาที่เป็นรูปธรรม ซึ่งได้มีการนำเสนอกันอย่างมากมาย

2.4.3 แนวทางการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก

แนวทางการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กที่ได้ผล สรุปมาเป็น 7 รูปแบบ ได้แก่

รูปแบบที่ 1 : การจัดการเรียนรู้แบบรวมชั้นเรียน ประกอบด้วยการจัดการเรียนรู้แบบช่วงชั้นและการเรียนรู้แบบคละชั้น โดยวิธีการยุบชั้นเรียน ให้โรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้นสามารถจัดการเรียนการสอนได้โดยไม่ทิ้งห้องเรียน ซึ่งโรงเรียนสามารถปรับใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้อง และเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

รูปแบบที่ 2 : การบูรณาการหลักสูตร เป็นการนำความรู้มารวบรวมประมวลไว้ในหน่วยเดียวกัน สำหรับโรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้นมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาที่เป็นอยู่รวมทั้งการนำหลักสูตรไปใช้ให้บังเกิดผลตามที่ต้องการ สำหรับการบูรณาการเนื้อหารายวิชา สามารถดำเนินการได้โดยศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร จากนั้นนำวัตถุประสงค์ตลอดจนเนื้อหาการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มวิชาที่สอดคล้องกันมาเชื่อมโยง สู่การจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ แล้วนำมากำหนดกิจกรรม เพื่อให้สามารถจัดการเรียนรู้ ได้ครั้งเดียวพร้อมกันในแต่ละช่วงชั้น

รูปแบบที่ 3 : ความร่วมมือจากชุมชน เพื่อแก้ปัญหาที่สำคัญและเร่งด่วน ในเรื่องการขาดแคลนครู งบประมาณไม่เพียงพอ และขาดสื่อเทคโนโลยี โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา องค์กรท้องถิ่น เครือข่ายสถานศึกษา ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ซึ่งเป็นแรงสนับสนุนให้โรงเรียนขนาดเล็กได้รับการพัฒนาต่อยอดทั้งในด้านการบริหารจัดการ งบประมาณ ตลอดจนทรัพยากรต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ

รูปแบบที่ 4 : การใช้ ICT ในการพัฒนาคุณภาพ โดย สพท. หลายแห่งได้นำเทคโนโลยีมาใช้อย่างหลากหลาย เช่น รถคอมพิวเตอร์เคลื่อนที่ (Mobile unit) เพื่อให้บริการนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่ห่างไกล การส่งเสริมการเรียนการสอนด้วยการรับสัญญาณ การสอนทางไกลจากโรงเรียนไกลกังวลหัวหิน เป็นต้น

รูปแบบที่ 5 : รูปแบบโรงเรียนเครือข่าย เป็นการร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนหลัก และโรงเรียนเครือข่ายในการวางแผนการจัดการศึกษา ตลอดจนผู้บริหารและครูได้รับ การพัฒนาจนสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

รูปแบบที่ 6 : ผสมผสานด้วยวิธีการหลากหลาย โดยเป็นการผสมผสานรูปแบบหลายๆ รูปแบบเข้าด้วยกัน

รูปแบบที่ 7 : การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ เป็นรูปแบบที่มีผู้บริหารใช้ความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการสถานศึกษา มีวิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีความเป็นประชาธิปไตยยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีคุณธรรมจริยธรรม เป็นที่ยอมรับของทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาตลอดจนมุ่งมั่นสร้างเครือข่ายการทำงาน โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

จะเห็นได้ว่า การยุบควบรวมโรงเรียนขนาดเล็กนั้น อาจไม่ใช่คำตอบของทั้งหมด ยังมีโรงเรียนขนาดเล็กอีกหลายโรงที่พร้อมพัฒนาให้สอดคล้องกับวิถีชุมชน และทำให้เด็กในพื้นที่ห่างไกลได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามบริบทของพื้นที่ที่เด็กอาศัยอยู่ และถึงแม้ว่า โรงเรียนขนาดเล็กจะมีคุณภาพการศึกษาที่ด้อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ แต่มันก็ไม่ได้หมายความว่าโรงเรียนขนาดเล็กไม่ควรจะมีอยู่ เพราะในบางพื้นที่ ในถิ่นทุรกันดาร โรงเรียนเพียงหนึ่งแห่ง หรือครูเพียงหนึ่งคน ก็มีคุณค่ามากพอสำหรับเด็ก ๆ

2.6 สภาพพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย

ประวัติความเป็นมาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 54 กำหนดไว้ว่า “รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภารบังคับอย่างมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” โดยรัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาก่อนเข้ารับการศึกษาตามวรรคที่หนึ่ง เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริมและสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ ตามกฎหมาย ว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติซึ่งอย่างน้องต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ และการดำเนินการและตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติด้วยการศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญ ได้ตามความสามารถความถนัดของตนและมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ในการดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาตามวรรคสอง หรือประชาชนได้รับการศึกษาตามวรรคสาม บทบัญญัติของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 มาตรา 9 กำหนดให้การบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ให้ส่วนราชการปฏิบัติดังต่อไปนี้

(1) ก่อนจะดำเนินการตามภารกิจใด ส่วนราชการต้องจัดทำแผนปฏิบัติราชการไว้เป็นการล่วงหน้า

(2) การกำหนดแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการตาม (1) ต้องมีรายละเอียดของขั้นตอน ระยะเวลา และงบประมาณที่จะต้องใช้ในการดำเนินการของแต่ละขั้นตอน เป้าหมายของภารกิจ ผลสัมฤทธิ์ ของภารกิจและตัวชี้วัดความสำเร็จของภารกิจ

(3) ส่วนราชการต้องจัดให้มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติราชการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ส่วนราชการกำหนดขึ้น ซึ่งต้องสอดคล้องกับมาตรฐานที่ ก.พ.ร. กำหนด

(4) ในกรณีที่การปฏิบัติภารกิจหรือการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติราชการเกิดผลกระทบ ต่อประชาชนให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการที่จะต้องดำเนินการแก้ไข หรือบรรเทาผลกระทบนั้น หรือเปลี่ยนแผนปฏิบัติราชการให้เหมาะสม

มาตรา 16 ให้ส่วนราชการจัดทำแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการนั้นในแต่ละปีงบประมาณให้ส่วนราชการจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปี โดยให้ระบุสาระสำคัญเกี่ยวกับนโยบายการปฏิบัติราชการของส่วนราชการ เป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ของงาน รวมทั้งประมาณการรายได้ รายจ่าย และทรัพยากรอื่นที่จะต้องใช้

สำหรับการจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปี ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมาตรี ว่าด้วยการจัดทำแผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2547 ข้อ 8 ให้ส่วนราชการจัดทำแผนปฏิบัติราชการตามมาตรา 16 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ภายในกำหนดเวลา

วิสัยทัศน์ (Vision)

"คุณภาพการศึกษาได้มาตรฐานสากล บนความมุ่งมั่นของครู"

พันธกิจ (Mission)

1. จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2. ส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานการศึกษาในสังกัดทุกระดับ เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

3. พัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับ ให้ได้มาตรฐานการศึกษาของชาติและนานาชาติ

4. สร้างโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม มีคุณภาพและได้มาตรฐาน

5. ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเป้าหมายโลกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

6. เพิ่มขีดความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยอาศัยการวิจัยและเทคโนโลยี

7. พัฒนาระบบบริหารจัดการแบบบูรณาการ เน้นการมีส่วนร่วมตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อคุณภาพการศึกษา

เป้าหมาย (Goals)

1. ผู้เรียน เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ คิดริเริ่มและสร้างสรรค์นวัตกรรม มีความรู้ มีทักษะและคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีสุขภาวะที่เหมาะสมตามวัย มีความสามารถในการพึ่งพาตนเอง และปรับตัวต่อเป็นพลเมืองและพลโลกที่ดี

2. ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดารได้รับการศึกษาอย่างทั่งถึง เท่าเทียม และมีคุณภาพ พร้อมก้าวสู่สากลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. ครู เป็นผู้เรียนรู้ มีจิตวิญญาณความเป็นครู มีความแม่นยำทางวิชาการ และมีทักษะการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายตอบสนองผู้เรียนเป็นรายบุคคล เป็นผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม และทักษะในการใช้เทคโนโลยี

4. ผู้บริหารสถานศึกษา มีความเป็นเลิศส่วนบุคคล คิดเชิงกลยุทธ์และนวัตกรรม มีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีสำนึกความรับผิดชอบ (Accountability) และการบริหารแบบร่วมมือ

5. สถานศึกษา มีความเป็นอิสระในการบริหารงานและจัดการเรียนรู้ ร่วมมือกับชุมชน ภาคเอกชนและผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาระดับพื้นที่ จัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเพื่อการเรียนรู้ในทุกมิติเป็นโรงเรียนนวัตกรรม

6. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีการบริหารงานเชิงบูรณาการ เป็นสำนักงานแห่งนวัตกรรมยุคใหม่ ใช้ข้อมูลสารสนเทศและการวิจัยและพัฒนาในการขับเคลื่อนคุณภาพ กำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานผลอย่างเป็นระบบ

ภารกิจ บทบาทและอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีภารกิจบทบาทและอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด ดังนี้

1. มาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษา พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษา ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการหรือกฎหมายอื่น และมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(1) อำนาจหน้าที่ในการบริหารและการจัดการศึกษา และพัฒนาสาระของหลักสูตรการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(2) อำนาจหน้าที่ในการพัฒนางานด้านวิชาการและจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาร่วมกับสถานศึกษา

(3) รับผิดชอบในการพิจารณาแบ่งส่วนราชการภายในสถานศึกษาของสถานศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

(4) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด

2. ข้อ 5 แห่งประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2560 และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีอำนาจหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ และมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น

(2) วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับ ตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว

(3) ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

(4) กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา

(5) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

(6) ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

(7) จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

(8) ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษารูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา

(9) ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

(10) ประสาน ส่งเสริม การดำเนินการของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานด้านการศึกษา

(11) ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(12) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

บริบทของโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง

โรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

จำนวนบุคลากรโรงเรียนในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

ตารางที่ 2.2 จำนวนบุคลากรโรงเรียนในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

ตำแหน่ง	จำนวน
ผู้บริหารสถานศึกษา	12
ครูผู้สอน	74
รวม	**86**

กลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง หมายถึง กลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำย้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำนวน 12 โรงเรียน ดังนี้

1. โรงเรียนหนองจอกวิทยา
2. โรงเรียนบ้านท่าลาดหนองผักตบ
3. โรงเรียนดงแจ้งโนนสูงวิทยา
4. โรงเรียนบ้านวังเข
5. โรงเรียนบ้านท่าเยี่ยม
6. โรงเรียนบ้านโพธิ์งาม
7. โรงเรียนบ้านคอกควายหนองแห้ววิทยา

8. โรงเรียนวังหลวง
9. โรงเรียนบ้านบากหนองเทา
10. โรงเรียนบ้านหนองขามบ่อแก้ววิทยา
11. โรงเรียนบ้านโสกเตย
12. โรงเรียนบ้านนาวีน้อยสามัคคีโนนหนามแท่ง

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.6.1 งานวิจัยในประเทศ

กัลยาณี ศรีกระทุ่ม (2559) ได้ศึกษาการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า 1. ระดับการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็กตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป รองลงมา คือ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงาน วิชาการ และด้านการบริหารงานงบประมาณ 2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่มีตำแหน่ง ระดับการ ศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็น รายด้าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงาน ของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านการบริหารงานทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้าน อื่นๆ ไม่แตกต่างกัน และ 3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ คือ ภาระงานในโรงเรียน ขนาดเล็กมีมาก ขาดความต่อเนื่องในด้านวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ คือ โรงเรียนขนาดเล็ก มีงบประมาณน้อย ทำให้การบริหารงบประมาณไม่ทั่วถึง ด้านการบริหารงานบุคคล คือ ครูไม่ครบชั้นทำให้เกิดปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ด้านการบริหารงานทั่วไป คือ ให้ชุมชนเข้ามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ของโรงเรียน

กาญจนา ศรีลากัลย์ (2559) ได้ศึกษาผลศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องงานวิชาการ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก อยู่ในระดับน่าพอใช้ พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น รายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก และด้านการ

พัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2. ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการวิจัยเพื่อ พัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ประภาภรณ์ พลรักษ์, นริสานันท์ เดชสุระ, และ พรเทพ รู้แผน (2560) ได้ศึกษา แนวทางการส่งเสริมกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีการปฏิบัติการนิเทศอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการดำเนินการนิเทศ รองลงมาคือด้านการประเมินผลการนิเทศ ด้านการวางแผนการนิเทศ และด้านการศึกษา สภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการการนิเทศ 2) แนวทางการส่งเสริมกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดส านักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ที่สร้างขึ้นโดย มีความตรงตามเนื้อหา โครงสร้าง และหลักวิชาการ มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย 4 ด้าน 37 รายการปฏิบัติได้แก่ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการการนิเทศภายใน สถานศึกษา ประกอบด้วย 9 รายการปฏิบัติ 2) ด้านการวางแผนการนิเทศภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย 10 รายการ ปฏิบัติ 3)ด้านการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย 8 รายการปฏิบัติ และ 4) ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย 10 รายการปฏิบัติ

กมลรัตน์ แก่นจันทร์ (2560) ผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลาดับจาก มากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้รองลงมาคือด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ปัญหาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสานักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาโดยเรียงลาดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกได้แก่ การนิเทศการศึกษา รองลงมาคือ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้และการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ

พนม วิลัยหล้า (2560) ได้ศึกษา สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหาร

โรงเรียนและหัวหน้างานวิชาการของโรงเรียน มีความตื่นตัวในเรื่องของการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก และต้องการแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา เพื่อส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และเพื่อพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ดังนั้นเมื่อผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายงานต่าง ๆ ตลอดจนครูผู้สอนได้ร่วมมือกันจึงจัดให้มีการอบรม ประชุม สัมมนา ทั้งในระดับโรงเรียนระดับศูนย์เครือข่าย และระดับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อรับรู้นโยบายและแนวปฏิบัติต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่ อาจเกิดขึ้น โดยมีการกำกับติดตามอย่างใกล้ชิดและส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้รับทราบถึงนโยบายต่าง ๆ และพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้านเพื่อก้าวทันเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับใช้ในการจัดการเรียนการสอน การผลิตสื่อการสอน และการวัดผลประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

อัตพร อุระงาม (2560) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้ผลการศึกษาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สำนักเขตพื้นที่ศึกษาการศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่าประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ตัวชี้วัดรวม 22 ตัวชี้วัดได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรศึกษา มีจำนวน 4 ตัวชี้วัด ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ จำนวน 4 ตัวชี้วัดด้านการวัดผลและประเมินผล จำนวน 2 ตัวชี้วัด ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำนวน 3ตัวชี้วัด ด้านการนิเทศการศึกษา จำนวน 3 ตัวชี้วัด ด้านการแนะแนวการศึกษา จำนวน 3 ตัวชี้วัดด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 3 ตัวชี้วัดและมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 เมื่อพิจารณาด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.87 นอกนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

พัชมณ สระแก้ว, ดร.ปิยาภรณ์ ศิริภานุมาศ (2560) ได้ศึกษา ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 32 ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปัญหามาก ($\overline{X}$ =3.96, S.D.=.69) ส่วนแนวทางการแก้ปัญหาทุกภาคส่วนควรให้ความร่วมมือกนในการทำงานเพื่อให้งานบรรลุตามเป้าหมายและเกิดผลดีแก่ผู้เรียน

จตุฤทธิ์ สัมฤทธิ์ (2561) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กอำเภอบ้านไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานีเขต 2 ผลการวิจัยพบว่าปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กอำเภอบ้านไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 2.72) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีปัญหามากที่สุด คือด้านการบริหารงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\overline{X}$

= 3.06) รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานกิจกรรมการเรียนการสอน ($\overline{X}$ = 3.04) และด้านที่มีปัญหาน้อยที่สุดคือด้านการบริหารงานระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\overline{X}$ = 2.31)

สมคิด นาคขวัญ, ชูศักดิ์ เอกเพชร, ศิวพร ละหารเพชร (2562) ได้ศึกษา ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขนาดเล็กตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า 1) ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขนาดเล็กตามความคิดเห็น ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 โดยรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ครูที่มีเพศและวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนประสบการณ์ทำงานที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ไม่แตกต่างกัน 3) ผลการศึกษาแนวทางในการปรับปรุงการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขนาดเล็กได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จัดทำเครื่องมือในการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย นำผลการประกันคุณภาพภายในมาพัฒนา สถานศึกษา และส่งเสริมให้ครูพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสม จากผลการวิจัยสถานศึกษาควรจัดทำและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจของสถานศึกษา นำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่ายผู้ปกครองชุมชนท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน อย่างเหมาะสมปรับปรุงระบบสารสนเทศในการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนส่งเสริมให้ครู มีการเลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลายที่มีอยู่ในท้องถิ่นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอน

ธิดารัตน์ วรรณพันธ์, สมหญิง จันทรุไทย (2563) ได้ศึกษา ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า 1) ความคิดเห็นของครูต่อ การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและ มาตรฐานการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผลและการ เทียบโอนผลการเรียน ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามประสบการณ์ทำงานและระดับการศึกษา พบว่าโดยรวมและทุกด้านไม่แตกต่างกัน

ตรีสุคนธ์ คูนาเอก (2563) แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดส านักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 24 ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24

โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 มีผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ณัฏฐณิกานต์ ทองโคตร, วานิช ประเสริฐพร (2564) ได้ศึกษา แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ผลการวิจัย พบว่า 1. สภาพปัจจุบันในการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนรองลงมา คือ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รองลงมา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 2. ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 โดยเรียงตามลำดับความสำคัญดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 4) ด้านการนิเทศการศึกษา 5) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 6) ด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 3. แนวทางในการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ 1) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ได้แก่ การสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมอย่างต่อเนื่อง จัดโครงการส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อ พัฒนาสื่อและสร้างนวัตกรรมการเรียนการสอน 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ได้แก่ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ Active Learning ให้ครูใช้วิธีการสอนและใช้เทคนิคที่หลากหลาย ควรส่งเสริมให้ครูใช้สื่อเทคโนโลยีในการเรียนการสอนทั้งภายในและภายนอกชั้นเรียน 3) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ ประชุมชี้แจง และ แต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงานให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ก่อนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 4) ด้านการนิเทศการศึกษา ได้แก่ ประชุมคณะครูและแต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินงาน กำหนดปฏิทินการดำเนินการนิเทศที่ชัดเจน กำหนดแนวทางการนิเทศที่ชัดเจน ให้ข้อมูลย้อนกลับทันทีและสะท้อนผลการนิเทศในภาพรวมตามวาระการประชุม

ประจำเดือน 5) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ได้แก่ จัดทำคู่มือ ดำเนินงานตามแผน PDCA ควรตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง 6) ด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ได้แก่ ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนตามสภาพจริงควรใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย ดำเนินการจัดทำคู่มือ ระเบียบ กำหนดเกณฑ์ และแนวปฏิบัติ

อาคม ยุพานิชย์ (2565) ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า 1. สภาพการบริหารงานด้านวิชาการของโรงเรียน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รองลงมาคือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 2. ปัญหาการบริหารงานด้านวิชาการของโรงเรียน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ผู้บริหารขาดการประชุมทำความเข้าใจกับครูเกี่ยวการปรับโครงสร้างหลักสูตรส่งผลให้การนำหลักสูตรไปใช้กับนักเรียนไม่ได้ประสิทธิภาพเท่าที่ควร ครูผู้สอนทำการเรียนการสอนโดยยึดหนังสือ และโรงเรียนปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลไม่สอดคล้องกับแนวปฏิบัติของสำนักงานเขตพื้นที่ตามลำดับ 3. แนวทางพัฒนาการบริหารงานด้านวิชาการเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ควรส่งเสริมให้มีการประชุมวางแผนพัฒนาหลักสูตรอย่างตอเนื่อง ส่งเสริมให้ครูผู้สอนทำการเรียนการสอนโดยการนำสื่อการเรียนการสอนมาใช้เพื่อให้เกิดความหลากหลายมากขึ้น และจัดทำระเบียบข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติของสำนักงานเขตพื้นที่ ตามลำดับ

2.7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แอกที (Agthe, 2007) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการรับรู้บทบาทหน้าที่ของครูใหญ่และครูในด้าน วิชาการ ผลการวิจัยพบว่า ครูใหญ่และครูยอมรับว่างานปรับปรุงการเรียนการสอนต้องร่วมกันทำเป็น หมู่คณะ โดยทุกคนจะต้องมีความรับผิดชอบร่วมกัน ครูใหญ่ทำหน้าที่บริหารงานอื่น ๆ มากเกินไป ควรให้ความสำคัญในการนิเทศการศึกษาให้มากขึ้น ครูใหญ่และครูมีความคิดเห็นว่าโครงการสอนของ อำเภอมีอิทธิพลต่อการใช้หลักสูตรของโรงเรียน นวัตกรรมและเทคโนโลยีมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงบทบาทของครูใหญ่จากผู้สั่งการมาเป็นผู้ประสานงานและมีการทำงานเป็นหมู่คณะมากยิ่งขึ้น

เพียร์ซี่ (Piercy, 2007) ได้วิจัยเรื่องความคิดเห็นของครูปฏิบัติการในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ในรัฐอิลินอยส์ เกี่ยวกับกิจกรรมทางด้านวิชาการที่ทดลองใช้ในโรงเรียน ในระหว่างปี 1988-1989 จากการศึกษาเปรียบเทียบครูที่ให้ความสำคัญในกิจกรรมทางด้านวิชาการต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักสูตร นักเรียน ชุมชน และผู้ร่วมงานพบว่า ครูปฏิบัติการสอนที่ให้ความสำคัญกับกิจกรรม

เกี่ยวกับหลักสูตร นักเรียนและผู้ร่วมงานมีความคิดเห็นว่าตนเองประสบสำเร็จมากกว่าครูปฏิบัติการสอนที่ไม่ได้เน้น ความสำคัญในด้านนี้

บักก์ (Bugg, 2009) ได้วิจัยเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษาและการวางแผนพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในมลรัฐอิลลินอยซ์ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบประสิทธิผลของคณะกรรมการการศึกษาของมลรัฐในโครงการประกันคุณภาพการศึกษาและพัฒนาแผนที่ใช้เป็นตัวกระตุ้นการพัฒนากระบวนการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบในโรงเรียนมัธยมปลายของรัฐการศึกษาครั้งนี้เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับขอบเขตที่โรงเรียนสองแห่งใช้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นเครื่องมือในการปรับปรุงกระบวนการอย่างต่อเนื่อง ผลการวิจัยพบว่า การประกันคุณภาพมีผลดีต่อแผนการสอนในโรงเรียนทั้งสองแห่ง ก่อนที่จะมีการนาการประกันคุณภาพและแผนพัฒนามาใช้โรงเรียนทั้งสองแห่งยังไม่ได้ใช้ระเบียบโครงสร้างในการปรับปรุงโรงเรียน ถึงแม้ว่าการประกันคุณภาพจะประสบความสำเร็จในเรื่องเกี่ยวกับการปรับปรุง แต่ยังเป็นที่ถกเถียงว่าสิ่งแวดล้อมบางประการอาจทำให้โรงเรียนไม่สามารถค้นหาปัญหาที่แท้จริงได้ โรงเรียนในชนบทสามารถใช้กระบวนการประกันคุณภาพ เพื่อเป็นการกระตุ้นการพัฒนาโครงสร้างการจัดระเบียบของโรงเรียนในขณะที่โรงเรียนในเมืองไม่สามารถทำตามกระบวนการได้สำเร็จ นอกจากนี้โครงร่างของการประกันคุณภาพสามารถช่วยโรงเรียนในการพัฒนาวัฒนธรรม การปรับปรุงโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ดีการขาดตัวแปรบางตัวเช่น ภาวะผู้นำ ทรัพยากรทางการเงิน ทำให้กระบวนการไม่สามารถบรรลุเป้าหมาย

เฮย์เวิร์ด (Hayward, 2011) ได้ศึกษาเรื่อง เปรียบเทียบระหว่างสังคมอารมณ์และความสำเร็จทาง วิชาการของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 และ 5 นักเรียนในโปรแกรมเร่งรัดและโปรแกรมเดิม ผลการวิจัยพบว่า สังคมอารมณ์และความสำเร็จทางวิชาการระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 และ 5 ลงทะเบียนเรียนในหลักสูตรการศึกษาเร่งด่วนและแบบ ดั้งเดิมเป็นการวัดโดยระบบการประเมิน พฤติกรรมของเด็กด้วยตนเอง รายงานของฟอร์มบุคลิกภาพ (BASC-SRP) และการทดสอบแคลิฟอร์เนียมาตรฐานและรายงานการสอบ (STAR) ผลการประเมิน พบว่า โปรแกรมเร่งรัดเหมาะสมสาหรับส่งเสริมความสำเร็จในการสอบของนักเรียนในระดับมหาวิทยาลัยและนักเรียนในโปรแกรมแบบดั้งเดิมพบว่าจะส่งเสริมในเชิงบวกโดยการให้ครูผู้บริหารการศึกษาและโรงเรียนที่มีความรู้ในการพัฒนาวิธีการสอนที่ดีและมีประสิทธิภาพและการปรับปรุงการหลักสูตรจะเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แองเจลา (Angela, 2011) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง วิสัยทัศน์และความเป็นผู้นำทางวิชาการการเรียน การสอนของครูในโรงเรียนประถมศึกษาในเขตเมืองเวอร์จิเนีย วัตถุประสงค์ของการศึกษาครั้งนี้เพื่อ การตรวจสอบทางวิชาการ วิสัยทัศน์ โครงสร้าง ประสิทธิภาพโดยรวมและความไว้วางใจของผู้ปกครองนักเรียน พฤติกรรม ความเป็นผู้นำการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน กลุ่ม

ตัวอย่างที่ใช้ คือครูสอนเต็มเวลาของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตเมืองเวอร์จิเนีย จำนวน 35 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่ามุมมองในแง่ดีของครูคือการสร้างเอกภาพ เน้นประสิทธิภาพโดยรวมและความไว้วางใจ ของผู้ปกครองนักเรียน สร้างความเป็นผู้นำของการเรียนการสอน และแสดงถึงสัมพันธ์เชิงบวกระหว่าง นักวิชาการและ ความสำเร็จของนักเรียน สำหรับสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ไม่ได้แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์โดยตรงระหว่าง ความเป็นผู้นำการเรียนการสอน และนักเรียน

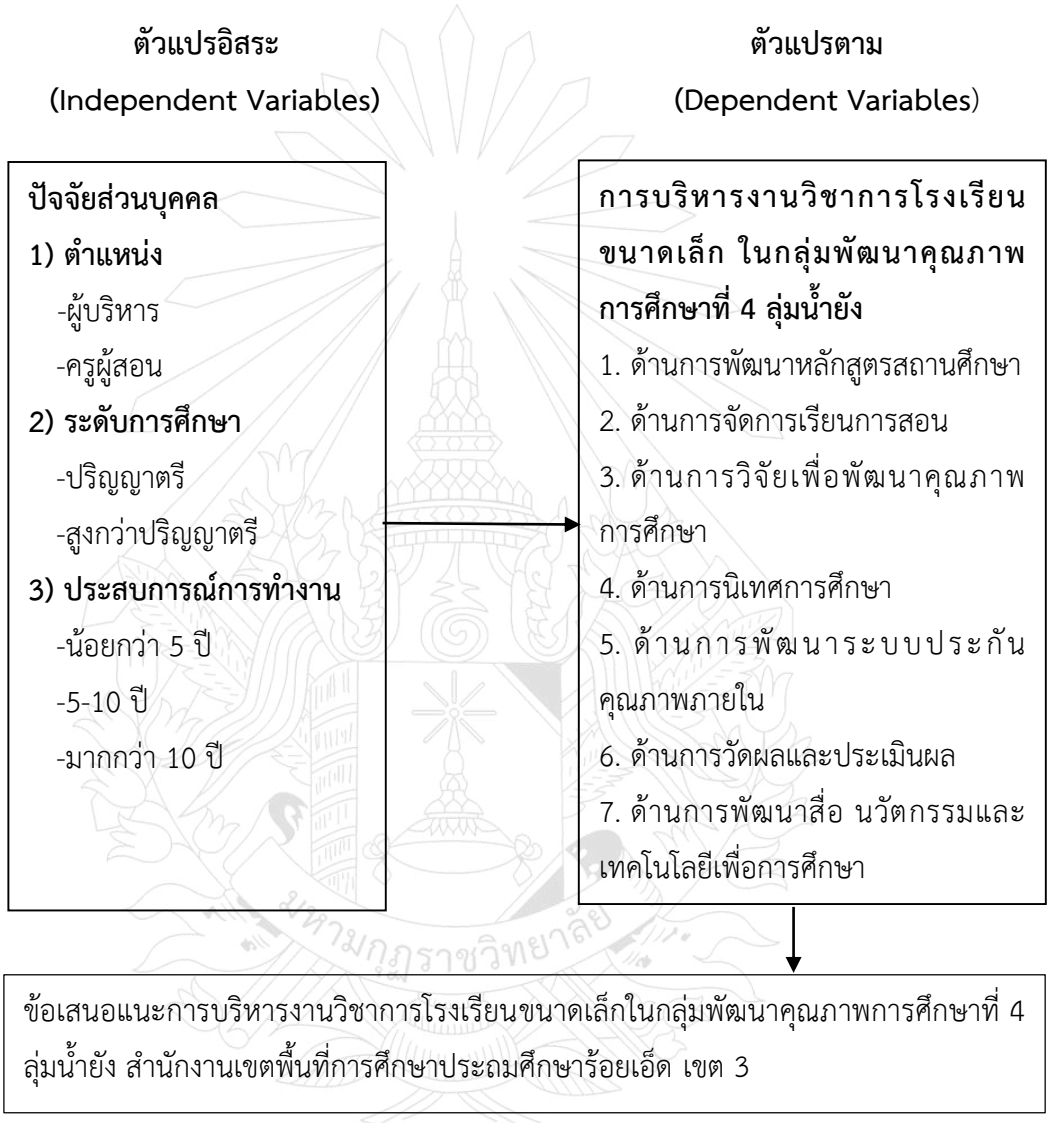
โจเซฟ (Joseph et al, 2012) ได้ศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศอังกฤษ ผลการวิจัยพบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ คือด้านของความโปร่งใสของผู้บริหารและความขัดแย้งของบุคลากรในโรงเรียนที่ไม่มีความร่วมมือร่วมใจกัน

ยูเนสโก (UNESCO, 2014) ได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการในระดับ มัธยมศึกษา ได้สรุปปัญหาการใช้หลักสูตรของประเทศในทวีปเอเชีย ซึ่งได้แก่ อัฟกานิสถาน บังคลา เทศ อินเดีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และศรีลังกาว่าปัญหาการใช้หลักสูตรเป็นปัญหาเกี่ยวกับการขาด แคลนเอกสารและขาดการติดตามผลการใช้หลักสูตรของครูและผู้เกี่ยวข้องกับการอบรมครูเกี่ยวกับ หลักสูตรขาดประสิทธิภาพ ตำราเรียนไม่ทันสมัย ขาดแคลนหนังสืออ่านประกอบ ประการสุดท้ายคือ ศูนย์พัฒนาหลักสูตรขาดการวางแผนที่ดีในการนำหลักสูตรไปใช้ของผู้บริหารโรงเรียนในเรื่องหน้าที่ ความรับผิดชอบและขอบข่ายงานนิเทศและวิธีการนิเทศภายในโรงเรียน โดยผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษาในรัฐเวอร์จิเนีย จำนวน 278 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่า ในด้านความ รับผิดชอบและขอบข่ายของงานนิเทศที่มีอันดับความสำคัญสูง ได้แก่ งานเกี่ยวกับหลักสูตรและการ สอน การแนะแนว งานบริหาร งานวิชาการ และงานนิเทศภายในโรงเรียน เกี่ยวกับเวลาในการทำงาน ที่ผู้บริหารโรงเรียนใช้เวลาน้อยที่สุด คือ งานเกี่ยวกับวัสดุ ส่วนงานที่ผู้บริหารใช้เวลามากที่สุด คือ งาน นิเทศภายในโรงเรียน งานเกี่ยวกับหลักสูตรงานการสอนและงานแนะแนว เทคนิคการนิเทศที่ได้ผล ได้แก่ วิธีเยี่ยมชั้นเรียน การประชุมร่วมกับครู ส่วนวิธีที่ได้ผลน้อยคือ วิธีใช้เอกสาร

จากผลงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่ผู้วิจัยได้ศึกษา ส่วนใหญ่มีปัญหาด้านการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนในหลายด้าน เช่น ด้านการพัฒนาหลักสูตร การวัดผลและประเมินผล การนิเทศภายในหรือการนิเทศการศึกษา การดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนยังมีข้อบกพร่องที่ต้องปรับปรุงพัฒนาแก้ไข เพราะงานวิชาการเป็นงานหลักสำคัญที่สุดของโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญ มีวิสัยทัศน์ มีภาวะผู้นำ กระตุ้นและสร้างความตระหนักแก่บุคลากรในโรงเรียนให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ พัฒนาตนเองและพัฒนางานอยู่เสมอเพื่อให้ก้าวทันกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี เครื่องมือวัดผลประเมินผลเข้ามาช่วยในการพัฒนาส่งเสริมงานวิชาการประสานความร่วมมือกับบุคคล หน่วยงาน องค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุจุดหมายผู้เรียนมีคุณภาพ คุณธรรม จริยธรรมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี จึงจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนให้มีคุณภาพอยู่เสมอ

2.7 กรอบแนวคิดการวิจัย

จากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก ในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สามารถนำมาบูรณาการกำหนดกรอบแนวคิด และสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยตามภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อให้การวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 กลุ่มเป้าหมาย

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ในโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 มีทั้งหมด 12 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 12 คน ครูและ บุคลากรทางการศึกษา 74 คน รวมทั้งสิ้น 86 คน

ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

ที่	สถานภาพ	ประชากร	กลุ่มเป้าหมาย
1	ผู้บริหารสถานศึกษา	12	12
2	ครูผู้สอน	74	74
	รวม	**86**	**86**

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีลักษณะเป็นแบบสอบถาม มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ	มากที่สุด
4	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ	มาก
3	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ	ปานกลาง
2	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ	น้อย
1	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ	น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (open end)

3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ

2. ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) และการสร้างแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open ended) จากตำราของ บุญชม ศรีสะอาด (2545)

3. สร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยและนิยามศัพท์เฉพาะ

4. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

5. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของคำถามแต่ละข้อ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (IOC : Index of item objective congruence) โดยให้เกณฑ์ในการตรวจพิจารณาข้อคำถามดังนี้

ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.67 – 1.00

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาเสนอแนะ

7. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับบุคลากรที่มีคุณลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มเป้าหมายที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย ที่โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 นอกกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง จำนวน 3 โรงเรียนได้แก่

1)โรงเรียนบ้านโคกกกม่วง

2)โรงเรียนบ้านหนองขุ่นวิทยาคาร

3)โรงเรียนบ้านแฝก

8. นำแบบสอบถามที่ทดลองมาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) มีค่าเท่ากับ 0.92

9. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมาย

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือ คือแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อผู้บริหารของโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

2. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเสนอต่อผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 พร้อมด้วยแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

3. ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตัวเอง

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล มีขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ระดับการบริหารจัดการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อ โดยหาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (**σ**) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 121) ดังต่อไปนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ	มากที่สุด
3.51 - 4.50 หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ	มาก
2.51 - 3.50 หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ	ปานกลาง
1.51 - 2.50 หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ	น้อย
1.00 - 1.50 หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ	น้อยที่สุด

3. ทดสอบสมมติฐานการวิจัยโดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าระดับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยังสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยใช้ t-test (Independent Samples)

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน ใช้ F- test (One-Way ANOVA) ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe)

5. วิเคราะห์ข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยังสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.6.1 สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ประกอบด้วย

1) สถิติร้อยละ (Percentage) เพื่อหาค่าความถี่ของผู้ตอบแบบสอบถาม

2) ค่าเฉลี่ย (μ)

3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (**σ**) เพื่อหาระดับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

4) ใช้ค่า t-test (Independent) ในการเปรียบเทียบตัวแปรที่มีจำนวน 2 กลุ่ม

5) ใช้ค่า F-test (One-way ANOVA) ในการเปรียบเทียบตัวแปรจำนวนมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป

3.6.2 สถิติที่ใช้หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับใช้ ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่า (Cronbach's Alpha *Coefficient*) ของครอนบาซ (Cornbach)

3.6.3 สถิติที่ใช้หาความสอดคล้องของคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item-Objective Conguence Index) หรือ IOC

3.6.4 สูตรการหาค่าสถิติที่ใช้การวิจัย ได้แก่

1) ค่าร้อยละ (Percentage) คำนวณจากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังนี้

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2) ค่าเฉลี่ย (μ) คำนวณจากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังนี้

$$\frac{\sum_{i=1}^{n} x_i}{N}$$

เมื่อ μ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum_{i=1}^{n} x_i$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

N แทน จำนวนคน

3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) คำนวณจากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังนี้

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum x - (\mu)^2}{N}}$$

เมื่อ σ แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

μ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

μ^2 แทน ผลรวมกำลังสอง ของคะแนนในกลุ่ม

N แทน จำนวนคน

$\sum$ แทน ผลรวม

4) ค่า t-test ในการเปรียบเทียบตัวแปรอิสระแก่กัน (Independent) คำนวณจากสูตร (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2563) ดังนี้

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตในการแจกแจงแบบ t เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ

$\bar{X}1$ $\bar{X}2$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และ กลุ่มที่ 2

S_1^2 S_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และ กลุ่มที่ 2

n_1 n_2 แทน จำนวนสมาชิกกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ 1 และ กลุ่มที่ 2

5) ค่า F-test (One-Way ANOVA) ในการเปรียบเทียบตัวแปรอิสระตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป คำนวณจากสูตร (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2563) ดังนี้

$$F = \frac{MS_b}{MS_W}$$

เมื่อ F แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน F-distribution

MS_b แทน ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_w แทน ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับดังนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 ลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้ ผู้วิจัยได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

μ แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

σ แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

t แทน ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบนัยสำคัญของค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม (t-test)

F แทน ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบนัยสำคัญของค่าเฉลี่ยมากกว่า 2 กลุ่ม (F-test)

SS แทน ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)

MS แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Square)

df แทน ระดับชั้นของความเป็นอิสระ (degree of freedom)

Sig แทน ค่านัยสำคัญทางสถิติ (Significant level)

* แทน ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ มีจำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในการวิจัยเรื่องนี้ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ในโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยังสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ซึ่งมีคุณลักษณะข้อมูลทั่วไป คือ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ใช้การแจกแจงหาค่าความถี่ (Frequency) และคำนวณร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ปรากฏดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่ง		
1. ผู้บริหารสถานศึกษา	12	14.00
2. ครูผู้สอน	74	86.00
รวม	**86**	**100.00**
ระดับการศึกษา		
1. ปริญญาตรี	39	45.30
2. สูงกว่าปริญญา	47	54.70
รวม	**86**	**100.00**
ประสบการณ์การทำงาน		
1. น้อยกว่า 5 ปี	18	20.90
2. 5–10 ปี	30	34.90
3. มากกว่า 10 ปี	38	44.20
รวม	**86**	**100.00**

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นครูผู้สอน จำนวนเท่ากับ 74 คน คิดเป็น ร้อยละ 86.00 ผู้บริหาร จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 14.00 ระดับการศึกษา สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 54.70 ปริญญาตรี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 45.30 และประสบการณ์การ ทำงานมากที่สุด คือ 11 ปี ขึ้นไป จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 44.20, 6–10 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 34.90 และ 1-5 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 20.90

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

การวิเคราะห์สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมและรายด้าน

การบริหารงานวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ			
	μ	σ	อันดับ	แปลผล
1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.80	0.65	1	มาก
2) ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.65	0.68	2	มาก
3) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.50	0.77	5	ปานกลาง
4) ด้านการนิเทศการศึกษา	3.48	0.70	7	ปานกลาง
5) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน	3.48	0.67	6	ปานกลาง
6) ด้านการวัดผลและประเมินผล	3.53	0.69	4	มาก
7) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.53	0.65	3	มาก
รวมเฉลี่ย	**3.57**	**0.68**	**-**	**มาก**

จากตารางที่ 4.2 พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก (μ =3.57, σ =0.68) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (μ =3.80, σ =0.67) รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนการสอน (μ =3.65, σ =0.68) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (μ =3.53, σ =0.65) ด้านการวัดผลและประเมินผล (μ =3.53, σ =0.69) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (μ =3.50, σ=0.77) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน (μ =3.48, σ =0.67) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการนิเทศการศึกษา (μ =3.48, σ =0.70)

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ข้อ	ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ			
		μ	σ	อันดับ	แปลผล
1	โรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และจุดเน้นของหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและบริบทของโรงเรียน	4.12	0.58	1	มาก
2	โรงเรียนมีการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์	3.47	1.03	4	ปานกลาง
3	โรงเรียนมีการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางและสภาพปัญหาความต้องการของชุมชน	4.00	0.49	2	มาก
4	โรงเรียนมีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	3.81	0.62	3	มาก
5	โรงเรียนนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรไปวิเคราะห์ วางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น	3.62	0.54	5	มาก
	รวม	**3.80**	**0.65**	**-**	**มาก**

จากตารางที่ 4.3 พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก (μ =3.80, **σ** =0.65) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ โรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และจุดเน้นของหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและบริบทของโรงเรียน (μ =4.12, **σ** =0.58) รองลงมา คือ โรงเรียนมีการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางและสภาพปัญหาความตองการของชุมชน (μ=4.00,**σ**=0.49) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ โรงเรียนนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรไปวิเคราะห์ วางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น (μ =3.62, **σ** =0.54)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการจัดการเรียนการสอน

ข้อ	ด้านการจัดการเรียนการสอน	ระดับการปฏิบัติ			
		μ	σ	อันดับ	แปลผล
1	ครูมีการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา และวิเคราะห์ผู้เรียน	3.44	0.63	5	ปานกลาง
2	มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้กระบวนการที่หลากหลาย และเหมาะสมกับผู้เรียน	3.81	0.68	2	มาก
3	ครูมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยเทคนิควิธีการที่หลากหลาย	3.50	0.84	4	ปานกลาง
4	ครูมีการใช้รูปแบบนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21	3.83	0.62	1	มาก
5	โรงเรียนจัดหา จัดทำ และพัฒนาสื่ออุปกรณ์การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	3.66	0.64	3	มาก
	รวม	**3.65**	**0.68**	**-**	**มาก**

จากตารางที่ 4.4 พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก (μ =3.65, **σ** =0.68) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ครูมีการใช้รูปแบบนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 (μ =3.83, **σ**=0.62) รองลงมา คือ มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้กระบวนการที่หลากหลาย และเหมาะสมกับผู้เรียน (μ =3.81, **σ**=0.68) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ครูมีการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา และวิเคราะห์ผู้เรียน (μ =3.44, **σ**=0.63)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ข้อ	ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	ระดับการปฏิบัติ			
		μ	σ	อันดับ	แปลผล
1	โรงเรียนมีการกำหนดแนวทางการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้	3.62	0.58	2	มาก
2	โรงเรียนมีการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้	3.40	0.66	5	ปานกลาง
3	โรงเรียนมีการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับข้อมูลและผลงานวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพนักเรียนในความรับผิดชอบ	3.43	0.73	4	ปานกลาง
4	โรงเรียนมีการสร้างเครือข่ายในการศึกษาวิเคราะห์วิจัยกระบวนการจัดการเรียนรู้ทั้งภายในโรงเรียนระหว่างโรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษา	3.70	0.74	1	มาก
5	โรงเรียนมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย	3.38	0.87	6	ปานกลาง
6	โรงเรียนสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	3.47	1.03	3	ปานกลาง
	รวม	**3.50**	**0.77**	**-**	**ปานกลาง**

จากตารางที่ 4.5 พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก (μ =3.50, σ =0.77) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ โรงเรียนมีการสร้างเครือข่ายในการศึกษาวิเคราะห์วิจัยกระบวนการจัดการเรียนรู้ทั้งภายในโรงเรียนระหว่างโรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษา (μ =3.70, σ =0.74) รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนมีการกำหนดแนวทางการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ (μ =3.62, σ =0.58) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด โรงเรียนมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย (μ =3.38, σ =0.87)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการนิเทศการศึกษา

ข้อ	ด้านการนิเทศการศึกษา	ระดับการปฏิบัติ			
		μ	σ	อันดับ	แปลผล
1	โรงเรียนมีการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึงและต่อเนื่องเป็นระบบ	3.59	0.66	1	มาก
2	โรงเรียนมีการวางแผนการจัดทำคู่มือ กระบวนการนิเทศการศึกษา	3.44	0.66	5	ปานกลาง
3	โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศการศึกษา	3.45	0.78	4	ปานกลาง
4	โรงเรียนมีการจัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	3.45	0.71	3	ปานกลาง
5	โรงเรียนมีการประเมินผลการนิเทศการศึกษา	3.50	0.72	2	ปานกลาง
6	โรงเรียนมีการติดตาม รายงานผลการนิเทศการศึกษา พร้อมวางแผนพัฒนาร่วมกับคณะครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา	3.42	0.66	6	ปานกลาง
	รวม	**3.48**	**0.70**	**-**	**ปานกลาง**

จากตารางที่ 4.6 พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการนิเทศการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก (μ =3.48, **σ** =0.70) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ โรงเรียนมีการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึงและต่อเนื่องเป็นระบบ (μ =3.59, **σ** =0.66) รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนมีประเมินผลการการนิเทศการศึกษา (μ =3.50, **σ** =0.72) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ โรงเรียนมีการติดตาม รายงานผลการนิเทศการศึกษา พร้อมวางแผนพัฒนาร่วมกับคณะครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา (μ =3.42, **σ** =0.66)

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน

ข้อ	ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน	ระดับการปฏิบัติ			
		μ	σ	อันดับ	แปลผล
1	โรงเรียนมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและชุมชน	3.48	0.63	3	ปานกลาง
2	โรงเรียนมีการจัดระบบสารสนเทศระบบประกันคุณภาพภายในให้เป็นหมวดหมู่ ข้อมูลมีความสมบูรณ์ เรียกใช้ง่าย สะดวกรวดเร็วและเป็นปัจจุบัน	3.51	0.66	2	มาก
3	โรงเรียนมีการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาเน้นการมีส่วนร่วม และวงจรคุณภาพ PDCA	3.43	0.68	6	ปานกลาง
4	โรงเรียนมีการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน	3.35	0.68	8	ปานกลาง
5	โรงเรียนมีการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา โดยดำเนินการอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง โดยการสนับสนุนครู ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม	3.48	0.73	5	ปานกลาง
6	โรงเรียนมีการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานของสถานศึกษา	3.37	0.65	7	ปานกลาง
7	โรงเรียนมีการจัดทำรายงาน (SAR) เสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หน่วยงานต้นสังกัด และเผยแพร่ต่อสาธารณชน	3.48	0.64	4	ปานกลาง

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน	ระดับการปฏิบัติ			
		μ	σ	อันดับ	แปลผล
8	โรงเรียนนำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกไปใช้ในการวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน	3.77	0.68	1	มาก
	รวม	**3.48**	**0.67**	**-**	**ปานกลาง**

จากตารางที่ 4.7 พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (μ =3.48, σ =0.67) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด โรงเรียนนำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกไปใช้ในการวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน (μ =3.77, σ =0.68) รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนมีการจัดระบบสารสนเทศระบบประกันคุณภาพภายในให้เป็นหมวดหมู่ ข้อมูลมีความสมบูรณ์ เรียกใช้ง่าย สะดวกรวดเร็วและเป็นปัจจุบัน (μ =3.51, σ =0.66) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ โรงเรียนมีการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน (μ =3.35, σ =0.68)

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการวัดผลและประเมินผล

ข้อ	ด้านการวัดผลและประเมินผล	ระดับการปฏิบัติ			
		μ	σ	อันดับ	แปลผล
1	โรงเรียนมีการกำหนดระเบียบการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาโดยให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ	3.45	0.86	7	ปานกลาง
2	โรงเรียนมีการจัดทำเอกสารเกี่ยวกับการประเมินผลและ การเทียบโอนผลการเรียนเป็นปัจจุบัน	3.72	0.64	1	มาก
3	โรงเรียนมีการวัดผล ประเมินผล เทียบโอนประสบการณ์ ผลการเรียนรู้และอนุมัติผลการเรียนตรงตามระยะเวลา	3.59	0.68	2	มาก
4	โรงเรียนมีการจัดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้ทุกช่วงชั้น	3.53	0.65	3	มาก
5	โรงเรียนมีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดและประเมินผล	3.48	0.66	5	ปานกลาง
6	โรงเรียนส่งเสริมสนับสนุนให้มีการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง	3.45	0.66	6	ปานกลาง
7	โรงเรียนจัดให้มีการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ทุกช่วงชั้น	3.50	0.65	4	ปานกลาง
	รวม	**3.53**	**0.69**	**-**	**มาก**

จากตารางที่ 4.8 พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการวัดผลและประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก (μ =3.53, σ =0.69) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ โรงเรียนมีการจัดทำเอกสารเกี่ยวกับการประเมินผลและ การเทียบโอนผลการเรียนเป็นปัจจุบัน (μ =3.72, σ =0.64) รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนมีการวัดผล ประเมินผล เทียบโอนประสบการณ์ ผลการเรียนรู้และอนุมัติผลการเรียนตรงตามระยะเวลา (μ =3.59, σ =0.68) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ โรงเรียนมีการกำหนดระเบียบการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาโดยให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ (μ =3.45, σ =0.86)

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ข้อ	ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	ระดับการปฏิบัติ			
		μ	σ	อันดับ	แปลผล
1	โรงเรียนมีการศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อ เทคโนโลยีจัดการเรียนการสอน	3.53	0.66	4	มาก
2	โรงเรียนมีการส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อ พัฒนาสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ	3.41	0.58	6	ปานกลาง
3	โรงเรียนมีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อพัฒนาการศึกษาอย่างเป็นระบบ	3.53	0.61	2	มาก
4	โรงเรียนมีการวางแผนการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาก่อนเปิดภาคเรียน	3.29	0.63	8	ปานกลาง
5	โรงเรียนมีการจัดประชุมชี้แจงการอบรมเกี่ยวกับสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาแก่ครูผู้เกี่ยวข้องได้ทราบและสามารถนำไปปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกันได้	3.35	0.72	7	ปานกลาง
6	โรงเรียนมีการจัดสรรงบประมาณการผลิตสื่อการสอนอย่างเพียงพอและหลากหลาย	3.53	0.65	3	มาก
7	โรงเรียนมีการนิเทศติดตามการใช้สื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู	3.48	0.63	5	ปานกลาง
8	โรงเรียนนำผลการนิเทศติดตามการใช้สื่อการเรียนรู้มาวางแผนเพื่อพัฒนาในปีต่อๆไป	4.14	0.71	1	มาก
	รวม	**3.53**	**0.65**	**-**	**มาก**

จากตารางที่ 4.9 พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก (μ =3.53, σ =0.65) ข้อที่

มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ โรงเรียนนำผลการนิเทศติดตามการใช้สื่อการเรียนรู้มาวางแผนเพื่อพัฒนาในปีต่อๆไป (μ =4.14, σ =0.71) รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนมีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อพัฒนาการศึกษาอย่างเป็นระบบ (μ =3.53, σ =0.61) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ โรงเรียนมีการวางแผนการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาก่อนเปิดภาคเรียน (μ =3.29, σ =0.63)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ว่า บุคลากรที่มีตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 แตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 4.10-4.15

ตารางที่ 4.10 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง

การบริหารงานวิชาการ	ตำแหน่ง				t	Sig
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน			
	μ	σ	μ	σ		
1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.95	0.12	3.78	0.39	2.957	.005*
2) ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.65	0.28	3.65	0.43	.011	.992
3) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.54	0.21	3.49	0.42	.641	.527
4) ด้านการนิเทศการศึกษา	3.39	0.22	3.49	0.48	-.726	.470
5) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน	3.41	0.20	3.49	0.45	-.668	.506
6) ด้านการวัดผลและประเมินผล	3.90	0.19	3.47	0.44	5.838	.000*
7) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.50	0.23	3.54	0.37	-.350	.727
รวม	**3.62**	**0.08**	**3.56**	**0.27**	**1.601**	**.115**

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.10 พบว่า การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.11 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา

การบริหารงานวิชาการ	ระดับการศึกษา				t	Sig
	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี			
	μ	σ	μ	σ		
1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.86	0.33	3.76	0.40	1.234	.221
2) ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.64	0.45	3.66	0.38	-.160	.873
3) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.53	0.41	3.47	0.40	.762	.448
4) ด้านการนิเทศการศึกษา	3.58	0.47	3.39	0.43	1.940	.056
5) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน	3.58	0.44	3.40	0.39	2.038	.045*
6) ด้านการวัดผลและประเมินผล	3.69	0.37	3.40	0.45	3.156	.002*
7) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.60	0.39	3.48	0.32	1.663	.100
รวม	3.64	0.24	3.51	0.24	2.563	.012*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.11 พบว่า การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ด้านการวัดผลและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

การบริหารงานวิชาการ	ประสบการณ์การทำงาน								
	น้อยกว่า 5 ปี			5–10 ปี			มากกว่า 10 ปี		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.92	0.14	มาก	3.74	0.43	มาก	3.79	0.39	มาก
2) ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.76	0.37	มาก	3.47	0.49	ปานกลาง	3.74	0.31	มาก
3) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.58	0.43	มาก	3.44	0.45	ปานกลาง	3.50	0.34	มาก
4) ด้านการนิเทศการศึกษา	3.60	0.50	มาก	3.46	0.42	ปานกลาง	3.43	0.46	ปานกลาง
5) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน	3.65	0.48	มาก	3.46	0.39	ปานกลาง	3.42	0.42	ปานกลาง
6) ด้านการวัดผลและประเมินผล	3.87	0.34	มาก	3.51	0.36	มาก	3.39	0.46	ปานกลาง
7) ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.53	0.25	มาก	3.61	0.45	มาก	3.47	0.30	ปานกลาง
รวม	**3.70**	**0.20**	**มาก**	**3.53**	**0.27**	**มาก**	**3.54**	**0.24**	**มาก**

จากตารางที่ 4.12 พบว่า การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ปรากฏดังนี้

1. น้อยกว่า 5 ปี โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (μ =3.70, **σ** =0.20) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (μ =3.92, **σ** =0.14) รองลงมาคือ ด้านการวัดผลและประเมินผล (μ =3.87, **σ** =0.34) ด้านการจัดการเรียนการสอน (μ =3.76, **σ** =0.37) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน (μ =3.65, **σ** =0.48) ด้านการนิเทศการศึกษา (μ =3.60, **σ**=0.50) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (μ =3.58, **σ** =0.34) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (μ =3.53, **σ** =0.25)

2. 5–10 ปี โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (μ =3.53, **σ** =0.27) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (μ =3.61, **σ** =0.45) รองลงมาคือ ด้านการวัดผลและประเมินผล (μ =3.51, **σ** =0.36) ด้านการจัดการเรียนการสอน (μ=3.46, **σ** =0.49) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน (μ =3.65, **σ** =0.48) ด้านการนิเทศการศึกษา (μ =3.60, **σ** =0.50) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (μ =3.58, **σ**=0.34) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (μ=3.53, **σ** =0.25)

3. มากกว่า 10 ปี โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (μ =3.54, **σ** =0.24) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (μ =3.79, **σ** =0.39) รองลงมาคือ ด้านการวัดผลและประเมินผล (μ =3.87, **σ** =0.34) ด้านการจัดการเรียนการสอน (μ =3.76, **σ** =0.37) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน (μ =3.65, **σ** =0.48) ด้านการนิเทศการศึกษา (μ =3.60, **σ**=0.50) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (μ =3.58, **σ** =0.34) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (μ =3.53, **σ** =0.25)

ตารางที่ 4.13 การวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

สมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล	ความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	.377	2	.189	1.381	.257
	ภายในกลุ่ม	11.342	83	.137		
	รวม	11.720	85			
2) ด้านการจัดการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	1.531	2	.766	5.002	.009*
	ภายในกลุ่ม	12.704	83	.153		
	รวม	14.235	85			
3) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	.237	2	.119	.738	.481
	ภายในกลุ่ม	13.346	83	.161		
	รวม	13.583	85			
4) ด้านการนิเทศการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	.355	2	.178	.855	.429
	ภายในกลุ่ม	17.237	83	.208		
	รวม	17.592	85			
5) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน	ระหว่างกลุ่ม	.636	2	.318	1.790	.173
	ภายในกลุ่ม	14.739	83	.178		
	รวม	15.375	85			
6) ด้านการวัดผลและประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	2.728	2	1.364	8.365	.000*
	ภายในกลุ่ม	13.534	83	.163		
	รวม	16.262	85			
7) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	.324	2	.162	1.295	.279
	ภายในกลุ่ม	10.377	83	.125		
	รวม	10.701	85			
รวม	**ระหว่างกลุ่ม**	**.398**	**2**	**.199**	**3.418**	**.037***
	ภายในกลุ่ม	**4.835**	**83**	**.058**		
	รวม	**5.234**	**85**			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe)

ตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการจัดการเรียนการสอน

ประสบการณ์การทำงาน	น้อยกว่า 5 ปี (μ =3.76)	5–10 ปี (μ =3.47)	มากกว่า 10 ปี (μ =3.74)
น้อยกว่า 5 ปี (μ =3.76)	-	.28889	.01345
5–10 ปี (μ =3.47)	-.28889	-	-.27544*
มากกว่า 10 ปี (μ =3.74)	-.01345	.27544*	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงาน 5–10 ปี แตกต่างจากบุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี

ตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการวัดผลและประเมินผล

ประสบการณ์การทำงาน	น้อยกว่า 5 ปี (μ =3.87)	5–10 ปี (μ =3.51)	มากกว่า 10 ปี (μ =3.39)
น้อยกว่า 5 ปี (μ =3.87)	-	.35556*	.47034*
5–10 ปี (μ =3.51)	-.35556*	-	.11479
มากกว่า 10 ปี (μ =3.39)	-.47034*	-.11479	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงาน น้อยกว่า 5 ปี แตกต่างจากบุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงาน 5–10 ปี และแตกต่างจากบุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงาน มากกว่า 10 ปี

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended Questionnaire) สำหรับให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 15.12

1) ข้อเสนอแนะด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ควรกำหนดเนื้อหาประสบการณ์การเรียนรู้ โดยให้ครูได้ทำโครงสร้างรายวิชา นำผลการประเมินการใช้หลักสูตรไปวิเคราะห์ วางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

2) ข้อเสนอแนะด้านการจัดการเรียนการสอน ครูควรวิเคราะห์ผู้เรียน ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ สรุปองค์ความรู้ ส่งเสริมการฝึกปฏิบัติ แสดงผลในการปฏิบัติอย่างชัดเจน และฝึกการประเมินตนเอง

3) ข้อเสนอแนะด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนควรพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย กำหนดแนวทางการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ สงเสริมใหมีการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของผู้เรียน

4) ข้อเสนอแนะด้านการนิเทศการศึกษา โรงเรียนควรติดตาม รายงานผลการนิเทศการศึกษา พร้อมวางแผนพัฒนาร่วมกับคณะครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา กำหนดวิธีการและระยะเวลาในการนิเทศภายใน ควรเป็นวิธีการที่เป็นกัลยาณมิตรต่อกัน

5) ข้อเสนอแนะด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนควรจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน ประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานของสถานศึกษา จัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาเน้นการมีส่วนร่วม และวงจรคุณภาพ PDCA

6) ข้อเสนอแนะด้านการวัดผลและประเมินผล ควรกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา ควรสงเสริมใหครูจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลแต่ละวิชาใหสอดคลองกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนการสอน และหน่วยการเรียนรู

7) ข้อเสนอแนะด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โรงเรียนควรวางแผนการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาก่อนเปิดภาคเรียน จัดประชุมชี้แจงการอบรมเกี่ยวกับสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาแก่ครูผู้เกี่ยวข้องได้ทราบและสามารถนำไปปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกันได้ ส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อ พัฒนาสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ

บทที่ 5
สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน 3) เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

5.1 สรุปผล

5.2 อภิปรายผล

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผล

5.1.1 การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุดได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการนิเทศการศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏดังนี้

1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ โรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และจุดเน้นของหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและบริบทของโรงเรียน รองลงมา คือ โรงเรียนมีการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางและสภาพปัญหาความต้องการของชุมชน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ โรงเรียนนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรไปวิเคราะห์ วางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

2) ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ครูมีการใช้รูปแบบนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 รองลงมา

คือ มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้กระบวนการที่หลากหลาย และเหมาะสมกับผู้เรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ครูมีการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา และวิเคราะห์ผู้เรียน

3) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ โรงเรียนมีการสร้างเครือข่ายในการศึกษาวิเคราะห์วิจัยกระบวนการจัดการเรียนรู้ทั้งภายในโรงเรียนระหว่างโรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษา รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนมีการกำหนดแนวทางการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด โรงเรียนมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย

4) ด้านการนิเทศการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ โรงเรียนมีการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึงและต่อเนื่องเป็นระบบ รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนมีประเมินผลการการนิเทศการศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ โรงเรียนมีการติดตามรายงานผลการนิเทศการศึกษา พร้อมวางแผนพัฒนาร่วมกับคณะครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา

5) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด โรงเรียนนำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกไปใช้ในการวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนมีการจัดระบบสารสนเทศระบบประกันคุณภาพภายในให้เป็นหมวดหมู่ ข้อมูลมีความสมบูรณ์ เรียกใช้ง่าย สะดวกรวดเร็วและเป็นปัจจุบัน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ โรงเรียนมีการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน

6) ด้านการวัดผลและประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ โรงเรียนมีการจัดทำเอกสารเกี่ยวกับการประเมินผลและ การเทียบโอนผลการเรียนเป็นปัจจุบัน รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนมีการวัดผล ประเมินผล เทียบโอนประสบการณ์ ผลการเรียนรู้และอนุมัติผลการเรียนตรงตามระยะเวลา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ โรงเรียนมีการกำหนดระเบียบการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาโดยให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ

7) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ โรงเรียนนำผลการนิเทศติดตามการใช้สื่อการเรียนรู้มาวางแผนเพื่อพัฒนาในปีต่อๆไป รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนมีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อพัฒนาการศึกษาอย่างเป็นระบบ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ โรงเรียนมีการวางแผนการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาก่อนเปิดภาคเรียน

5.1.2 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยรวมและด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ด้านการวัดผลและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน และจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.1.3 ข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ควรกำหนดเนื้อหาประสบการณ์การเรียนรู้ โดยให้ครูได้ทำโครงสร้างรายวิชา นำผลการประเมินการใช้หลักสูตรไปวิเคราะห์ วางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ด้านการจัดการเรียนการสอน ครูควรวิเคราะห์ผู้เรียน ส่งเสริมการคิด วิเคราะห์ สรุปองค์ความรู้ ส่งเสริมการฝึกปฏิบัติ แสดงผลในการปฏิบัติอย่างชัดเจน และฝึกการประเมินตนเอง ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนควรพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย กำหนดแนวทางการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ส่งเสริมให้มีการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของผู้เรียน ด้านการนิเทศการศึกษา โรงเรียนควรติดตาม รายงานผลการนิเทศการศึกษา พร้อมวางแผนพัฒนาร่วมกับคณะครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา กำหนดวิธีการและระยะเวลาในการนิเทศภายใน ควรเป็นวิธีการที่เป็นกัลยาณมิตรต่อกัน ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนควรจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน ประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานของสถานศึกษา จัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาเน้นการมีส่วนร่วม และวงจรคุณภาพ PDCA ด้านการวัดผลและประเมินผล ควรกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา ควรส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลแต่ละวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนการสอน และหน่วยการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โรงเรียนควรวางแผนการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาก่อนเปิดภาคเรียน จัดประชุมชี้แจงการอบรมเกี่ยวกับสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาแก่ครูผู้เกี่ยวข้องได้ทราบและสามารถนำไปปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกันได้ ส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อ พัฒนาสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ

5.2 อภิปรายผล

จากผลการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นที่น่าสนใจเพื่อนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1) สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหาร โรงเรียนและหัวหน้างานวิชาการของโรงเรียน มีความตื่นตัวในเรื่องของการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก และต้องการแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา เพื่อส่งผลต่อ คุณภาพของผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และเพื่อพร้อมรับการ ประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา การบริหารการศึกษาเป็นการดำเนินงานของกลุ่มบุคคล ที่ร่วมมือกันพัฒนาคนให้มีคุณภาพ การจะพัฒนาคนให้มีคุณภาพได้นั้น จะต้องมีการดำเนินการในการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม การวัดผล การจัดอาคารสถานที่และ พัสดุครุภัณฑ์ การสรรหาบุคคลมาดำเนินการหรือมาทำการสอนในสถาบันการศึกษา การปกครอง นักเรียนเพื่อให้นักเรียนเป็นคนดีมีวินัยและอื่น ๆ ซึ่งถือว่าเป็นภารกิจทางการบริหารการศึกษา หรือ งานบริหารการศึกษา โดยงานด้านวิชาการเป็นภาระหลักในการดำเนินงานของโรงเรียนเพื่อพัฒนาผลผลิต คือ นักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษาและ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้มีการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มาก ที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระคล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความ ต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายซึ่งจะเป็น ปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผลประเมินผล รวมทั้งการจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ จารุกิตติ์ สิทธิยานนท์ (2559, หน้า 43) กล่าวว่า การบริหารวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญ เนื่องจากเป็น การดำเนินงานที่พัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนโดยตรง เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และมีมาตรฐานคุณภาพการศึกษาที่กำหนดไว้ โดยผู้บริหารและบุคลากรของสถานศึกษาต้องบริหารและ ดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและเต็มความสามารถ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พนม วิลัยหล้า (2560) ได้ศึกษา สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

จากผลการวิจัยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและครูมีการวิเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดทำไว้ และวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อกำหนดจุดเน้น หรือประเด็นที่สถานศึกษาให้ความสำคัญ ศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา และ

ชุมชนเพื่อนำมาเป็นข้อมูล จัดทำสาระการเรียนรู้ของสถานศึกษาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จัดทำสาระการเรียนรู้ของสถานศึกษา เพื่อนำไปจัดทำรายวิชาพื้นฐานหรือรายวิชาเพิ่มเติม จัดทำคำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อจัดประสบการณ์และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียน มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ประเมินผลและปรับปรุง โรงเรียนนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรไปวิเคราะห์ วางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เอกรินทร์ สี่มหาศาล (2552) กล่าวถึงความสำคัญของ หลักสูตรสถานศึกษา มีความสำคัญทั้งต่อตัวนักเรียน ครูผู้สอน ผู้บริหารผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเพื่อใช้เป็นเครื่องมือ ในการจัดการศึกษา ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ ตอบสนองความ ต้องการของประเทศชาติ เพราะการพัฒนาการศึกษา คือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์คือการพัฒนาประเทศชาติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา ศรีลากัลย์ (2559) ได้ศึกษาผลศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องงานวิชาการ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก อยู่ในระดับน่าพอใช้ พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น รายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการนิเทศการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการให้ความช่วยเหลือ แนะนำและสนับสนุน เพื่อปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนของครู โดยการนิเทศการศึกษาควรมีการวางระบบ การนิเทศอย่างชัดเจน โดยกำหนดวิธีการนิเทศ ผู้ทำหน้าที่นิเทศ และช่วงเวลาในการนิเทศ เพื่อให้ มีมาตรฐานและมีคุณภาพ และส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของผู้เรียน โรงเรียนมีการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึงและต่อเนื่องเป็นระบบ วางแผนการจัดทำคู่มือ กระบวนการนิเทศการศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศการศึกษา จัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประเมินผลการการนิเทศการศึกษา ติดตาม รายงานผลการนิเทศการศึกษา พร้อมวางแผนพัฒนาร่วมกับคณะครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา ช่วยให้ครูมองเห็นปัญหาและความต้องการจำเป็นของเด็กและเยาวชน สามารถจัดสนองความต้องการของเด็กและเยาวชนได้รวมทั้งการช่วยแก้ไขและป้องกันปัญหา ทำให้ครูผู้บริหารและข้าราชการทุกฝ่ายได้มองเห็นและเข้าใจ จุดมุ่งหมายของการศึกษาและบทบาทหน้าที่ของตนเองเพื่อดำเนินการให้บรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าว เป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานของครูและเจ้าหน้าที่อยู่ในสภาพที่ดีและร่วมปฏิบัติงานเป็นคณะด้วยกำลังและสติปัญญา ครูได้พัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะในการสอนตลอดจนทำ แผนการสอนสื่อการสอนการ

ประเมินผล เพื่อประสานงานกับผู้บริหารการศึกษาในอันที่จะแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่ โรงเรียนไม่อาจดำเนินงานได้ตามลำพัง ช่วยประเมินผลงานของครูและเจ้าหน้าที่รวมทั้งช่วยวางแผนเพื่อ แก้ปัญหาที่มีให้เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ (2557) กล่าวถึงความสำคัญของการ นิเทศการศึกษา ดังนี้ 1. เพื่อช่วยให้ครูค้นหาและรู้วิธีการทำงานของตนเอง 2. เพื่อช่วยให้ครูรู้จักแยกแยะ วิเคราะห์ปัญหาของตนเอง 3. เพื่อช่วยให้ครูรู้มั่นคงในอาชีพและมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตน 4. เพื่อช่วยให้ครูคุ้นเคยกับแหล่งวิทยาการและนำไปใช้ในการจัดการเรียน การสอน 5. เผยแพร่งานให้ชุมชนทราบ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภาภรณ์ พลรักษ์, นริสานันท์ เดชสุระ, และ พรเทพ รู้แผน (2560) ได้ศึกษา แนวทางการส่งเสริมกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า มีการปฏิบัติการนิเทศอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการดำเนินการนิเทศ รองลงมาคือด้านการประเมินผลการนิเทศ ด้านการวางแผนการนิเทศ และด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการการนิเทศ

2) ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีการสร้างความรู้ความเข้าใจในขอบข่ายของงาน เพื่อให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธิดารัตน์ วรรณพันธ์, สมหญิง จันทรุไทย (2563) ได้ศึกษา ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า 1) ความคิดเห็นของครูต่อ การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผลและการ เทียบโอนผลการเรียน ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามประสบการณ์ทำงานและระดับการศึกษา พบว่าโดยรวมและทุกด้านไม่แตกต่างกัน

เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกคนที่มีประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกันต้องดูแลเอาใจใส่ในด้านวิชาการ ส่งเสริม และพัฒนากิจกรรมของสถานศึกษา เพื่อจัดกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สามารถพัฒนาผู้เรียน ให้มีความรู้ความสามารถเต็มศักยภาพและดำเนินการชีวิตในสังคมได้อย่างมี

ความสุขทำให้ครูที่มี ระยะเวลา สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญจ์ชลิการ์ กันทะเจตน์ (2563) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการ บริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเทคนิคระยอง ผลการวิจัยพบว่า คิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงาน วิชาการของวิทยาลัยเทคนิคระยอง จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) ข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ควรกำหนดเนื้อหาประสบการณ์การเรียนรู้ โดยให้ครูได้ทำโครงสร้างรายวิชา นำผลการประเมินการใช้หลักสูตรไปวิเคราะห์ วางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ด้านการจัดการเรียนการสอน ครูควรวิเคราะห์ผู้เรียน ส่งเสริมการคิด วิเคราะห์ สรุปองค์ความรู้ ส่งเสริมการฝึกปฏิบัติ แสดงผลในการปฏิบัติอย่างชัดเจน และฝึกการประเมินตนเอง ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนควรพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย กำหนดแนวทางการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ส่งเสริมให้มีการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของผู้เรียน ด้านการนิเทศการศึกษา โรงเรียนควรติดตาม รายงานผลการนิเทศการศึกษา พร้อมวางแผนพัฒนาร่วมกับคณะครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา กำหนดวิธีการและระยะเวลาในการนิเทศภายใน ควรเป็นวิธีการที่เป็นกัลยาณมิตรต่อกัน ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนควรจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน ประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานของสถานศึกษา จัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาเน้นการมีส่วนร่วม และวงจรคุณภาพ PDCA ด้านการวัดผลและประเมินผล ควรกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา ควรส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลแต่ละวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนการสอน และหน่วยการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โรงเรียนควรวางแผนการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาก่อนเปิดภาคเรียน จัดประชุมชี้แจงการอบรมเกี่ยวกับสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาแก่ครูผู้เกี่ยวข้องได้ทราบและสามารถนำไปปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกันได้ ส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อ พัฒนาสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อาคม ยุพานิชย์ (2565) ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า 1. สภาพการบริหารงานด้านวิชาการของโรงเรียนภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 2. ปัญหาการบริหารงานด้านวิชาการของโรงเรียน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

3 ลำดับ ได้แก่ ผู้บริหารขาดการประชุมทำความเข้าใจกับครูเกี่ยวการปรับโครงสร้างหลักสูตรส่งผลให้การนำหลักสูตรไปใช้กับนักเรียนไม่ได้ประสิทธิภาพเท่าที่ควร ครูผู้สอนทำการเรียนการสอนโดยยึดหนังสือ และโรงเรียนปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลไม่สอดคล้องกับแนวปฏิบัติของสำนักงานเขตพื้นที่ตามลำดับ 3. แนวทางพัฒนาการบริหารงานด้านวิชาการ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ควรส่งเสริมให้มีการประชุมวางแผนพัฒนาหลักสูตรอย่างตอเนื่อง ส่งเสริมให้ครูผู้สอนทำการเรียนการสอนโดยการนำสื่อการเรียนการสอนมาใช้เพื่อให้เกิดความหลากหลายมากขึ้น และจัดทำระเบียบข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติของสำนักงานเขตพื้นที่ ตามลำดับ

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ควรมีการประชุมวางแผนในการจัดทำหลักสูตรเพื่อให้เนื้อหาของหลักสูตรสอดคล้องกับให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

2) ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมดควรมีการวางแผนปฏิบัติการร่วมกันในการวิเคราะห์หาจุดเด่นและจุดด้อยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนก่อนเปิดภาคเรียนเพื่อหาวิธีและแนวทางการแก้ไขในการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ

3) ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดหาวิทยากรมาให้ความรู้กับครูในเรื่องการนิเทศการศึกษาให้สอดคล้องกับผู้เรียนที่ถูกต้อง มีการติดตาม รายงานผลการนิเทศการศึกษา พร้อมวางแผนพัฒนาร่วมกับคณะครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ครูมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

4) ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดหาวิทยากรมาให้ความรู้กับครูในเรื่องการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน พาครูไปศึกษาดูงานต่างโรงเรียน สร้างเครือข่ายกับโรงเรียนอื่นๆเพื่อแลกเปลี่ยนปัญหาประสบการณ์ในการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนที่ถูกต้องและเป็นระบบ รวมไปถึงส่งเสริมให้ครูนำผลการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน

5) ผู้บริหารสถานศึกษาจัดอบรมเชิงปฏิบัติการสัมมนาเพื่อให้ครูผลิตพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน ชุมชน และมีความทันสมัย ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

6) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการวางแผนในการประกันคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ มีการกำกับติดตามการประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพ ครู นักเรียน กรรมการสถานศึกษา ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมดควรเข้ามาเป็นกรรมการในการประกันคุณภาพเพื่อประเมิน ตรวจสอบให้ระบบประกันคุณภาพมีประสิทธิภาพมากขึ้น

5.3.2 ข้อเสนอแนะนำไปใช้

1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนควรนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรไปวิเคราะห์ วางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

2) ด้านการจัดการเรียนการสอน ครูควรวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา และวิเคราะห์ผู้เรียน

3) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนควรมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย

4) ด้านการนิเทศการศึกษา โรงเรียนควรติดตาม รายงานผลการนิเทศการศึกษา พร้อมวางแผนพัฒนาร่วมกับคณะครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา

5) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนควรจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน

6) ด้านการวัดผลและประเมินผล โรงเรียนควรกำหนดระเบียบการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาโดยให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ

7) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โรงเรียนควรวางแผนการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาก่อนเปิดภาคเรียน

5.3.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1) ควรมีการศึกษาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 เชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมากยิ่งขึ้น

2) ควรมีการศึกษาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนภายนอกกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 เพื่อนำมาใช้เปรียบเทียบเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3) ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่น ๆ เช่น การศึกษาพฤติกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนภายนอกกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

บรรณานุกรม

1) หนังสือ

กมล ภู่ประเสริฐ. (2554). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา.* กรุงเทพฯ: เสริมสินพรีเพรส ซิส เท็ม.

กรมวิชาการ. (2545). *แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2541). *คู่มือพัฒนาการศึกษา พ.ศ. 2541*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

_____. (2544). *การวิจัยในชั้นเรียน.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

_____. (2546). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุครุภัณฑ์.

_____. (2547). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การ รับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

_____. (2552). *เอกสารประกอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

_____. (2554). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ. (2557). *การบริหารวิชาการและนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้* (พิมพ์ครั้งที่ 2). มหาสารคาม: อภิชาติการพิมพ์.

กิติมา ปรีดิลก. (2551). *กระบวนการบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น.* กรุงเทพฯ: อักษรบัณฑิต.

จรุณี เก้าเอี้ยน. (2557). *เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษากลยุทธ์และแนวทาง การปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). สงขลา : ชานเมืองการพิมพ์.

จันทรานี สงวนนาม. (2553). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี: บุ๊คพอยท์.

ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2526). *เทคโนโลยีทางการศึกษา (หลักการและแนวปฏิบัติ).* กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2551). *การบริหารงานวิชาการ* (พิมพ์ครั้งที่ 4). ปัตตานี:ฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักงานวิทยาบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.

บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ประชุม ผงผ่าน (2554). *การบริหารงานวิชาการ.* อุบลราชธานี: สภาบันราชภัฏอุบลราชธานี.

ปรัชญา เวสารัชช์. (2554). *หลักการจัดการศึกษา.* กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2559). *การบริหารงานวิชาการ.* กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

ธำรง บัวศรี. (2542). *ทฤษฎีหลักสูตรการออกแบบและการพัฒนา.* กรุงเทพฯ: คุรุสภา.

นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2545). *กระบวนการปฏิรูปเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ : การประเมินและการประกัน.* กรุงเทพฯ : วีทีซีคอมมิวนิเคชัน.

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2557). *หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา.* นนทบุรี: ตีรณสาร.

นิพนธ์ กินาวงศ์. (2543). *หลักการบริหารการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). พิษณุโลก : ตระกูลไทย.

พิชัย เสงี่ยมจิตต์. (2542). *การบริหารงานเฉพาะด้านในสถานบันการศึกษา.* อุบลราชธานี : สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.

พิสณุ ฟองศรี. (2550). *วิจัยทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: พรอฟเพอร์ตี้พรินท์.

พยอม วงศ์สารศรี. (2544). *การบริหารทรัพยากรมนุษย์.* กรุงเทพฯ: คณะวิทยาการ สถานบันราชภัฏสวนดุสิต.

ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ. (2542). *การนิเทศการศึกษา : ทฤษฎีและการปฏิบัติ.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ และวิบูลย์ โตวณะบุตร. (2552). *หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ภิญโญ สาธร. (2557). *หลักการบริหารการศึกษา.* กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

รุจิร์ ภู่สาระ. (2551). *การพัฒนาหลักสูตร: ตามแนวปฏิรูปการศึกษา.* กรุงเทพฯ: บุ๊ค พอย์.

รุ่ง แก้วแดง. (2544). *ประกันคุณภาพการศึกษาทุกคนทำได้ไม่ยาก.* กรุงเทพฯ: วัฒนพาณิชย์.

_____. (2553). *ปฏิวัติการศึกษาไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2553). *การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน* (พิมพ์ครั้งที่ 4). สงขลา: นำศิลป์โฆษณา.

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2555). *การบริหารจัดการและการบริหารยุทธศาสตร์ของหน่วยงานของรัฐ.* กรุงเทพฯ : โฟร์เพซ.

วารินทร์ สินสูงสุด. (2543). *การประกันคุณภาพการศึกษา : ISO9000-ธรรมนูญสถานศึกษา.* กรุงเทพฯ: สยามมิตรการพิมพ์.

หรรษา นิลวิเชียร. (2547). *การพัฒนาหลักสูตรโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานหลักการและแนวปฏิบัติ.* ปัตตานี: ฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร.

สมาน อัศวภูมิ. (2551). *การบริหารการศึกษาสมัยใหม่: แนวคิด ทฤษฎีและการปฏิบัติ* (พิมพ์ครั้งที่ 4). อุบลราชธานี: หจก.อุบลกิจออฟเซทการพิมพ์.

สัมมา รธนิธย์. (2556). *หลัก ทฤษฎี และปฏิบัติการบริหารการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : พิมพ์ดีจำกัด.

สันติ บุญภิรมย์. (2552). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: บุ๊ค พอยท์.

สุคนธ์ สินธพานนท์. (2553). *นวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน.* กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.

สุธี สุทธิสมบูรณ์ และสมาน รังสิโยกฤษณ์. (2536). *หลักการบริหารเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 14). กรุงเทพฯ: สวัสดิการสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.

สุพักตร์ พิบูลย์. (2549). *การวิจัยและพัฒนาสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษา.* นนทบุรี: จตุพร.

เสถียรภาพ พันธุ์ไพโรจน์. (2543). *"ปรัชญาและแนวคิดการจัดการทรัพยากรมนุษย์," ใน ประมวลสาระชุดวิชาการจัดการองค์การและทรัพยากรมนุษย์.* นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *คู่มือบริหารจัดการเวลาเรียน "ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้" ปีการศึกษา 2559*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. (2563). *รายงานประจำปี 2564*. ร้อยเอ็ด: สำนักงานฯ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจกรบริหารและ. การจัดการการศึกษา.* กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

อมรา เล็กเริงสินธุ์. (2552). *คุณธรรมจริยธรรมสำหรับผู้บริหาร.* กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์, สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.

เอกรินทร์ สี่มหาศาล. (2545). *กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา* : แนวคิดสู่ปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.

Heather Fry, Steve Ketteridge and Stephanie Marshall. (2009*). A Handbook for Teaching and Learning in Higher Education : Enhancing Academic Practice*(3rd ed.). New York: Taylor & Francis.

Gulick, Luther, Lindon Urwick. (1937*). Paper on the Science of Administration*. Clifton: Augustus M. Kelley.

Mintzberg, Henry. (1983). *The Structuring of Organizations*. Englewood Cliff.

Sergiovanni, J.Thomas & Starratt. J. Robert. (1998). *Supervision: A redefinition* (6th ed.). New York: McGraw-Hill.

Taba, Hilda. (1962). *Curriculum development : theory and practice*. New York: Brace & World.

Watkins, K.E., & Marsick, V.J. (1993). *Sculpting the Learning Organization*. San Francisco, CA: Jossey-Bass.

2) ดุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์และ/หรือสารนิพนธ์

กมลรัตน์ แก่นจันทร์. (2560). *ศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3.* วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

กาญจนา ศรีลากัลย์. (2559). *การศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20.* วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

กุลธิดา เลนุกูล. (2554). *ตัวชี้วัดการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์*. รายงานผลการวิจัย. กรุงเทพฯ: สถาบัน.

เปรมปวีร์ รักความซื่อ. (2561). *การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี กลุ่ม 1.* วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ดวงเดือน แก้วฝ่าย. (2558) *ปัจจัยการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3.* วิทยานิพนธ์ครุศาตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ตรีสุคนธ์ คูนาเอก. (2563). *แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24.* ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ธัญญลักษณ์ ผาภูมิ. (2559). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาสารคาม*, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ถวิล อรัญเวศ. (2553). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลการทำงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4.* วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

ภูริตา เพื่อวิทยา. (2561). *ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2*. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยพะเยา.

มนูญ ร่มแก้ว. (2553). *สภาพการดำเนินงานการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดปัตตานี.* วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

มูนา จารง. (2560). *การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายตลิ่งชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2.* วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

วิมล เดชะ. (2559). *การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการศึกษาประถมศึกษาสตูล.* สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

สมคิด นาคขวัญ, ชูศักดิ์ เอกเพชร, ศิวพร ละหารเพชร (2562). *ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขนาดเล็กตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎรธานี เขต 2.* วิทยานิพนธครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎรธานี.

อธิวัฒน์ พันธ์รัตน์. (2562). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9.* วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต,สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

3) สิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง

3.1 บทความในวารสาร

กิ่งแก้ว เฟื่องศิลา. (2559). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยากร).*วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 7*(1), 51–60.

กัลยาณี ศรีกระทุ่ม (2559). การบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2. *วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด, 5*(2), 185-196.

จตุฤทธิ์ สัมฤทธิ์ (2561) แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก อำเภอบ้านไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานีเขต 2**.** *การประชุมนำเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 13 ปี การศึกษา 2561.* บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต, 1951-1962.

ฉลาด จันทรสมบัติ. (2553). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น. *วารสารการบริหารและพัฒนา, 2*(1), 175 – 189.

ณัฏฐณิกานต์ ทองโคตร, วานิช ประเสริฐพร. (2564). แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5. *วารสารบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, *10*(37), 113-123.

สุธินี แซ่ซิน. (2561). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 10*(4) , 196-197.

สุวัฒน์ จุลสุวรรณ์. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของ มหาวิทยาลัย.

อาคม ยุพานิชย์. (2565). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2*(1), 137-150.

Hall, O.T. And Schneider, B. (1972). Correlates of Organizational Identification as a Function of Career Pattern and Organizational Type. *Administrative Science Quarterly. 17,* (1) , 451.

4) เอกสารสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

อุทัย บุญประเสริฐ.(2550). รายงานการวิจัยการศึกษาแนวทางการบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน(School-Based Management) สืบค้นเมือ30 มกราคม 2550,จาก http://www.sema.go.th/files/content/nonformal/0049/594,pdf.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

1) พระครูชัยรัตนากร, ดร.

วุฒิการศึกษา ปร.ด. (การบริหารการศึกษา)
ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

2) ดร.วิมลพร สุวรรณแสนทวี

วุฒิการศึกษา ปร.ด. (การบริหารการศึกษา)
ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

3) นายศักดิ์ชัย บุญภิละ

วุฒิการศึกษา ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา)
ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาวีน้อยสามัคคีโนนหนามแท่ง

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน วิทยาเขตร้อยเอ็ด โทร. ๐-๔๓๕๓-๔๓๖๔ ต่อ ๑๒๔

ที่ อว ๗๗๑๑๗/ว ๒๔๕ **วันที่** ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย (IOC)

เรียน พระครูธัยรัตนากร, ดร.

ด้วย นายอนุกูล มามิ่งคิ้ง เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๗๔๐๔๓๒๐๓๔ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์ เรื่อง "การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ ๔ ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓ (ADEMIC ADMINISTRATION OF SMALL SCHOOLS IN EDUCATIONAL QUALITY DEVELOPMENT 4 OF LAM NAM YOUNG UNDER ROI ET PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3)" มีความประสงค์ขอให้ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ (IOC) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเรียนมายังท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณา

(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี วิทยาเขตร้อยเอ็ด

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน วิทยาเขตร้อยเอ็ด โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔

ที่ อว ๗๙๑๗/ว ๐๑๔๙ **วันที่** ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย (IOC)

เจริญพร ดร.วิมลพร สุวรรณแสนทวี

ด้วย นายอนุกูล มามั่งคั่ง เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๗๔๐๔๓๒๐๓๔ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์ เรื่อง "การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ ๔ ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓ (ADEMIC ADMINISTRATION OF SMALL SCHOOLS IN EDUCATIONAL QUALITY DEVELOPMENT 4 OF LAM NAM YOUNG UNDER ROI ET PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3)" มีความประสงค์ขอให้ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ (IOC) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี วิทยาเขตร้อยเอ็ด

(ดร.วิมลพร สุวรรณแสนทวี)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ถนนเลี่ยงเมือง ตำบลตงลาน
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
www.rec.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๘๑๗/ว ๐๐๑๔

๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

วิทยาเขตร้อยเอ็ด
เลขรับ 00035
วันที่ 2 มีนาคม 2566
เวลา 10.00 น.

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ (IOC)

เจริญพร นายศักดิ์ชัย บุญภิละ

ด้วย นายอนุกูล มามั่งคั่ง เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๗๔๐๔๓๒๐๓๔ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์ เรื่อง "การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ ๔ ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓ (ADEMIC ADMINISTRATION OF SMALL SCHOOLS IN EDUCATIONAL QUALITY DEVELOPMENT 4 OF LAM NAM YOUNG UNDER ROI ET PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3)" มีความประสงค์ขอให้ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ (IOC) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

เรียน ผอ.ชร. ปานนาที ฯ
เรื่อง ขอความอนุเคราะห์
เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ
เสียดาย
อนุสรา.

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑
นักศึกษา ๐๘-๒๒๙๖-๔๙๐๐

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือ (Try-out)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ถนนเลี่ยงเมือง ตำบลดงลาน
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
www.rec.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๗/๑๐๗๑๗

๒๗ มีนาคม ๒๕๖๖

โรงเรียนบ้านโคกกกม่วง
เลขที่รับ 139 /2566
วันที่ 22 / มี.ค. / 66
เวลา 10.00 น.

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือ (Try-out)

เจริญพร นายจำลอง พรหมสูงวงศ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโคกกกม่วง

ด้วย นายอนุกูล มามั่งคั่ง เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๗๔๐๔๓๒๐๓๔ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์ เรื่อง "การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ ๔ ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓ (ADEMIC ADMINISTRATION OF SMALL SCHOOLS IN EDUCATIONAL QUALITY DEVELOPMENT 4 OF LAM NAM YOUNG UNDER ROI ET PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3)" มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือ (Try-out) ในหน่วยงานของท่าน เพื่อใช้ข้อมูลประกอบ การเขียนงานสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่าน ได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

เรียน ผอ.ร
- เพื่อโปรดทราบ
ขอความอนุเคราะห์นักศึกษาทดลองใช้เครื่องมือ Try-out
๒๒ มี.ค ๖๖

ขอเจริญพร

(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

- ทราบ
- มอบคุณครูสุธิดา ปภาสหกาล ดำเนินการ ตามขอ
22 มีนาคม 2566

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑
นักศึกษา โทร. ๐๘-๒๒๙๖-๔๙๐๐

โรงเรียนบ้านหนองขุ่นวิทยาคาร
เลขที่ 112
21 มี.ค. 2566
เวลา 09:00 น.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ถนนเลี่ยงเมือง ตำบลหนองพอก
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
www.roc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๔๑๗/ว๐๙๖๖

๒๑ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือ (Try-out)

เจริญพร นายแก้ว เกตุมาตย์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองขุ่นวิทยาคาร

ด้วย นายอนุกูล มามั่งคั่ง เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๗๔๐๔๓๒๐๓๔ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์ เรื่อง "การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ ๔ ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓ (ADEMIC ADMINISTRATION OF SMALL SCHOOLS IN EDUCATIONAL QUALITY DEVELOPMENT 4 OF LAM NAM YOUNG UNDER ROI ET PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3)" มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือ (Try-out) ในหน่วยงานของท่าน เพื่อใช้ข้อมูลประกอบ การเขียนงานสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่าน ได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองขุ่นวิทยาคาร
เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือ (Try-out)
☐ เห็นควร
☐ เพื่อทราบ
☑ เพื่อพิจารณา
ลงชื่อ
วันที่ 21 มี.ค. 2566

ทราบ
-อนุเคราะห์ตามที่ขอ
แก้ว เกตุมาตย์

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑
นักศึกษา โทร ๐๙-๒๒๙๖-๙๙๐๐

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ถนนเลี่ยงเมือง ตำบลคูเมือง
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
www.rec.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๘๑๗/ว๐๒๖๒

๒๑ มีนาคม ๒๕๖๖

เลขที่รับ 94
วันที่ 23 มี.ค. 66
เวลา 11.00 น.

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือ (Try-out)

เจริญพร นางสาวเยาวภา ปะหา รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแฝก

ด้วย นายอนุกูล มามั่งคั่ง เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๗๔๐๔๓๒๐๓๔ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์ เรื่อง "การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ ๔ ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓ (ADEMIC ADMINISTRATION OF SMALL SCHOOLS IN EDUCATIONAL QUALITY DEVELOPMENT 4 OF LAM NAM YOUNG UNDER ROI ET PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3)" มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือ (Try-out) ในหน่วยงานของท่าน เพื่อใช้ข้อมูลประกอบ การเขียนงานสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่าน ได้โปรดให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์เครื่องมือ (Try-out)

☑ เพื่อโปรดทราบ
○ เพื่อพิจารณาสั่งการ

(ชุมรักษ์ นิลศ)
เจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียน
23 / มี.ค. / 66

ครบและอนุญาต

(นางสาวเยาวภา ประหา)
ครูชำนาญการพิเศษ รักษาการในตำแหน่ง
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแฝก

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑
นักศึกษา โทร. ๐๘-๒๒๙๖-๔๙๐๐

ภาคผนวก ง

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ถนนเลี่ยงเมือง ตำบลดงลาน
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
www.rec.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๗/๐๑๕๘

๒๕ มีนาคม ๒๕๖๖

โรงเรียนบ้านนาวี
รับที่ 91/2566
วันที่ 27 มีนาคม 2566
เวลา 09.00น.

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เจริญพร นายศักดิ์ชัย บุญภิละ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาวีน้อยสามัคคีโนนนามแท่ง

ด้วย นายอนุกูล มามั่งคั่ง เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๗๔๐๔๓๒๐๓๔ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์ เรื่อง "การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ ๔ ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓ (ADEMIC ADMINISTRATION OF SMALL SCHOOLS IN EDUCATIONAL QUALITY DEVELOPMENT 4 OF LAM NAM YOUNG UNDER ROI ET PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3)" มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์ แจกแบบสอบถามในหน่วยงานของท่านเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

เรียน ผอ.โรงเรียนบ้านนาวี
- ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานสารนิพนธ์
จึงเรียนมาเพื่อทราบ
๒๗ มี.ค. ๒๕๖๖

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑
นักศึกษา โทร. ๐๘-๒๒๙๖-๔๙๐๐

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ถนนเลี่ยงเมือง ตำบลดงลาน
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
www.rec.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๗/๐๒๕๙

เลขที่รับ 21
วันที่รับ 27 มี.ค. 66
เวลารับ 11.55 น.

๒๕ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เจริญพร นางสุมาลัย เศษวุธ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโสกเตย

ด้วย นายอนุกูล มามั่งคั่ง เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๗๔๐๔๓๒๐๓๔ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์ เรื่อง "การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ ๔ ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓ (ADEMIC ADMINISTRATION OF SMALL SCHOOLS IN EDUCATIONAL QUALITY DEVELOPMENT 4 OF LAM NAM YOUNG UNDER ROI ET PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3)" มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์ แจกแบบสอบถามในหน่วยงานของท่านเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

เรียน ผอ.โรงเรียนบ้านโสกเตย
เสนอเพื่อ ลง. ขออนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม
(.....)
27 มี.ค. 66

ทราบ
ยินดีให้ความอนุเคราะห์ตามแบบสอบถาม
เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑
นักศึกษา โทร. ๐๘-๒๒๙๖-๔๙๐๐

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ถนนเลี่ยงเมือง ตำบลดงลาน
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
www.rec.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๘๑๗/๐๑๕๙

๒๕ มีนาคม ๒๕๖๖

โรงเรียนบ้านดงแจ้งโนนสูง
เลขรับที่ 47/๒๕๖๖
วันที่ 27/มี.ค./66
เวลา 09:00 น.

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เจริญพร นางนุชจรินทร์ โอเดิล รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดงแจ้งโนนสูง

ด้วย นายอนุกูล มามั่งคั่ง เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๗๔๐๔๓๒๐๓๔ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์ เรื่อง "การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ ๔ ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓ (ADEMIC ADMINISTRATION OF SMALL SCHOOLS IN EDUCATIONAL QUALITY DEVELOPMENT 4 OF LAM NAM YOUNG UNDER ROI ET PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3)" มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์ แจกแบบสอบถามในหน่วยงานของท่านเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

เรียน รก.ผอ.รร.บ้านดงแจ้งโนนสูง
- ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานสารนิพนธ์
จึงเรียนมาเพื่อทราบ
อรุณกมล
27 มี.ค 2566

ทราบ
-ให้ความอนุเคราะห์
(นางนุชจรินทร์ โอเดิล)

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑
นักศึกษา โทร. ๐๘-๒๒๙๖-๔๙๐๐

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ถนนเลี่ยงเมือง ตำบลดงลาน
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
www.rec.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๗/๐๑๔๕

๒๙ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เจริญพร นายศักดิ์ชัย บุญภิละ รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโพธิ์งาม

ด้วย นายอนุกูล มามั่งคั่ง เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๗๔๐๔๓๒๐๓๔ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์ เรื่อง "การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ ๔ ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓ (ADEMIC ADMINISTRATION OF SMALL SCHOOLS IN EDUCATIONAL QUALITY DEVELOPMENT 4 OF LAM NAM YOUNG UNDER ROI ET PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3)" มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์ แจกแบบสอบถามในหน่วยงานของท่านเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑
นักศึกษา โทร. ๐๘-๒๒๙๖-๔๙๐๐

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ถนนเลี่ยงเมือง ตำบลดงลาน
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
www.rec.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๗/๐๑๕๙

๒๕ มีนาคม ๒๕๖๖

รับที่ 92/2566
วันที่ 28 มี.ค. 2566
เวลา 11.00 น.

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เจริญพร นางมะลิวรรณ สุวรรณฤทัย รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่าเยี่ยม

ด้วย นายอนุกูล มามั่งคั่ง เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๗๔๐๔๓๒๐๓๔ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์ เรื่อง "การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ ๔ ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓ (ADEMIC ADMINISTRATION OF SMALL SCHOOLS IN EDUCATIONAL QUALITY DEVELOPMENT 4 OF LAM NAM YOUNG UNDER ROI ET PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3)" มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์ แจกแบบสอบถามในหน่วยงานของท่านเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

เรียน เสนอ
รก.ผอ.โรงเรียนบ้านท่าเยี่ยม
ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม
เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการ
เก็บรวบรวมข้อมูลประกอบ
การเขียนงานสารนิพนธ์
จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ
พิชรินทร์
28 มี.ค. 66

- ทราบ
- อนุญาตให้ดำเนินการตามขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

28 มีนาคม 2566
(นางมะลิวรรณ สุวรรณฤทัย)
รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑
นักศึกษา โทร. ๐๘-๒๒๙๖-๔๙๐๐

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ถนนเลี่ยงเมือง ตำบลดงลาน
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
www.reg.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๗/๐๒๔๘

๒๔ มีนาคม ๒๕๖๖

โรงเรียนบ้านคอกควายหนองแห้ววิทยา
เลขที่รับ 89/66
วันที่ 21/มี.ค./66
เวลา 13:19 น.

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เจริญพร นางสาวเพียงใจ ทองมี รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคอกควายหนองแห้ววิทยา

ด้วย นายอนุกูล มามั่งคั่ง เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๗๔๐๔๓๒๐๓๔ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์ เรื่อง "การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ ๔ ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓ (ADEMIC ADMINISTRATION OF SMALL SCHOOLS IN EDUCATIONAL QUALITY DEVELOPMENT 4 OF LAM NAM YOUNG UNDER ROI ET PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3)" มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์ แจกแบบสอบถามในหน่วยงานของท่านเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

เรียน ผอ. รร
- ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม
- เพื่อทราบ

24 มี.ค. 2566

- ธาตุ
- ฝนกี่-ให้ความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม ๆ

24 มี.ค 2566

(นางสาวเพียงใจ ทองมี)
รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑
นักศึกษา โทร. ๐๘-๒๒๙๖-๔๙๐๐

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ถนนเลี่ยงเมือง ตำบลดงลาน
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
www.rec.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๗/๐๑๕๙

รับที่.....๕๕.....
วันที่ ๒๗ มี.ค. ๖๖
เวลา ๑๓:๐๐ น.

๒๕ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เจริญพร นางอุรพี จันทร์ขอนแก่น รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนวังหลวง

ด้วย นายอนุกูล มามั่งคั่ง เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๗๔๐๔๓๒๐๓๔ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์ เรื่อง "การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ ๔ ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓ (ADEMIC ADMINISTRATION OF SMALL SCHOOLS IN EDUCATIONAL QUALITY DEVELOPMENT 4 OF LAM NAM YOUNG UNDER ROI ET PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3)" มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์ แจกแบบสอบถามในหน่วยงานของท่านเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่านได้โปรดให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑
นักศึกษา โทร. ๐๘-๒๒๙๖-๔๙๐๐

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ถนนเลี่ยงเมือง ตำบลสงเปลือย
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
www.rec.mโรงเรียนบ้านหนองขามบ่อแก้ววิทยา

ที่ อว ๗๙๑๗/๐๑๔๙

๒๔ มีนาคม ๒๕๖๖

รับที่ 84/2566
ว/ด/ป 27 มี.ค. 2566
เวลา 13.00 น.
ผู้รับ

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เจริญพร นางฉัตรกาญจน์ ใจเที่ยง รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองขามบ่อแก้ววิทยา

ด้วย นายอนุกูล มามั่งคั่ง เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๗๔๐๔๓๒๐๓๔ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์ เรื่อง "การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ ๔ ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓ (ADEMIC ADMINISTRATION OF SMALL SCHOOLS IN EDUCATIONAL QUALITY DEVELOPMENT 4 OF LAM NAM YOUNG UNDER ROI ET PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3)" มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์ แจกแบบสอบถามในหน่วยงานของท่านเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

วินเสนอ
ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองขามบ่อแก้ววิทยา
☑ โปรดทราบ
☐ โปรดถ่ายเอกสาร
☐ โปรดสั่งการ

ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม
เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการ
เก็บรวบรวมข้อมูลประกอบ
การเขียนสารนิพนธ์
จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

27 มี.ค. 2566

ทราบ
- ยินดีให้ความอนุเคราะห์

(นางฉัตรกาญจน์ ใจเที่ยง)
รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองขามบ่อแก้ววิ

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑
นักศึกษา โทร. ๐๘-๒๒๙๖-๔๙๐๐

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ถนนเลี่ยงเมือง ตำบลดงลาน
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
www.rec.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๗/๐๑๕๙

๒๙ มีนาคม ๒๕๖๖

โรงเรียนบ้านบากหนองเทา
รับที่ ๔๑/๒๕๖๖
วันที่ ๒๘ มี.ค. ๒๕๖๖
เวลา ๑๐.๔๑ น.

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เจริญพร นายพุทธชาติ ปากวิเศษ รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบากหนองเทา

ด้วย นายอนุกูล มามั่งคั่ง เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๗๔๐๔๓๒๐๓๔ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์ เรื่อง "การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ ๔ ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓ (ADEMIC ADMINISTRATION OF SMALL SCHOOLS IN EDUCATIONAL QUALITY DEVELOPMENT 4 OF LAM NAM YOUNG UNDER ROI ET PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3)" มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์ แจกแบบสอบถามในหน่วยงานของท่านเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบากหนองเทา
☐ เสนอเพื่อทราบ
☑ เสนอเพื่อพิจารณา
☐ เสนอเพื่อพิจารณาอนุมัติ
☐ เสนอเพื่อพิจารณาอนุญาต

- ทราบ
- อนุญาตให้ดำเนินการตามอนุเคราะห์

28 มี.ค. 66

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑
นักศึกษา โทร. ๐๘-๒๒๙๖-๔๙๐๐

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ถนนเลี่ยงเมือง ตำบลดงลาน
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
www.rec.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๗/๐๑๕๙

๒๕ มีนาคม ๒๕๖๖

โรงเรียนบ้านท่าลาดหนองผักตบ
เลขที่รับ 150166
วันที่ 27 / มี.ค. / 66
เวลา 10.00น.

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เจริญพร นางปราณี สุพรรณโน รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่าลาดหนองผักตบ

ด้วย นายอนุกูล มามั่งคั่ง เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๗๔๐๔๓๒๐๓๔ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์ เรื่อง "การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ ๔ ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓ (ADEMIC ADMINISTRATION OF SMALL SCHOOLS IN EDUCATIONAL QUALITY DEVELOPMENT 4 OF LAM NAM YOUNG UNDER ROI ET PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3)" มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์ แจกแบบสอบถามในหน่วยงานของท่านเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

เรียนเสนอ
ท.ผอ.โรงเรียนบ้านท่าลาดฯ
ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม
เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการ
เก็บรวบรวมข้อมูลประกอบ
การเขียนสารนิพนธ์
สั่งเรียนมาเพื่อโปรดทราบ
27 มี.ค. 2566

ขอเจริญพร

(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

ทราบ
ขอแสดงความนับถือ
นางปราณี สุพรรณโน

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑
นักศึกษา โทร. ๐๘-๒๒๙๖-๔๙๐๐

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ถนนเลี่ยงเมือง ตำบลดงลาน
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
www.rec.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๗/๐๑๕๘

๒๕ มีนาคม ๒๕๖๖

โรงเรียนบ้านวังเข
เลขที่รับ ๐๓๙/๖๖
วันที่ ๒๗/มี.ค./๒๕๖๖
เวลา ๑๕๐๐ น.

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เจริญพร นางบุษบา บุตรศรีเมือง รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านวังเข

ด้วย นายอนุกูล มามั่งคั่ง เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๗๔๐๔๓๒๐๓๔ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์ เรื่อง "การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ ๔ ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓ (ADEMIC ADMINISTRATION OF SMALL SCHOOLS IN EDUCATIONAL QUALITY DEVELOPMENT 4 OF LAM NAM YOUNG UNDER ROI ET PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3)" มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์ แจกแบบสอบถามในหน่วยงานของท่านเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

เรียน ผอ.โรงเรียนบ้านวังเข
ขอคุณครูอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนสารนิพนธ์
จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ
๒๗ มีนาคม ๒๕๖๖

-ทราบ
ยินดีให้ความอนุเคราะห์

(นางบุษบา บุตรศรีเมือง)
รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านวังเข

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑
นักศึกษา โทร. ๐๘-๒๒๙๖-๔๙๐๐

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ถนนเลี่ยงเมือง ตำบลสะอาด
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
www.rec.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๗/๐๐๕๘

๒๕ มีนาคม ๒๕๖๖

โรงเรียนหนองจอกวิทยา สพป.รอ.๓
เลขที่รับ ๔๒๕/๖๖
วันที่ ๒๑ / มี.ค. / ๒๕๖๖
เวลา ๑๐.๐๐ น.

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เจริญพร นางสำรวย ครสาย รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนหนองจอกวิทยา

ด้วย นายอนุกูล มามั่งคั่ง เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๗๔๐๔๓๒๐๓๔ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์ เรื่อง "การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ ๔ ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓ (ADEMIC ADMINISTRATION OF SMALL SCHOOLS IN EDUCATIONAL QUALITY DEVELOPMENT 4 OF LAM NAM YOUNG UNDER ROI ET PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3)" มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์ แจกแบบสอบถามในหน่วยงานของท่านเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองจอกวิทยา
☑ เพื่อโปรดทราบ
☐ เพื่อโปรดพิจารณา
☐ เพื่อโปรดสั่งการ .....

(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑
นักศึกษา โทร. ๐๘-๒๒๙๖-๔๙๐๐

ภาคผนวก จ

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

คำชี้แจง แบบสอบถามชุดนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

ในการตอบแบบสอบถามขอได้โปรดตอบตามความเป็นจริง ตอบทุกตอน ทุกข้อ และข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม จะเก็บเป็นความลับและใช้เฉพาะขอบเขตทางวิชาการ เพื่อการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เท่านั้น จะไม่มีผลกระทบหรือก่อให้เกิดผลเสียหายใดๆ ต่อตำแหน่งหน้าที่การงานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามครบถ้วนสมบูรณ์

นายอนุกูล มามั่งคั่ง
นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. ตำแหน่ง
   - ☐ ผู้บริหารสถานศึกษา
   - ☐ ครูผู้สอน

2. ระดับการศึกษา
   - ☐ ปริญญาตรี
   - ☐ สูงกว่าปริญญาตรี

3. ประสบการณ์การทำงาน
   - ☐ น้อยกว่า 5 ปี
   - ☐ 5–10 ปี
   - ☐ มากกว่า 10 ปี

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษา ที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

คำชี้แจง : โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับการปฏิบัติจริงของสถานศึกษา

5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด
4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก
3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง
2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อย
1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

คำชี้แจง : ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง	**ระดับปฏิบัติ**				
	5	**4**	**3**	**2**	**1**
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา					
1. โรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และจุดเน้นของหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและบริบทของโรงเรียน					
2. โรงเรียนมีการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์					
3. โรงเรียนมีการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางและสภาพปัญหาความต้องการของชุมชน					
4. โรงเรียนมีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง					
5. โรงเรียนนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรไปวิเคราะห์วางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น					
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน					
6. ครูมีการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา และวิเคราะห์ผู้เรียน					
7. มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้กระบวนการที่หลากหลาย และเหมาะสมกับผู้เรียน					
8. ครูมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยเทคนิควิธีการที่หลากหลาย					
9. ครูมีการใช้รูปแบบนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21					
10. โรงเรียนจัดหา จัดทำ และพัฒนาสื่ออุปกรณ์การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้					
3. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
11. โรงเรียนมีการกำหนดแนวทางการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้					
12. โรงเรียนมีการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้					

การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง	ระดับปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
13. โรงเรียนมีการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับข้อมูลและผลงานวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพนักเรียนในความรับผิดชอบ					
14. โรงเรียนมีการสร้างเครือข่ายในการศึกษาวิเคราะห์วิจัยกระบวนการจัดการเรียนรู้ทั้งภายในโรงเรียนระหว่างโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษา					
15. โรงเรียนมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย					
16. โรงเรียนสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา					
4. ด้านการนิเทศการศึกษา					
17) โรงเรียนมีการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึงและต่อเนื่องเป็นระบบ					
18) โรงเรียนมีการวางแผนการจัดทำคู่มือ กระบวนการนิเทศการศึกษา					
19) โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศการศึกษา					
20) โรงเรียนมีการจัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา					
21) โรงเรียนมีประเมินผลการการนิเทศการศึกษา					
22) โรงเรียนมีการติดตาม รายงานผลการนิเทศการศึกษา พร้อมวางแผนพัฒนาร่วมกับคณะครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา					
5. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน					
23) โรงเรียนมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและชุมชน					

การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง	ระดับปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
24) โรงเรียนมีการจัดระบบสารสนเทศระบบประกันคุณภาพภายในให้เป็นหมวดหมู่ ข้อมูลมีความสมบูรณ์ เรียกใช้ง่าย สะดวกรวดเร็วและเป็นปัจจุบัน					
25) โรงเรียนมีการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาเน้นการมีส่วนร่วม และวงจรคุณภาพ PDCA					
26) โรงเรียนมีการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน					
27) โรงเรียนมีการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาโดยดำเนินการอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง โดยการสนับสนุนครู ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม					
28) โรงเรียนมีการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานของสถานศึกษา					
29) โรงเรียนมีการจัดทำรายงาน (SAR) เสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หน่วยงานต้นสังกัด และเผยแพร่ต่อสาธารณชน					
30) โรงเรียนนำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกไปใช้ในการวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน					
6. ด้านการวัดผลและประเมินผล					
31) โรงเรียนมีการกำหนดระเบียบการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาโดยให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ					
32) โรงเรียนมีการจัดทำเอกสารเกี่ยวกับการประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนเป็นปัจจุบัน					
33) โรงเรียนมีการวัดผล ประเมินผล เทียบโอนประสบการณ์ผลการเรียนรู้และอนุมัติผลการเรียนตรงตามระยะเวลา					
34) โรงเรียนมีการจัดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้ทุกช่วงชั้น					
35) โรงเรียนมีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดและประเมินผล					

การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง	ระดับปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
36) โรงเรียนส่งเสริมสนับสนุนให้มีการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง					
37) โรงเรียนจัดให้มีการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ทุกช่วงชั้น					
7. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา					
38) โรงเรียนมีการศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อเทคโนโลยีจัดการเรียนการสอน					
39) โรงเรียนมีการส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อ พัฒนาสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ					
40) โรงเรียนมีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อพัฒนาการศึกษาอย่างเป็นระบบ					
41) โรงเรียนมีการวางแผนการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาก่อนเปิดภาคเรียน					
42) โรงเรียนมีการจัดประชุมชี้แจงการอบรมเกี่ยวกับสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาแก่ครูผู้เกี่ยวข้องได้ทราบและสามารถนำไปปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกันได้					
43) โรงเรียนมีการจัดสรรงบประมาณการผลิตสื่อการสอนอย่างเพียงพอและหลากหลาย					
44) โรงเรียนมีการจัดอบรมครูในการใช้สื่อ ICT เครือข่ายสังคมออนไลน์ มาประกอบการจัดการเรียนการสอนโรงเรียนทุกปี					
45) โรงเรียนมีการนิเทศติดตามการใช้สื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู					
46) โรงเรียนนำผลการนิเทศติดตามการใช้สื่อการเรียนรู้มาวางแผนเพื่อพัฒนาในปีต่อๆไป					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

คำชี้แจง กรุณาแสดงความคิดเห็นที่เป็นข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนา

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

.....

.....

.....

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

3. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

.....

.....

.....

4. ด้านการนิเทศการศึกษา

.....

.....

.....

5. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน

.....

.....

.....

6. ด้านการวัดผลและประเมินผล

.....

.....

.....

7. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ภาคผนวก ฉ
ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

สรุปประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม
การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3
นายอนุกูล มามั่งคั่ง

การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง	**คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ**			$\sum R$	IOC	**เทียบกับเกณฑ์**
	1	**2**	**3**			
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา						
1) โรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และจุดเน้นของหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและบริบทของโรงเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2) โรงเรียนมีการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
3) โรงเรียนมีการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางและสภาพปัญหาความต้องการของชุมชน	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
4) โรงเรียนมีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5) โรงเรียนนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรไปวิเคราะห์ วางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC	เทียบกับเกณฑ์
	1	2	3			
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน						
6) ครูมีการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา และวิเคราะห์ผู้เรียน	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
7) มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้กระบวนการที่หลากหลาย และเหมาะสมกับผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8) ครูมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยเทคนิควิธีการที่หลากหลาย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9) ครูมีการใช้รูปแบบนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10) โรงเรียนจัดหา จัดทำ และพัฒนาสื่ออุปกรณ์การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา						
11) โรงเรียนมีการกำหนดแนวทางการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
12) โรงเรียนมีการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
13) โรงเรียนมีการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับข้อมูลและผลงานวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพนักเรียนในความรับผิดชอบ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC	เทียบกับเกณฑ์
	1	2	3			
14) โรงเรียนมีการสร้างเครือข่ายในการศึกษาวิเคราะห์วิจัยกระบวนการจัดการเรียนรู้ทั้งภายในโรงเรียน ระหว่างโรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
15) โรงเรียนมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
16) โรงเรียนสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4. ด้านการนิเทศการศึกษา						
17) โรงเรียนมีการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึงและต่อเนื่องเป็นระบบ	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
18) โรงเรียนมีการวางแผนการจัดทำคู่มือ กระบวนการนิเทศการศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
19) โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศการศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
20) โรงเรียนมีการจัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
21) โรงเรียนมีประเมินผลการการนิเทศการศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
22) โรงเรียนมีการติดตาม รายงานผลการนิเทศการศึกษา พร้อมวางแผนพัฒนาร่วมกับคณะครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC	เทียบกับเกณฑ์
	1	2	3			
5. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน						
23) โรงเรียนมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและชุมชน	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
24) โรงเรียนมีการจัดระบบสารสนเทศระบบประกันคุณภาพภายในให้เป็นหมวดหมู่ ข้อมูลมีความสมบูรณ์ เรียกใช้ง่าย สะดวกรวดเร็วและเป็นปัจจุบัน	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
25) โรงเรียนมีการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาเน้นการมีส่วนร่วม และวงจรคุณภาพ PDCA	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
26) โรงเรียนมีการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
27) โรงเรียนมีการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา โดยดำเนินการอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง โดยการสนับสนุนครู ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
28) โรงเรียนมีการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC	เทียบกับเกณฑ์
	1	2	3			
29) โรงเรียนมีการจัดทำรายงาน (SAR) เสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หน่วยงานต้นสังกัด และเผยแพร่ต่อสาธารณชน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
30) โรงเรียนนำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกไปใช้ในการวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
6. ด้านการวัดผลและประเมินผล						
31) โรงเรียนมีการกำหนดระเบียบการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาโดยให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
32) โรงเรียนมีการจัดทำเอกสารเกี่ยวกับการประเมินผลและ การเทียบโอนผลการเรียนเป็นปัจจุบัน	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
33) โรงเรียนมีการวัดผล ประเมินผล เทียบโอนประสบการณ์ ผลการเรียนรู้และอนุมัติผลการเรียนตรงตามระยะเวลา	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
34) โรงเรียนมีการจัดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้ทุกช่วงชั้น	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
35) โรงเรียนมีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
36) โรงเรียนส่งเสริมสนับสนุนให้มีการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
37) โรงเรียนจัดให้มีการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ทุกช่วงชั้น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC	เทียบกับเกณฑ์
	1	2	3			
7. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา						
38) โรงเรียนมีการศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อ เทคโนโลยีจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
39) โรงเรียนมีการส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อ พัฒนาสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
40) โรงเรียนมีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อพัฒนาการศึกษาอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
41) โรงเรียนมีการวางแผนการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาก่อนเปิดภาคเรียน	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
42) โรงเรียนมีการจัดประชุมชี้แจงการอบรมเกี่ยวกับสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาแก่ครูผู้เกี่ยวข้องได้ทราบและสามารถนำไปปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกันได้	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
43) โรงเรียนมีการจัดสรรงบประมาณการผลิตสื่อการสอนอย่างเพียงพอและหลากหลาย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
44) โรงเรียนมีการนิเทศติดตามการใช้สื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
45) โรงเรียนนำผลการนิเทศติดตามการใช้สื่อการเรียนรู้มาวางแผนเพื่อพัฒนาในปีต่อๆไป	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง	**คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ**			**∑R**	**IOC**	**เทียบกับเกณฑ์**
	1	**2**	**3**			
46) โรงเรียนนำผลการนิเทศติดตามการใช้สื่อการเรียนรู้มาวางแผนเพื่อพัฒนาในปีต่อๆไป	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

สูตร $\sum R = \frac{IOC}{N}$

IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้อง

N แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

<u>หมายเหตุ</u>: ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 – 1.00 คัดเลือกไว้ใช้ได้

ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ควรพิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง

สรุปค่า IOC เท่ากับ 0.67-1.00

ภาคผนวก ช

ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นเครื่องมือวิจัย

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded[a]	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.924	46

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล : นายอนุกูล มามั่งคั่ง

วัน เดือน ปี : 10 พฤศจิกายน 2524

ชาติภูมิ : 180 หมู่ 1 บ้านอุ่มเม่า ตำบลอุ่มเม่า อำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด

ที่อยู่ปัจจุบัน : 172 หมู่ 6 บ้านนาศรีนวล ตำบลพรมสวรรค์ อำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด

: โทร 082-2964900

ประวัติการศึกษา : อนุบาล-ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านอุ่มเม่า

: มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์

: มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนโพนทองพัฒนาวิทยา อำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด

: ปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

หน้าที่การงานปัจจุบัน : ข้าราชการครู โรงเรียนบ้านนาวีน้อยสามัคคีโนนหนามแท่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3